

Regeringens proposition

1995/96:215

Otillbörlig kurspåverkan och vissa
insiderfrågor

Prop.
1995/96:215

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 maj 1996

Göran Persson

Erik Åsbrink
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att vissa otillbörliga förfaranden vid handel på värdepappersmarknaden som syftar till att påverka priset på finansiella instrument kriminaliseras. Det nya brottet benämns otillbörlig kurspåverkan.

Vidare föreslås ett antal ändringar i insiderlagen (1990:1342). Förbudet mot insiderhandel utvidgas till att avse samtliga förekommande finansiella instrument. Det införs ett förbud för vissa ledande befattningshavare och uppdragstagare i aktiemarknadsbolag och dess moderföretag att göra korttidsaffärer med aktier i bolaget. Förbudet omfattar även sådana fysiska och juridiska personer som är närstående till dessa. Om aktier i bolaget har förvärvats, får överlåtelse ske tidigast tre månader efter förvärvet. Dessutom föreslås att överträdelser av anmälningsskyldigheten till insiderregistret och skyldigheten att lämna andra uppgifter till Finansinspektionen avkriminaliseras och att nuvarande brottspåföljder ersätts med en sanktionsavgift. Även överträdelser av förbudet mot korttidshandel föreslås bli avgiftssanktionerat.

Förbudet för personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag att ha aktier i bolaget förvaltarregistrerade upphävs. Även vid förvaltarregistrering skall huvudregeln vara att anmälningsskyldighet till insiderregistret föreligger. Finansinspektionen skall emellertid – på samma sätt som i dag gäller när aktier är direktregistrerade hos Värdepapperscentralen – kunna ge dispens från anmälningsskyldigheten. Som förutsättning för dispens skall

bl.a. gälla att förvaltaren har tekniska förutsättningar att lämna uppgifter via datamedia till insiderregistret. Endast förvaltare som beviljats tillstånd av Finansinspektionen skall få lämna uppgifter på sådant sätt.

Vidare innebär förslaget att Finansinspektionen snabbare skall kunna få uppgifter från Värdepapperscentralens avstämningsregister då det finns anledning anta att insiderlagen eller bestämmelsen om otillbörlig kurspåverkan har överträtts. Inspektionen skall i sådana fall, efter föreskrift av regeringen, kunna inhämta uppgifter direkt ur registret via dataterminal. Det föreslås även ändringar i sekretesslagens bestämmelser för att stärka sekretessen för uppgifter i Finansinspektionens utredningar i insiderärenden.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

Innehållsförteckning

Prop.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i insiderlagen (1990:1342)	6
2.2	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)	19
2.3	Förslag till lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827)	20
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	22
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden	24
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank	25
2.7	Förslag till lag om ändring i kommunalskatte- lagen (1928:370)	26
3	Ärendet och dess beredning	29
4	Inledning	30
5	Utvidgat förbud mot insiderhandel	31
5.1	Vilka finansiella instrument bör omfattas ?	31
5.2	Förbud mot insiderhandel med valuta	33
5.3	Väsentlig kurspåverkan	35
5.4	Övriga frågor	38
6	Insiderregistret	39
6.1	Personer med insynsställning	39
6.2	Närståendekretsen	41
6.3	Överförande av uppgifter till insiderregistret	42
6.4	Införande av sanktionsavgifter	47
6.5	Förvaltarregistrering	52
7	Terminalåtkomst och sekretess	56
8	Begränsning av korttidsaffärer	65
9	Otillbörlig kurspåverkan	72
10	Rådgivare och marknadsgaranter	77
11	Preskription	80

12	Fördelningen av kostnaderna för insiderövervakningen	81	Prop.
13	Kostnader	83	
14	Ikraftträdande.....	85	
15	Författningskommentar.....	86	
15.1	Förslaget till lag om ändring i insiderlagen (1990:1342)	86	
15.2	Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)	95	
15.3	Förslaget till lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827)	96	
15.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	96	
15.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden	100	
15.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.....	100	
15.7	Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	100	
Bilaga 1	Insiderutredningens sammanfattning av betänkandet Otillbörlig kurspåverkan och vissa insiderfrågor.....	102	
Bilaga 2	Utredningens lagförslag.....	105	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser	122	
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag.....	123	
Bilaga 5	Lagrådets yttrande.....	144	
Utdrag ur protokollet vid regeringssammanträdet den 15 maj 1996			
Rättsdatablad			

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop.

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i insiderlagen (1990:1342),
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827),
4. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
5. lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden,
6. lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
7. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i insiderlagen (1990:1342)

Härigenom föreskrivs i fråga om insiderlagen (1990:1342)

dels att nuvarande 20–24 §§ skall betecknas 26, 20, 21, 27 respektive 28 §§,

dels att 1, 2, 4, 5, 7–11, 13–15, 16, 18, 19, nya 20, 21, 26 och 27 §§ samt rubrikerna närmast före 4 § och närmast före nya 20 § skall ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före nuvarande 20, 21, 23 och 24 §§ skall sättas närmast före nya 26, 20, 27 respektive 28 §§,

dels att i lagen skall införas sex nya paragrafer, 7 a, 7 b och 22–25 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §ⁱ

Denna lag innehåller bestämmelser om förbud att handla med *fondpapper* på värdepappersmarknaden samt om skyldighet att *anmäla innehav av fondpapper*.

Denna lag innehåller bestämmelser om förbud att handla med *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden samt om skyldighet att *lämna uppgifter om sådana instrument*.

Vad som sägs i denna lag skall inte tillämpas vid affärer som genomförs för Sveriges riksbanks eller Riksgäldskontorets räkning.

2 §ⁱⁱ

I denna lag förstås med

1. *handel på värdepappersmarknaden*: handel på börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom någon som yrkesmässigt bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 3 § 1–5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

2. *fondpapper*: aktie och obligation samt sådana andra delägar- rätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning, andel i värdepappersfond och aktie- ägares rätt gentemot den som för hans räkning förvarar aktiebrev i ett utländskt bolag (*depåbevis*),

2. *finansiellt instrument*: vad som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,

3. *aktiemarknadsbolag*: svenskt aktiebolag som utgivit aktier vilka är noterade vid en börs eller auktoriserad marknadsplats.

Vad som föreskrivs om aktie skall också tillämpas på emissionsbevis, interimbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktietermin. Utfärdande av köpoption skall likställas med försäljning av de aktier optionen avser medan utfärdande av säljoption skall likställas med köp av aktierna.

Med *fondpapper* jämställs i denna lag ränteoption, räntetermin, indexoption och indextermin.

Om *fondpapper* ägs av två eller flera med samäganderätt, skall en delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av *fondpapperen* som svarar mot hans lott i det samfällda innehavet.

Om *finansiella instrument* ägs av två eller flera med samäganderätt, skall en delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av *instrumenten* som svarar mot hans lott i det samfällda innehavet.

Förbud att handla med *fondpapper* på värdepappersmarknaden i vissa fall

4 §
Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på *fondpapper* och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* gäller följande. Innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen får han inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *fondpapper* på värdepappersmarknaden. Han får inte heller med råd eller på annat *därmed jämförligt* sätt föranleda någon annan till *sådant* köp eller *sådan* försäljning.

Förbud att handla med *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden i vissa fall

4 §
Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på *finansiella instrument* och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *finansiella instrument* gäller följande. Innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen får han inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden. Han får inte heller *använda informationen eller kunskapen till att* med råd eller på annat *sådant* sätt föranleda någon annan till köp eller försäljning *som*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

här avses.

Förbudet i första stycket gäller även den som har fått information eller kunskap om en omständighet som rör ett aktiebolag i vilket han äger aktier.

Den som i annat fall än som sägs förut i denna paragraf fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet, som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* och som måste ha röjts av någon som avses i första eller andra stycket eller *eljest* kommit ut obehörigen, får inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *fondpapper* på värdepappersmarknaden innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen.

Den som i annat fall än som sägs förut i denna paragraf fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet, som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *finansiella instrument* och som måste ha röjts av någon som avses i första eller andra stycket eller *på annat sätt* kommit ut obehörigen, får inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen.

5 §

Omständighet som enligt 4 § är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* kan exempelvis vara

Omständighet som enligt 4 § är ägnad att väsentligt påverka kursen på *finansiella instrument* kan exempelvis vara

1. en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av en juridisk person till en vidare krets om förvärv av aktier i ett aktiebolag,

2. någon annan omständighet i ett aktiebolags eller dess moderföretags verksamhet som det normalt lämnas upplysning om i årsredovisning, delårsrapport, årsbokslut eller i annan form,

3. beslut av *fondpappersförvaltare* eller kapitalplacerande institution om köp eller försäljning av *fondpapper* och liknande marknadsinformation,

3. beslut av *förvaltare av finansiella instrument* eller kapital-placerande institution om köp eller försäljning av *finansiellt instrument* och liknande marknadsinformation,

4. ränteändring, valutakursändring, författningsändring och annan liknande händelse.

7 §ⁱⁱⁱ

Utan hinder av 4 § får

1. befattningshavare hos *någon* som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra köp- eller säljorder i rörelsen,

1. befattningshavare hos *företag* som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra köp- eller säljorder *som lämnats företaget samt, utan användande av information eller kunskap som avses i 4 § denna lag, fullgöra verksamhet som följer av avtal om att upprätthålla en marknad i ett eller flera finansiella instrument,*

2. köp ske av annat än option eller termin då den icke offentliggjorda omständigheten är ägnad att sänka kursen eller försäljning ske av annat än option eller termin då omständigheten är ägnad att höja kursen,

3. uppgifter fullgörs som åligger någon på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. köp ske i fall som avses i 5 § 1 för den juridiska personens räkning av aktier i aktiebolaget,

5. innehavare av option när optionens löptid går ut köpa eller sälja den underliggande tillgången eller sälja optionen,

6. utfärdare av option i samband med lösen sälja eller köpa den underliggande tillgången som optionen avser,

7. köpare och säljare av termin vid slutdag fullgöra avtalet.

7. köpare och säljare av termin vid slutdag fullgöra avtalet,

8. köp eller försäljning ske av andra finansiella instrument än aktier, om förvärvet eller överlåtelser sker utan att sådan information som avses i 4 § används.

7 a §

Om den som enligt 8 § första stycket 1–3 har insynsställning i ett aktie- marknadsbolag förvärvar aktier i bolaget, får motsvarande antal aktier av samma slag överlåtas mot vederlag tidigast tre månader efter förvärvet.

Detsamma gäller för fysiska och juridiska personer som förvärvar

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

aktier i aktiemarknadsbolaget och vilkas aktier enligt 10 § skall likställas med aktier som innehas av personer som avses i första stycket.

7 b §

Utan hinder av 7 a § får

- 1. aktier överlåtas om kursen fallit under anskaffningskursen,*
- 2. aktier överlåtas enligt villkoren i ett offentligt erbjudande om köp av aktier,*
- 3. överlåtelse ske av tilldelade emissionsrätter,*

Om det finns synnerliga skäl, får Finansinspektionen medge ytterligare undantag från förbudet enligt 7 a §.

8 §^{iv}

Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
  2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
  3. *verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om befattningshavaren normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,*
  4. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
  5. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
  6. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om
3. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
  4. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
  5. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,

sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,

6. befattningshavare eller uppdragstagare enligt 1–3 i ett dotterföretag, om denne normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,

7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 10 § första stycket.

Finansinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan, om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 3 eller 6.

Finansinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan, om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 5 eller 6.

En person med insynsställning eller en honom närstående person som anges i 10 § första stycket får inte ha sina aktier i aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade.

9 §^v

Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall skriftligen anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring i innehavet till Finansinspektionen.

Finansinspektionen kan medge befrielse från anmälningsskyldigheten om motsvarande uppgifter kan erhållas på annat sätt.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte

1. innan den som avses i 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,

1. innan den som avses i 8 § första stycket 5 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,

2. om innehavet inte uppgår till 200 aktier eller, om innehavet avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

3. om ändring i innehavet efter den senast gjorda anmälningen inte uppgår till 200 aktier eller, om ändringen avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

4. om ökning i innehavet föranletts av fondemission eller av att akties nominella belopp sänkts genom att aktien delats upp,

5. interimbevis som erhållits i utbyte mot annat värdepapper som avses i 2 § andra stycket.

Av 10 § framgår att anmälningsskyldigheten omfattar även vissa närståendes aktieinnehav.

Uppgifter som skall anmälas enligt denna paragraf får efter tillstånd av Finansinspektionen föras över till insiderregistret genom automatisk databehandling. Sådant tillstånd får ges endast till den som är förvaltare enligt 8 kap. 1 § aktiekontolagen (1989:827).

10 §

Vid tillämpning av 9 § skall följande aktier i aktiemarknadsbolaget likställas med den anmälningsskyldiges egna, nämligen sådana som ägs av

1. make eller sambo till den anmälningsskyldige, 2. omyndiga barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad, 3. juridisk person <i>över</i> vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 eller 2 eller flera av dem tillsammans innehar – ägarandel, uppgående till tio procent eller mer av aktiekapitalet eller av andelarna, eller – ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller – röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet.	3. juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande <i>över</i> och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 eller 2 eller flera av dem tillsammans innehar – ägarandel, uppgående till tio procent eller mer av aktiekapitalet eller av andelarna, eller – ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller – röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet,

4. juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande över och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 – 3 eller flera av dem tillsammans innehar en sådan ägarandel, ekonomisk andel eller röstandel som avses i 3.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

Om flera personer är anmälningsskyldiga för samma aktieinnehav eller för ändring i innehavet, behöver anmälan endast göras av en av dem.

11 §

Om det med hänsyn till tillgången på kurspåverkande information inom en myndighet är påkallat för kontroll av att förbudet i 4 § första stycket efterlevs, får regeringen besluta att det vid myndigheten skall föras en förteckning över *fondpappersinnehav* avseende ledamöterna i styrelsen samt de arbetstagare, uppdragstagare eller andra funktionärer som myndigheten bestämmer med hänsyn till deras särskilda insynsställning.

En kommun har motsvarande befogenhet som avses i första stycket i fråga om ledamöter och ersättare i kommunala organ samt arbetstagare, uppdragstagare och andra funktionärer hos kommunen.

Den som omfattas av en förteckning enligt denna paragraf skall till myndigheten skriftligen anmäla sitt innehav av *fondpapper* och ändringar i innehavet.

Om det med hänsyn till tillgången på kurspåverkande information inom en myndighet är påkallat för kontroll av att förbudet i 4 § första stycket efterlevs, får regeringen besluta att det vid myndigheten skall föras en förteckning över *innehav av finansiella instrument* avseende ledamöterna i styrelsen samt de arbetstagare, uppdragstagare eller andra funktionärer som myndigheten bestämmer med hänsyn till deras särskilda insynsställning.

En kommun har motsvarande befogenhet som avses i första stycket i fråga om ledamöter och

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

ersättare i kommunala organ samt arbetstagare, uppdragstagare och andra funktionärer hos kommunen.

Den som omfattas av en förteckning enligt denna paragraf skall till myndigheten skriftligen anmäla sitt innehav av *finansiella instrument* och ändringar i innehavet.

13 §^{vi}

Anmälan enligt 9 § om aktieinnehav eller ändring i innehavet skall göras senast fjorton dagar efter det att

1. aktie i bolaget noterats vid en börs eller auktoriserad marknadsplats,
2. insynsställning uppkommit enligt 8 § första stycket 1, 2, 4, 5 eller 7 eller den som avses med 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,
2. insynsställning uppkommit enligt 8 § första stycket 1–4 eller 7 eller den som omfattas av 8 § första stycket 5 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,

3. den anmälningsskyldige förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller annan ändring skett i aktieinnehavet, eller

4. den anmälningsskyldige fått vetskap om att närstående, som avses i 10 §, innehar, förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav.

14 §^{vii}

Ett aktiemarknadsbolag skall *utan dröjsmål* anmäla till Finansinspektionen vilka personer som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1–4 och 6. Aktiemarknadsbolaget skall *genast* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 3 eller 6 om anmälan.

Ett aktiemarknadsbolag skall anmäla till Finansinspektionen vilka personer som har insynsställning *i bolaget eller dess dotterföretag* enligt 8 § första stycket 1–3, 5 och 6 *senast fjorton dagar från det att insynsställningen uppkom*. Aktiemarknadsbolaget skall *samtidigt* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

stycket 5 eller 6 om anmälan.

15 §^{viii}

Ett aktiemarknadsbolags moderföretag skall *utan dröjsmål* anmäla till Finansinspektionen vilka personer i moderföretaget som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1, 2 och 4–6. Moderföretaget skall *genast* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 6 om anmälan.

Ett aktiemarknadsbolags moderföretag skall anmäla till Finansinspektionen vilka personer i moderföretaget som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1–5 *senast fjorton dagar från det att insynsställningen uppkom*. Moderföretaget skall *samtidigt* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 5 om anmälan.

16 §^{ix}

Finansinspektionen skall föra eller låta föra register (*insiderregister*) över anmälningar som gjorts enligt 9, 14 och 15 §§ eller, i fall som avses i 9 § andra stycket, över däremot svarande uppgifter från register som förs med stöd av aktiekontolagen (1989:827).

Finansinspektionen skall föra eller låta föra register (*insiderregister*) över anmälningar som gjorts enligt 9, 14 och 15 §§ eller, i fall som avses i 9 § andra stycket, över däremot svarande uppgifter som lämnats från annat register.

Uppgifter som inte längre omfattas av anmälningsskyldighet får avföras ur registret. Uppgifterna skall dock bevaras i minst 10 år efter det att de avförts.

Registret skall föras med hjälp av automatisk databehandling. Finansinspektionen är registeransvarig enligt datalagen (1973:289) för registret. Inspektionen skall på lämpligt sätt underrätta de registrerade om registret.

Registret skall vara offentligt.

18 §^x

Om det finns anledning anta att en bestämmelse i 4 § överträtts, har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

Om det finns anledning anta att en bestämmelse i *denna lag* har överträtts, har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

1. den som det finns anledning anta har gjort överträdelsen,
2. ett aktiebolag eller en juridisk person i övrigt vars *fondpapper* överträdelsen gäller,
2. ett aktiebolag eller en juridisk person i övrigt vars *finansiella instrument* överträdelsen gäller,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

3. den juridiska person som lämnat det offentliga erbjudandet om aktieförvärv,

4. moderföretaget till det aktiebolag eller den juridiska person som avses i 2 eller 3,

5. myndighet,

6. någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

7. någon annan som köpt eller sålt *fondpapper*, om det finns anledning anta att köpet eller försäljningen föranletts av otillåtet råd eller *därmed jämförlig* åtgärd som avses i 4 §.

Om det finns anledning anta att någon har överträtt andra bestämmelser i denna lag och är överträdelsen belagd med straff, får inspektionen i utredningssyfte också infordra uppgifter av denne.

6. börs, auktoriserad marknadsplats eller clearingorganisation enligt 1 kap. 4 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,

7. någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

8. någon annan som köpt eller sålt *finansiella instrument*, om det finns anledning anta att köpet eller försäljningen föranletts av otillåtet råd eller *annan sådan* åtgärd som avses i 4 §.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur uppgiftsskyldigheten skall fullgöras.

19 §^{xi}

Om någon inte fullgör sin skyldighet enligt 18 § första stycket 2–4 eller 6 får Finansinspektionen förelägga vite.

Om någon inte fullgör sin skyldighet enligt 18 § första stycket 2–4, 6 eller 7, får Finansinspektionen förelägga vite.

Straff

21 §

Den som uppsåtligen bryter mot 4 § skall *för insiderbrott dömas* till böter eller fängelse i högst två år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Är brottet med hänsyn till *värdepappersaffärens* omfattning och övriga omständigheter grovt, skall dömas till fängelse lägst sex

Straff och avgifter

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

månader och högst fyra år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet bryter mot 4 § skall för *vårdslöst insiderförfarande dömas* till böter eller fängelse i högst ett år.

20 §

Den som uppsåtligen bryter mot 4 § skall *dömas för insiderbrott* till böter eller fängelse i högst två år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Är brottet med hänsyn till *affärens* omfattning och övriga omständigheter grovt, skall dömas till fängelse lägst sex månader och högst fyra år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet bryter mot 4 § skall *dömas för* *vårdslöst insiderförfarande* till böter eller fängelse i högst ett år.

I fall som kan antas sakna betydelse för allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden eller som annars är ringa skall inte dömas till ansvar enligt denna paragraf.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott som avses i tredje stycket dömas ut, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från det att gärningen begicks.

22 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 9 §,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av

21 §

Finansinspektionen skall besluta att en särskild avgift skall tas ut, om någon

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 9, 14 eller 15 §,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

anmälningsskyldighet enligt 9 § eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2–4 och 6,

3. underlåter att iaktta åliggande enligt 14 eller 15 §.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

anmälningsskyldighet enligt *någon av nämnda paragrafer* eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2–4, 6 och 7,

3. överlåter aktier i strid mot 7 a §.

22 §

Särskild avgift beräknas enligt följande,

1. vid underlåtenhet att göra anmälan enligt 9 § eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt samma paragraf: 10 procent av vederlaget för aktierna eller, om vederlag inte har utgått, 15 000 kronor,

2. vid underlåtenhet att göra anmälan eller lämna uppgifter enligt 14 eller 15 § eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt samma paragrafer: 15 000 kronor,

3. när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2 – 4, 6 eller 7: 15 000 kronor,

4. vid överträdelse av 7 a §: 90 procent av skillnaden mellan inköps- och försäljningspriset.

Avgift enligt första stycket 1 eller 4 skall uppgå till lägst 15 000 och högst 350 000 kronor.

23 §

Särskild avgift tas ut av den som enligt bestämmelse som avses i 21 § 1 och 2 är skyldig att göra anmälan eller lämna uppgift som där åsyftas eller, såvitt avser 21 § 3, inte får

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

överlåta aktier inom viss tid efter förvärvet.

Innan beslut om särskild avgift meddelas skall den berörde ges tillfälle att yttra sig i ärendet hos Finansinspektionen. Beslut om att ta ut avgift får inte meddelas, om den berörde inte senast två år från det att lagöverträdelsen ägde rum har delgetts upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av inspektionen.

24 §

Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller det annars finns synnerliga skäl, får särskild avgift efterges helt eller delvis.

25 §

Särskild avgift skall betalas till Finansinspektionen och tillfaller staten. Bestämmelser om indrivning av sådan avgift finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utskökningsbalken.

20 §

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Inspektionen får *bestämma att ett beslut skall gälla omedelbart*. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

26 §^{xii}

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Inspektionen får *i fråga om annat beslut än sådant som gäller särskild avgift förordna att beslutet skall gälla omedelbart*.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

23 §

Vinning av brott enligt 21 § skall förklaras förverkad om det inte är oskäligt.

27 §

Vinning av brott enligt 20 § skall förklaras förverkad, om det inte är oskäligt.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.
2. Bestämmelserna i 7 a § gäller endast om förvärvet har skett efter ikraftträdandet.
3. De äldre bestämmelserna i 22 § gäller fortfarande i fråga om överträdelser som skett före den 1 januari 1997. Annan påföljd än böter får dock inte ådömas.
4. Särskild avgift som avses i 21 § får tas ut endast för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet.
5. Den nya bestämmelsen i 20 § femte stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att ådöma påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

2.2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Prop.

Härigenom föreskrivs i fråga om sekretesslagen (1980:100)^{xiii} dels att i 1 kap. 4 § och 9 kap. 23 § ordet "fondpapper" skall bytas ut mot "finansiella instrument", dels att 5 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.
1 §^{xiv}

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till

1. förundersökning i brottmål,
2. angelägenhet, som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott,
3. verksamhet som rör utredning i frågor om näringsförbud, *eller*
4. åklagarmyndighets, polis-myndighets, tullmyndighets eller kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott,

3. verksamhet som rör utredning i frågor om näringsförbud,

4. åklagarmyndighets, polis-myndighets, tullmyndighets eller kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott, *eller*

5. *Finansinspektionens verksamhet som rör övervakning enligt insiderlagen (1990:1342) eller efterlevanden av 7 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,*

om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs.

Motsvarande sekretess gäller i annan verksamhet hos myndighet för att biträda åklagarmyndighet, polismyndighet, tullmyndighet eller kustbevakningen med att uppdaga, utreda eller beivra brott samt hos tillsynsmyndighet i konkurs och inom exekutionsväsendet för uppgift som angår misstanke om att en gäldenär har begått brott som avses i 11 kap. brottsbalken eller annat brott som har samband med gäldenärens näringsverksamhet.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2.3 Förslag till lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827)

Prop.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 § och 5 kap. 5 § aktiekontolagen (1989:827) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 §^{xv}

Värdepapperscentralen skall ansvara för att avstämningsregistren förs på ett sådant sätt som föreskrivs i denna lag eller annan författning.

Värdepapperscentralen är registeransvarig enligt datalagen (1973:289) för avstämningsregistren.

I syfte att göra det möjligt för ett utländskt företag att vara kontoförande institut får personuppgift i avstämningsregister lämnas ut för att användas i automatisk databehandling i utlandet

I syfte att göra det möjligt för ett utländskt företag att vara kontoförande institut får personuppgift i avstämningsregister lämnas ut för att användas i automatisk databehandling i utlandet.

5 kap.

5 §^{xvi}

Föreligger misstanke om brott mot insiderlagen (1990:1342) skall värdepapperscentralen på begäran lämna bankinspektionen eller åklagare besked om ett avstämningsregisters innehåll. Besked skall lämnas utan kostnad.

Om Finansinspektionen eller åklagare finner anledning att anta att brott enligt 7 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument har begåtts eller att en bestämmelse i insiderlagen (1990:1342) har överträtts, skall Värdepapperscentralen på begäran lämna inspektionen eller åklagare besked om ett avstämningsregisters innehåll i den omfattning det har anknytning till överträdelsen. Besked skall lämnas utan avgift. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur skyldigheten att lämna sådana besked till inspektionen skall fullgöras.

F

Uppgifter som skall anmälas enligt 9 § insiderlagen får genom automatisk databehandling utlämnas till insiderregistret som förs enligt 16 § samma lag.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Prop.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument^{xvii}

dels att nuvarande 7 kap. skall betecknas 8 kap.,

dels att i lagen skall föras in ett nytt kapitel, 7 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. Straff m.m.

1 §

Den som, vid handel på värdepappersmarknaden, i avsikt att otillbörligt påverka priset vid allmän omsättning av finansiella instrument

1. sluter avtal eller företar annan rättshandling för skens skull,

2. i hemlighet förenar överlåtelse av finansiella instrument med utfästelse att senare förvärva dessa till visst lägsta pris eller med villkor som begränsar rätten till fortsatt överlåtelse eller annars är avsedda att undandra instrumenten allmän omsättning,

döms för otillbörlig kurspåverkan till böter eller fängelse i högst två år.

Detsamma gäller, om någon, i annat fall än som avses i första stycket, vid handel på värdepappersmarknaden i avsikt att otillbörligt påverka priset vid allmän omsättning av finansiella instrument ingår köp- eller sälj-avtal, lämnar anbud om slutande av sådant avtal, vidtar annan liknande åtgärd eller föranleder någon annan till sådan rättshandling och åtgärden är ägnad att vilseleda köpare och säljare av finansiella instrument.

Är brottet med hänsyn till omfattningen av kurspåverkan eller övriga omständigheter att anse som

*grovt, skall dömas till fängelse i
lägst sex månader och högst fyra
år.* Prop.

*Ansvar enligt denna paragraf
skall inte dömas ut, om gärningen
är belagd med straff i brottsbalken
eller om överträdelsen är ringa.*

2 §

*Om det finns anledning att anta att
brott enligt 1 § har begåtts, skall 18
§ insiderlagen (1990:1342)
tillämpas.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1092) med Prop.
reglemente för Allmänna pensionsfonden

Härigenom föreskrivs att 44 § lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden^{xviii} skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

44 §^{xix}

Ledamöter och suppleanter i en fondstyrelse, revisorerna för styrelsen samt de arbetstagare och uppdragstagare hos styrelsen som styrelsen bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *fondpapper som anges i 2 § insiderlagen (1990:1342)*.

Ledamöter och suppleanter i en fondstyrelse, revisorerna för styrelsen samt de arbetstagare och uppdragstagare hos styrelsen som styrelsen bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *finansiella instrument som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument*.

Styrelsen bestämmer hur anmälan enligt första stycket skall ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Prop.

Härigenom föreskrivs att 38 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 §^{xx}

Riksbanken beslutar om arbetsordning och de föreskrifter i övrigt som behövs för arbetet inom banken.

Fullmäktig samt sådan personal och uppdragstagare hos riksbanken som riksbanken bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *fondpapper* som anges i 2 § *insiderlagen* (1990:1342) till riksbanken.

Fullmäktig samt sådan personal och uppdragstagare hos Riksbanken som Riksbanken bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *finansiella instrument* som anges i 1 kap. 1 § *lagen* (1991:980) om handel med *finansiella instrument* till Riksbanken.

Riksbanken beslutar också i övrigt i enskilda fall i frågor som rör personal och uppdragstagare hos banken, i den mån inte annat följer av lag eller beslut av riksdagen eller av riksdagens förvaltningskontor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2.7 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 20 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §^{xxi}

Vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla skall alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande avräknas från samtliga intäkter i pengar eller pengars värde (bruttointäkt) som har influtit i förvärvskällan under beskattningsåret.

Avdrag får inte göras för:

den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter, så som vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll;

kostnader i samband med plockning av vilt växande bär och svampar eller kottar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

ränta enligt 8 kap. 1 § studiestödslagen (1973:349), 52, 52a och 55 §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 32 § och 49 § 4 mom. uppborrdslagen (1953:272), 5 kap. 12 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 13 och 14 §§ lagen (1984:668) om uppboord av socialavgifter från arbetsgivare, 30 § tullagen (1987:1065), 60 § fordonskattelagen (1988:327) och 16 kap. 12 och 13 §§ mervärdeskattelagen (1994:200) samt kvarskatteavgift och dröjsmålsavgift beräknad enligt uppborrdslagen;

avgift enligt lagen (1972:435) om överlastavgift;

avgift enligt 10 kap. plan- och bygglagen (1987:10);

avgift enligt 10 kap. 7 § utlänningslagen (1989:529);

avgift enligt 8 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160);

avgift enligt 26 § arbetstidslagen (1982:673);

avgift enligt 21 § insiderlagen (1990:1342);

skadestånd, som grundas på lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet eller annan lag som gäller förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, när skadeståndet avser annat än ekonomisk skada;

företagsbot enligt 36 kap. brottsbalken;

Prop.

straffavgift enligt 8 kap. 7 § tredje stycket rättegångsbalken ;
belopp för vilket arbetsgivare är betalningsskyldig enligt 75 § uppbörds-
lagen (1953:272) eller för vilket betalningsskyldighet föreligger på grund av
underlåtenhet att göra avdrag enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och
uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar;
avgift enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift;
kontrollavgift enligt lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig
parkering;
överförbrukningsavgift enligt ransoneringslagen (1978:268);
vattenföreningsskyldighet enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot vatten-
förening från fartyg;
avgift enligt 3 § lagen (1975:85) med bemyndigande att meddela före-
skrifter om in- och utförelse av varor;
lagringsavgift enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja
och kol eller lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgas-
området;
avgift enligt 18 § lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser
om elektriska anläggningar;
kapitalförlust m.m. i vidare mån än som särskilt föreskrivs;
avgift enligt 10 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi;
ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) för vilken det
finns rätt till avdrag enligt 8 kap. eller rätt till återbetalning enligt 10 kap.
nämnda lag;
avgift enligt 11 kap. 16 § och 13 kap. 6 a § aktieförhållningslagen
(1975:1385).

(Se vidare anvisningarna).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen tillkallade år 1993 en särskild utredare med uppdrag att utreda vissa frågor rörande insiderlagstiftningen.

Utredningen överlämnade i maj 1994 sitt betänkande Otillbörlig kurspåverkan och vissa insiderfrågor (SOU 1994:68). Förslagen i betänkandet gäller främst frågor som rör utvidgning av insiderlagens handelsförbud, uppgiftslämnande till insiderregistret, Finansinspektionens tillgång till Värdepapperscentralens avstämningsregister och kriminalisering av åtgärder som riktas direkt mot värdepappersmarknaden i kursdrivande syfte (otillbörlig kurspåverkan). Utredningens sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1* och utredningens lagförslag i *bilaga 2*.

I en skrivelse till regeringen i juni 1994 hemställde Finansinspektionen att bestämmelsen i 8 § första stycket 3 insiderlagen om vilka befattningshavare i dotterföretag till aktiemarknadsbolag som skall anses ha insynställning i bolaget skall ändras.

I en skrivelse i november 1995 hemställde Finansinspektionen att väsentlighetsrekvisitet i bestämmelsen om handelsförbud i 4 § insiderlagen skall ändras.

Betänkandet och Finansinspektionens skrivelser har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Inom Finansdepartementet har upprättats en sammanställning över remissyttrandena. Sammanställningen finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr 2182/94).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 25 april 1996 att inhämta lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*.

Lagrådet har framfört vissa synpunkter på utformningen av lagtexten. Synpunkterna är huvudsakligen av redaktionell art men avser även sakfrågorna. Regeringen har följt Lagrådets förslag. Dessutom har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten. Lagrådets synpunkter behandlas i författningskommentaren, avsnitt 15.

Efter lagrådsgranskningen har förslag till ändring i 2 kap. 6 § aktiekontolagen (1989:827) lagts till. Ändringen avser endast rättelse av ett stavfel. Lagrådets hörande i den delen uppenbarligen skulle därför sakna betydelse.

4 Inledning

Insiderlagen trädde i kraft den 1 februari 1991. Förutsättningarna för handeln på värdepappersmarknaden har sedan dess fortlöpande ändrats. Den tekniska utvecklingen – liksom de avregleringar som genomförts – har starkt bidragit till en ökad internationalisering av denna marknad. Utvecklingen inom EG har bidragit till en ökad handel över gränserna och harmonisering av regelsystemen i de olika medlemsländerna. Dessutom sker en omfattande gränsöverskridande handel vid marknadsplatser belägna utanför EG. Som exempel kan nämnas den handel som sker vid NYSE (New York Stock Exchange) i USA och vid börsen i Singapore.

Den tekniska utvecklingen har även lett till att många nya finansiella instrument har utvecklats. Även omsättningstakten i handeln har ökat väsentligt. Kurspåverkande omständigheter får så gott som omedelbart genomslag på marknaden när de väl har blivit kända. Ofta är endast ryktet om sådana omständigheter tillräckligt för att kursen skall påverkas.

Utvecklingen har också resulterat i att sambanden mellan olika finansiella marknader blivit mer påtagliga. Ofta påverkar prisförändringar på en marknad även andra marknader. Till exempel kan ändringar i kursen på ett lands valuta leda till prisförändringar på värdepapper, såsom obligationer och aktier, utställda i samma lands valuta. Det nämnda exemplet aktualiserar också frågan om inte valuta bör omfattas av insiderlagstiftningen. Från principiella utgångspunkter kan det tyckas vara lika klandervärt att dra fördel av insiderinformation vid handel med valuta som vid handel med värdepapper.

Den nya situationen ställer krav på att insiderlagstiftningen anpassas till de förhållanden som råder i dag. Reglerna bör göras smidigare för att anpassning snabbt skall kunna ske allt eftersom det introduceras nya finansiella instrument på marknaden.

Den ökade omsättningstakten innebär att Finansinspektionens möjligheter till snabba ingripanden bör förbättras. Av stor vikt är därvid att inspektionen ges rätt att utnyttja de fördelar som den tekniska utvecklingen för med sig. Information från t.ex. marknadsplatser och olika aktörer bör därför på ett så snabbt och enkelt sätt som möjligt kunna inhämtas av inspektionen med användande av tekniska hjälpmedel.

Genom de förslag regeringen nu lämnar öppnas möjlighet till en mer flexibel tillämpning av insiderlagen. Detta är nödvändigt inte minst mot bakgrund av den oerhört snabba utveckling som för närvarande sker på de finansiella marknaderna.

5 Utvidgat förbud mot insiderhandel

5.1 Vilka finansiella instrument bör omfattas ?

Regeringens förslag: Förbudet mot insiderhandel utvidgas till att omfatta samtliga slag av finansiella instrument. Från handelsförbudet undantas dock sådan handel med andra finansiella instrument än aktier och aktierelaterade finansiella instrument som sker utan att insiderinformation används.

Utredningens förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag (se betänkandet s. 37 – 40).

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrar sig i denna del tillstyrker förslaget. Flera remissinstanser avstyrker emellertid förslaget i den del detta avser finansiella instrument med valuta som underliggande tillgång. De framför därvid de synpunkter som redovisas i avsnitt 5.2. *Finansinspektionen* anser att handelsförbudet bör utvidgas till att avse finansiella instrument med undantag av sådana instrument som avser valuta.

Vidare anser inspektionen liksom *Riksgäldskontoret* att det inte bör införas någon undantagsregel om att handel får ske utan begagnande av insiderinformation.

Skälen för regeringens förslag:

Omfattningen av handelsförbudet

Insiderlagen gäller för närvarande endast vid handel med fondpapper. Vissa finansiella instrument skall emellertid behandlas på samma sätt som fondpapper vid tillämpningen av lagen. Detta gäller för bl.a. optioner som har aktier, räntebärande papper eller ett index som underliggande tillgång.

I förarbetena till insiderlagen förklarade departementschefen att han delade Värdepappersmarknadskommitténs principiella synsätt att samtliga fondpapper och finansiella instrument som är föremål för allmän handel eller liknande borde omfattas av insiderreglerna. För att åstadkomma detta, och för att tillgodose kraven på att lagtexten i en strafflag utformas klart och tydligt, valdes lösningen med en hänvisning till fondpapper och en uttrycklig uppräkningslista av de övriga värdepapper som borde omfattas av lagens tillämpningsområde (prop. 1990/91:42 s. 50).

Utvecklingen sedan insiderlagens tillkomst har inneburit att det har skapats ett stort antal nya finansiella instrument. Insiderlagens nuvarande konstruktion innebär att ett flertal sådana instrument inte omfattas av lagen. Genom lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument har det efter insiderlagens tillkomst införts en legaldefinition av begreppet finansiellt instrument. Därmed förstås fondpapper och annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden. I denna definition inbegrips även sådana instrument som kan komma att skapas i framtiden, under förutsättning att de är avsedda för handel på värdepappersmarknaden. Med

handel på värdepappersmarknaden förstås enligt insiderlagen sådan handel som sker på en börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom någon som bedriver värdepappersrörelse.

För att lagstiftningen skall bli mer effektiv och konsekvent bör enligt regeringens uppfattning insiderlagen ändras så att den blir tillämplig även på nya typer av finansiella instrument. Några hinder mot en sådan utvidgning kan inte anses föreligga trots att den får straffrättsliga effekter (jfr prop. 1990/91:142 s. 86). Kravet på att ett straffstadgande skall vara klart och exakt blir nämligen enligt regeringens uppfattning väl tillgodosett genom den begränsning som ligger i att endast finansiella instrument som är avsedda för handel på värdepappersmarknaden omfattas. Denna inskränkning innebär bl.a. att alla affärer som sker direkt mellan parter som är kända för varandra, och som föregås av mer eller mindre omfattande förhandlingar och upprättande av skriftliga avtal, faller utanför lagens tillämpningsområde. Däremot omfattas alla affärer där en part saknar anledning att ta reda på vem som är motpart. Detsamma gäller för alla affärer som avslutas på för marknaden i fråga sedvanligt sätt vad gäller bl.a. likvid och leverans. Detta innebär att affärer som sker med anlitande av ett värdepappersinstitut som regel får anses vara genomförda på värdepappersmarknaden även i de fall där värdepappersinstitutet handlar mot eget lager (se prop. 1990/91:42 s. 50).

Användande av insiderinformation

Utredningens förslag innebär att det för valuta och andra finansiella instrument än aktier skall vara förbjudet att handla bara om det sker *med begagnande* av icke offentliggjord information. Utredningen har motiverat detta med att även den som har fått kännedom om en kurspåverkande omständighet som inte är allmänt spridd måste kunna betala sina skulder, överenskomma med leverantörer, göra investeringar osv. Förbudet bör enligt utredningen heller inte hindra t.ex. ett exportföretag som väntar betalning i utländsk valuta från att enligt vanliga rutiner genomföra en terminsaffär i kurssäkrande syfte. Mot detta har Riksgäldskontoret invänt att nuvarande regler inte har förorsakat några problem när det gäller räntebärande värdepapper där ju samma synpunkter som de utredningen anfört gör sig gällande. För att lagstiftningen skall bli enklare och mer överskådlig anser Riksgäldskontoret att nuvarande ordning med ett absolut handelsförbud bör gälla även för handel med valuta och andra finansiella instrument än aktier. Liknande synpunkter har framförts av Riksåklagaren, som menar att utredningens förslag kommer att leda till att lagstiftningen blir komplicerad och svårtillämpad.

Regeringen har viss förståelse för de invändningar som i nu berört avseende framförts mot utredningens förslag. Som utredningen har anfört skulle emellertid ett absolut handelsförbud kunna vara oskäligt i vissa fall. Det är t.ex. inte skäligt att företag skall vara förhindrade att med rutiner som företaget normalt tillämpar genom terminsaffärer gardera sig mot

valutakursriskerna som kan föreligga vid framtida betalningar i utländsk valuta. Regeringen delar därför utredningens uppfattning att det bör föras in en undantagsregel när det gäller handel med andra finansiella instrument än aktier.

Utgångspunkten för undantagsregeln måste vara att affärer som vid en objektiv bedömning framstår som legitima skall omfattas. Den sakliga innebörden av regeln bör vara att samtliga sådana affärer som skulle ha gjorts även utan tillgång till insiderinformation skall vara tillåtna. Som utredningen påpekat påminner denna bedömning något om det hypotetiska prov som tillämpas inom straffrätten när det gäller att fastställa om s.k. eventuellt uppsåt förelegat. Enkelt uttryckt går ett sådant prov ut på att göra en bedömning av hur gärningsmannen skulle ha handlat om han i gärningsögonblicket hade känt till effekten av sitt handlande. För att uttrycka detta har utredningen föreslagit att det enligt undantagsregeln skall vara tillåtet att handla om det sker utan begagnande av insiderinformation. Regeringen delar utredningens uppfattning att undantagsregeln lämpligen kan utformas på ett sådant sätt. Vi anser emellertid att ordet "använda" bör nyttjas i stället för "begagna" vid beskrivningen av undantaget i lagtext.

Det kan förmodas att en undantagsregel av nu angivet slag medför att åklagarens bevisbörda blir tyngre. Som framgått är det emellertid nödvändigt med en sådan undantagsregel, om kriminaliseringen skall utvidgas till att omfatta alla förekommande finansiella instrument.

5.2 Förbud mot insiderhandel med valuta

Regeringens bedömning: Frågan om en utvidgning av insiderlagens förbud mot insiderhandel till att omfatta även valuta fordrar ytterligare överväganden. Vi är därför inte beredda att här föreslå en sådan utvidgning.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att förbudet mot insiderhandel utvidgas till att omfatta handel med svensk valuta som sker genom auktoriserad valutahandlare (se betänkandet s. 33 – 40).

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrat sig i denna del avstyrker förslaget med hänvisning till i huvudsak samma skäl som enligt utredningen talar mot att insiderhandel med valuta förbjuds. *Riksbanken*, *Riksgäldskontoret*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* tillstyrker dock förslaget. Riksbanken betonar därvid de moral- och förtroendeskapande effekter utvidgningen kan få. Vidare anser Riksbanken att det inte är motiverat att begränsa förbudet till endast sådan handel som sker genom auktoriserad valutahandlare. Riksbanken anser dessutom att förbudet bör gälla även vid växling mellan två utländska valutor och vid resevalutahandel. Riksbanken menar också att det uttryckligen bör framgå att Riksbankens egna affärer inte omfattas.

Skälen för regeringens bedömning: Förbudet mot insiderhandel finns i 4 § insiderlagen. Förbudet innebär i korthet att personer som får tillgång till

information om omständigheter som inte är offentliggjorda och som väsentligt kan påverka kursen på fondpapper och vissa andra angivna finansiella instrument inte får köpa eller sälja sådana finansiella instrument på värdepappersmarknaden vare sig för egen eller annans räkning. För personer som normalt sett får kännedom om insiderinformation gäller även förbud mot att bl.a. genom råd föranleda annan till köp eller försäljning av här aktuellt slag.

Utredningen föreslår att förbudet mot insiderhandel utvidgas till att avse svensk valuta. Enligt utredningen bör emellertid förbudet begränsas till sådana affärer som sker med begagnande av insiderinformation.

Av avgörande betydelse för utredningens ställningstagande, trots att det enligt utredningen finns flera skäl som talar mot en insiderreglering av valutahandel, är intresset att förstärka allmänhetens förtroende för handeln på valuta- och räntemarknaderna. Utredningen anser dessutom att det är ologiskt att behandla dessa marknader på olika sätt, eftersom kurssättningen på marknaderna påverkas av i stort sett samma omständigheter. Utredningen har på grund av det nära sambandet mellan marknaderna beskrivit dem som "kommunicerande kärl". För båda marknaderna gäller enligt utredningen samma grundläggande förutsättningar för handeln, nämligen att det är möjligt att med tillgång till kunskap om icke offentliggjorda omständigheter skapa en vinst eller minimera en förlust innan marknaden har fått del av informationen.

De skäl som enligt utredningen talar mot att insiderlagens bestämmelser görs tillämpliga på valutahandel är i huvudsak följande. Det saknas insiderlagstiftning avseende valuta i andra länder, fränsett i Finland där det finns ett förbud mot insiderhandel med valutaderivat. Inte heller inom EG har frågan om ett förbud mot sådan handel förts på tal. Detta innebär att förbudet lätt skulle kunna kringgå genom att handeln flyttas utomlands. Eftersom det för lagföring i Sverige i sådana fall krävs att gärningen är kriminaliserad även på den ort där brottet begicks (principen om dubbel straffbarhet) skulle det i praktiken bli omöjligt att tillämpa bestämmelsen. Till detta kommer att en reglering främst skulle komma att gälla små, relativt begränsade grupper av befattningshavare inom främst regeringskansliet, Riksgäldskontoret och Riksbanken samt i de banker och andra värdepappersinstitut som sysslar med valuta- och penningmarknadshandel. Även anställda inom vissa större företags finansavdelningar skulle kunna beröras. För många av dessa grupper finns redan en omfattande självreglering med restriktioner för de anställdas egna affärer och anmälningskyldighet till arbetsgivaren. Ett sådant exempel är Svenska Fondhandlareföreningens rekommendationer för anställda inom värdepappersinstitut. Det är heller inte möjligt att skapa ett lika effektivt övervakningssystem på valutamarknaden som det som gäller för handeln på aktiemarknaden.

Till det som utredningen anfört kan läggas följande. För tjänstemän inom regeringskansliet samt befattningshavare vid Riksbanken och Riksgäldskontoret gäller enligt 3 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) sekretess för uppgifter som angår rikets centrala finanspolitik, penningpolitik eller valutapolitik, om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas om uppgiften röjs. Av 1 kap. 4 § första stycket samma

lag följer att, om det är förbjudet att röja uppgiften, den inte heller på annat sätt får utnyttjas utanför den verksamhet i vilken sekretess gäller. Överträdelse av förbudet är enligt 20 kap. 3 § brottsbalken kriminaliserat som brott mot tystnadsplikt och kan bestraffas med böter eller fängelse i högst ett år.

Sammanfattningsvis kan konstateras att en utvidgning av insiderlagens handelsförbud till att omfatta även valuta skulle komma att omfatta en förhållandevis liten krets personer. Vidare torde de effekter som kan åstadkommas genom ytterligare lagstiftningsåtgärder vara begränsade med hänsyn till den självreglering och lagstiftning som redan finns. Mot detta skall ställas de moral- och förtroendeskapande effekter som en kriminalisering kan medföra. Insiderlagen skulle också bli enhetligare och mer konsekvent. Det finns egentligen inga sakliga eller principiella skäl som talar för att i insidersammanhang behandla valutor på annat sätt än t.ex. valutaderivat samt penningmarknadsinstrument och derivat med sådana instrument som underliggande tillgång.

Av det som redovisats framgår att frågan huruvida handeln med valuta skall omfattas av insiderlagstiftningen är svårbedömd. Saken behöver enligt regeringens mening övervägas ytterligare. Vi är därför inte beredda att föreslå en sådan lagändring.

5.3 Väsentlig kurspåverkan

Regeringens bedömning: Väsentlighetsrekvisitet i 4 § insiderlagen (1990:1342) ändras inte.

Finansinspektionens förslag innebär att handelsförbud skall inträda vid kännedom om icke offentliggjorda omständigheter som är ägnade att "icke oväsentligt" påverka kursen på fondpapper.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser delar Finansinspektionens uppfattning att väsentlighetsrekvisitet bör ändras. *Riksåklagaren* anser emellertid att Finansinspektionens förslag innebär en alltför stor utvidgning av det straffbara området och föreslår därför att ordet "väsentligt" ersätts med "i avsevärd mån" eller "i betydande mån". *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* anser å andra sidan att all information som är ägnad att påverka kursen bör omfattas. *Svenska Fondhandlareföreningen* anser i likhet med flera andra remissinstanser att syftet med förslaget kan uppnås genom en tolkning av lagtextens nuvarande lydelse. Dessa synpunkter delas av *Sveriges Advokatsamfund*, som dessutom ifrågasätter om förslaget överensstämmer med EG:s insiderdirektiv. Från flera håll påtalas behovet av klagörande förarbetsuttalanden. Några remissinstanser är vidare av den uppfattningen att en lagändring bör föregås av ytterligare utredning.

Bakgrund: Handelsförbudet i 4 § insiderlagen innebär att personer som känner till en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att *väsentligt* påverka kursen på fondpapper inte får handla med dessa papper innan omständigheten har blivit allmänt känd eller har upphört att ha betydelse för

kurssättningen. En liknande bestämmelse fanns tidigare i 8 § lagen (1985:571) om värdepappersmarknaden. Enligt den bestämmelsen gällde bl.a. att personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag inte fick handla med aktier i bolaget om de hade kännedom om uppgifter som var ägnade att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier och som inte var allmänt kända. I förarbetena till sist nämnda lag diskuterades utförligt vad som skulle förstås med begreppet "väsentlig kurspåverkan". I det betänkande som låg till grund för lagstiftningen uttalade Värdepappersmarknadsutredningen att femprocentiga kursförändringar i allmänhet fick anses vara väsentliga. Allmänna pensionsfonden påpekade emellertid i sitt remissvar att standardavvikelsen för normala, slumpmässiga kursfluktuationer statistiskt var sju procent över tidsperioden en månad. Fonden föreslog därför att väsentlighetsrekvisitet skulle innebära ca tio procentenheters skillnad i förhållande till den allmänna kursutvecklingen under den aktuella tidsperioden. I propositionen gjordes därefter bl.a. följande uttalande (prop. 1984/85:157 s. 89).

"Väsentlighetsrekvisitet, innebär att endast omständighet som är ägnad att framkalla väsentlig kursförändring kan utlösa förbudssituationen. Att ange väsentlighetsrekvisitets innebörd i procent låter sig knappast göra, eftersom bedömningen bör röna inverkan av den allmänna tendensen på marknaden och av om marknadsvärdet på papperet är högt eller lågt eller normalt föremål för kraftiga fluktuationer. Till ledning för bedömningen kan dock sägas att en tioprocentig ändring av kursen på ett papper i allmänhet är att anse som väsentlig. Detsamma gäller ett motsvarande kursfall".

I förarbetena till insiderlagen uttalades att det är svårt att ange en procentuell gräns för vad som skall anses vara väsentlig påverkan. Det noterades emellertid att innebörden av begreppet varierar mellan olika marknader. Som exempel nämndes att även mycket små kursförändringar kan anses vara väsentliga på marknaden för räntebärande instrument. Däremot ansågs en tioprocentig kursförändring på optionsmarknaden vara normal. Vad gäller aktiemarknaden anslöt sig departementschefen till vad som sades i förarbetena till lagen om värdepappersmarknaden om att en kursförändring på 10 % i allmänhet fick anses vara väsentlig (prop. 1990/91:42 s. 83).

Skälen för regeringens bedömning: Till stöd för sin framställning om lagändring anför Finansinspektionen att rättstillämpningen – vad gäller aktiemarknaden – i alltför stor grad har kommit att ansluta sig till den tioprocentgräns som angetts som riktmärke i förarbetena. Enligt inspektionen är det ovanligt med fall där kursutvecklingen överstiger 10 %. Kursförändringar av den storleken inträffar enligt inspektionen främst vid offentliga erbjudanden. Så kan också ske i samband med kraftiga resultatjusteringar eller extraordinära uppgifter som offentliggörs vid exempelvis rapporttillfällen. Vidare menar inspektionen att en sådan tillämpning slår mycket orättvist mellan olika bolag eftersom volatiliteten hos enskilda aktier varierar mycket kraftigt. Som exempel nämner inspektionen att kursfluktuationerna för bolagen på Stockholms Fondbörs lista för de mest

omsatta aktierna mycket sällan uppgår till denna nivå. Slutligen ifrågasätter inspektionen att en mätmetod som endast bygger på procentuella jämförelser används. I den delen hänvisar inspektionen till att fondbörsen i sin marknadsövervakning mäter kursförändringar i form av antalet standardavvikelser individuellt för varje aktie. Finansinspektionen föreslår därför att 4 § insiderlagen ändras på så sätt att rekvisitet "ägnad att väsentligt påverka kursen" ersätts med "ägnad att icke oväsentligt påverka kursen". Detta uttryck används i inregistreringskontrakten och de noterade bolagens avtal med fondbörsen för att beskriva det mått av kurspåverkan som utlöser en skyldighet för de noterade bolagen att lämna information om bakomliggande omständigheter.

Riksåklagaren bekräftar i sitt remissyttrande att förarbetsuttalandena av många har uppfattats som en absolut gräns för när åtal kan ske. Även Riksåklagaren är av den uppfattningen att rättstillämpningen därigenom blivit alltför stelbent.

Det kan noteras att frågan om väsentlighetsrekvisitets innebörd, såvitt är känt, inte har blivit föremål för någon vägledande prövning i domstol. Den rigida rättstillämpning som påtalas av Finansinspektionen och en del remissinstanser har således ägt rum utanför domstolarna.

Regeringen har i tidigare sammanhang ansett att kraven för att handelsförbud skall inträda enligt insiderlagen bör vara högre än de som gäller för börsbolagens informationsskyldighet enligt avtalen med Stockholms Fondbörs (prop. 1984/85:157 s. 40 och prop. 1990/91:42 s. 52). Motivet för denna bedömning har varit att kraven på händelsens karaktär bör ställas högre när det är fråga om en straffrättslig lagstiftning. Regeringen finner inte skäl att nu frånga denna bedömning. En ändring i enlighet med Finansinspektionens förslag bör därför inte ske. Nästa fråga blir då om det finns anledning att på annat sätt ändra det nuvarande väsentlighetsrekvisitet.

Av de motivuttalanden som gjordes då väsentlighetsrekvisitet infördes framgår att det inte är möjligt att uttrycka dess innebörd i någon fast procentsats. Skälet till detta var, som framgår ovan, att bedömningen ansågs böra ske utifrån den allmänna tendensen på marknaden och de speciella egenskaperna hos den aktuella aktien, främst om dess värde var högt eller lågt eller normalt föremål för stora fluktuationer. Det betonades således att omständigheterna kan variera från fall till fall och att det är svårt att fastställa någon enhetlig bedömningsnorm.

Av tidigare förarbetsuttalanden framgår således att jämförelse bör ske med den normala volatiliteten för den aktie det är fråga om och att även i övrigt de speciella förhållanden som gäller för varje aktie, exempelvis nivån på kursen, skall beaktas. Enligt regeringens uppfattning finns det även med gällande lydelse av lagtexten, och mot bakgrund av tidigare lagmotiv, tillräckligt utrymme för att bedöma kursrörelser understigande 10 % som väsentliga. Dessutom finns det – vilket motivuttalandena ger stöd för – ingenting som hindrar att bedömningen sker utifrån andra parametrar än den procentuella kursavvikelsen. Väsentlighetsrekvisitet bör därför behållas.

5.4 Övriga frågor

Sveriges Advokatsamfund har i ett av sina remissvar tagit upp en fråga som hänger samman med s.k. offentliga erbjudanden. Vad som avses är den situationen att ett bolag (A) avser att lämna ett bud på del av eller samtliga aktier i ett annat bolag (C). Sådana offentliga erbjudanden påverkar erfarenhetsmässigt kursen på aktierna i målbolaget när de blir kända. För att göra det möjligt för företag att lämna offentliga erbjudanden finns det därför i 7 § 4 insiderlagen en undantagsbestämmelse som innebär att den som lämnar erbjudandet skall få göra det utan hinder av handelsförbudet i 4 § insiderlagen. Om en företrädare för ett tredje bolag (B) får kännedom om att A avser att lämna ett offentligt erbjudande avseende aktierna i C är emellertid B förbjuden att handla med aktier i C innan informationen har blivit offentlig. Advokatsamfundet anser att detta inte är tillfredsställande av bl.a. konkurrensskäl. Enligt samfundet har B i en sådan situation endast två alternativ, nämligen att antingen själv lämna ett offentligt erbjudande eller att offentliggöra A:s avsikter. Samfundet anser att det senare förfarandet är tveksamt med hänsyn till lagen (1990:409) om skydd mot företags-hemligheter.

Regeringen inser att handelsförbudet kan få de konsekvenser som samfundet har beskrivit. Frågan – som aktualiserats i ett remissvar – har emellertid inte blivit föremål för beredning. Det saknas därför förut-sättningar för att i detta sammanhang föreslå någon lagstiftningsåtgärd.

6 Insiderregistret

6.1 Personer med insynsställning

Regeringens förslag: Vissa personer i dotterföretag till aktiemarknadsbolag skall anses ha insynsställning i aktiemarknadsbolaget, om det kan antas att de normalt får tillgång till information som inte är offentliggjord och som rör förhållanden som kan påverka kursen på aktierna i bolaget. Det klargörs att sådana personer kan vara – förutom verkställande direktören – vice verkställande direktören, ledamöterna och suppleanterna i styrelsen samt företagets revisorer eller revisors-suppleanter.

Finansinspektionens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. *Allmänna pensionsfonden (första-tredje fondstyrelserna)* anser att Finansinspektionen bör utfärda kompletterande anvisningar om när lagen kan vara tillämplig. *OM Stockholm AB* ifrågasätter om inte ett kvalifikationskrav bör uppställas så att de dotterbolag som inte är rörelsedrivande eller som endast bedriver en blygsam verksamhet jämfört med koncernen i övrigt bör undantas från tillämpningen av bestämmelsen. *Hovrätten för Övre Norrland* anser att det behövs ytterligare underlag innan ställning kan tas till Finansinspektionen förslag.

Skälen för regeringens förslag:

Personer i dotterföretag till aktiemarknadsbolag

Enligt 16 § insiderlagen skall Finansinspektionen föra ett insiderregister. Personer som anses ha insynsställning i aktiemarknadsbolag är normalt skyldiga att anmäla egna och närståendes aktieinnehav i bolaget för registrering i insiderregistret. Undantag från anmälningsskyldigheten föreligger bl.a. om innehavet inte överstiger 200 aktier eller, om ändringen avser sådana värdepapper som likställs med aktier, om det understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor.

Föreskrifterna om vilka fysiska personer som skall anses ha insynsställning i aktiemarknadsbolag finns i 8 § insiderlagen. I första hand omfattas personer som har särskilt goda förutsättningar att få tillgång till förtrolig information beträffande bolaget. Till denna krets räknas ledamöter och suppleanter i bolagets styrelse, verkställande direktör och vice verkställande direktör samt revisor och revisorssuppleant. Även motsvarande befattningshavare i eller uppdragstagare till bolagets moderföretag anses ha insynsställning. Insynsställning kan även uppkomma på grund av aktieinnehav, nämligen för den som äger aktier i bolaget motsvarande minst 10 % av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga

aktier i bolaget. Vid beräkningen beaktas även aktier som innehas av närstående fysiska eller juridiska personer.

Härutöver kan vissa befattningshavare i dotterföretag eller andra befattningshavare och uppdragstagare i aktiemarknadsbolaget än de som uttryckligen anges i paragrafen anses ha insynsställning. För att insynsställning skall anses föreligga för dessa personer krävs att de normalt får tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget. Om aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag begär det, skall Finansinspektionen pröva frågan om någon av personerna i fråga har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag att insynsställning föreligger.

Vilka befattningshavare i ett dotterföretag som anses ha insynsställning preciseras i 8 § första stycket 3 insiderlagen. Där sägs att det gäller verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i dotterföretaget. Enligt Finansinspektionen har tillämpningen av denna bestämmelse lett till tolkningsproblem. Närmare bestämt har det ifrågasatts om styrelseledamöter i dotterbolag omfattas av rekvisitet "annan ledande befattningshavare". I ett kammarrättsavgörande som inspektionen hänvisar till har så inte ansetts vara fallet. Inspektionen menar att detta är otillfredsställande och anser att det är den faktiska insynen i ett bolag som måste ligga till grund för bedömningen av om en person skall anses ha insynsställning eller inte. Det finns därför enligt inspektionen inga bärande skäl för att i detta hänseende göra åtskillnad mellan t.ex. en verkställande direktör och en styrelseledamot.

Regeringen delar i allt väsentligt de synpunkter som framförts av Finansinspektionen. Det avgörande vid bedömningen bör vara om befattningshavarens uppgifter i företaget är sådana att han normalt kan antas få tillgång till förtrolig information. Som regel torde man kunna utgå från att ledamöter och suppleanter i dotterföretagets styrelse hör till denna kategori. Det finns därför skäl att ändra den ifrågasatta bestämmelsen i insiderlagen så att det klart framgår att dessa personer kan ha insynsställning i moderbolaget (aktiemarknadsbolaget). Även revisorer och revisorssuppleanter i dotterföretag får anses höra till den kategori som kan få tillgång till icke offentliggjord kurspåverkande information om förhållanden som rör ett moderbolag. Bestämmelsen bör även kunna täcka sådana fall.

Regeringen anser det inte nödvändigt att, som Hovrätten för Övre Norrland har föreslagit, ytterligare utreda frågan innan lagändringen vidtas.

Befattningshavare i dotterföretag anses ha insynsställning endast om de normalt kan antas få tillgång till förtrolig kurspåverkande information som rör moderbolaget. Eftersom förhållandena uppenbarligen kan variera från fall till fall är det inte lämpligt att i föreskrifter närmare precisera under vilka förutsättningar insynsställning skall anses föreligga. Av samma skäl bör det heller inte meddelas några gruppundantag för särskilda företagskategorier på det sätt som OM Stockholm AB har föreslagit. Den gällande ordningen enligt vilken en prövning görs från fall till fall bör således inte ändras.

Koncerndefinitionen

I 3 § insiderlagen finns en koncerndefinition. Den är av betydelse för bestämmandet av vilka företag som är moder- eller dotterföretag till aktiemarknadsbolag. Detta är i sin tur avgörande för vilka personer som är skyldiga att anmäla innehav av aktier i aktiemarknadsbolaget till insiderregistret. Insiderlagens koncerndefinition bygger på den definition som tidigare fanns i 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385). Insiderlagens koncerndefinition är dock något vidare genom att även s.k. 50/50-bolag inkluderas. Den nya koncerndefinitionen i aktiebolagslagen gäller fr.o.m. den 1 januari 1996 och innebär, till skillnad från den tidigare, bl.a. att konsortialavtal mellan delägare i aktiebolag kan ge upphov till ett koncernförhållande. Mot nu nämnd bakgrund kan det finnas anledning att också göra en justering av insiderlagens koncerndefinition. Denna fråga måste emellertid övervägas närmare och kan därför inte tas upp i detta sammanhang

6.2 Närståendekretsen

Regeringens förslag: Vid tillämpning av bestämmelserna om anmälningsskyldighet till insiderregistret skall aktier m.m. som innehas av närstående till den anmälningsskyldige räknas som den anmälningsskyldiges egna. Närståendekretsen utvidgas till att omfatta även juridisk person som ägs indirekt av den anmälningsskyldige genom en annan juridisk person.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 99).

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Personer med insynsställning är skyldiga att anmäla närståendes aktieinnehav till insiderregistret. Föreskrifter om vilka som skall anses vara närstående finns i 10 § insiderlagen. Till närståendekretsen räknas till att börja med make och sambo samt omyndiga barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad. Som närstående räknas även juridiska personer om den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande över verksamheten och själv eller tillsammans med annan närstående innehar en

- ägarandel uppgående till 10 % eller mer av aktiekapitalet eller andelarna, eller
- ekonomisk andel innefattande rätt att uppbära 10 % eller mer av avkastningen, eller
- röstandel uppgående till 10 % eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet.

Att en person är närstående innebär att sådana aktier som innehas av den personen skall likställas med aktier som innehas av personen med insyns-

ställning. Detta medför att anmälningsskyldigheten till insiderregistret skall fullgöras med beaktande av det samlade innehavet för personer med insynsställning och närstående till dessa.

För närvarande gäller att juridiska personer som ägs indirekt genom en annan juridisk person av en person med insynsställning i ett aktiemarknadsbolag inte anses vara närstående till denne. Utredningen framhåller att detta får irrationella konsekvenser och att det har lett till tillämpningssvårigheter. Bland annat föreligger inte anmälningsskyldighet för aktieinnehav som den indirekt ägda juridiska personen har i aktiemarknadsbolaget. Utredningen föreslår därför att närståendekretsen utvidgas till att omfatta även sådana indirekt ägda juridiska personer. I övrigt skall enligt förslaget samma förutsättningar gälla som för direktägda juridiska personer.

Nuvarande bestämmelser innebär att andelar som innehas av en juridisk person inte skall beaktas vid bedömningen av om närståendeställning föreligger för en annan juridisk person. Som exempel kan nämnas det fallet att en person med insynsställning i ett aktiemarknadsbolag äger 100 % av aktierna i ett annat aktiebolag, som i sin tur har ett helägt dotterbolag. I sådana fall föreligger det inte någon anmälningsskyldighet för dotterbolagets innehav av aktier i aktiemarknadsbolaget. Finansinspektionen har i sitt remissvar framhållit att detta – inte minst för de anmälningsskyldiga – i ett flertal fall har skapat problem vid tillämpningen av bestämmelsen. Regeringen delar uppfattningen att samma bestämmelser bör gälla oavsett om aktierna innehas direkt eller indirekt genom en juridisk person. Närståendekretsen bör därför utvidgas i enlighet med utredningens förslag.

6.3 Överförande av uppgifter till insiderregistret

Regeringens bedömning: Personer som har insynsställning i aktiemarknadsbolag skall även i fortsättningen anmäla aktieinnehav i bolaget till Finansinspektionen.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att anmälningsskyldigheten för personer som har insynsställning i aktiemarknadsbolag som är avstämningbolag enligt aktiekontolagen (1989:827) ersätts med en ordning där Värdepapperscentralen automatiskt lämnar uppgifter till Finansinspektionen på datamaskinell väg (se betänkandet s. 48-52).

Remissinstanserna: Utredningens förslag tillstyrks eller lämnas utan erinran av flertalet remissinstanser. *Finansinspektionen* föreslår att det även införs regler som anger inom vilka tidsramar registrering skall ske på ett aktiekonto hos Värdepapperscentralen. Enligt inspektionen har det visat sig att det vid t.ex. överlåtelser av aktier kan gå avsevärd tid innan överlåtelserna blir registrerade i VP-systemet. Finansinspektionen anser dessutom att det bör införas en skyldighet för personer med insynsställning att anmäla hela sin närståendekrets till insiderregistret, oavsett om dessa innehar aktier eller ej. *Värdepapperscentralen* anser att automatiskt uppgiftslämnande bör införas även beträffande finansiella instrument som

inte registreras i VP-systemet, t.ex. för sådana optioner och terminer som inte registreras där, och för förvaltarregistrerade innehav av värdepapper. *OM Stockholm AB* ifrågasätter om insiderregistret behövs och anser i vart fall att en lämpligare beteckning på registret skulle vara "insynsregistret". *Sveriges Försäkringsförbund* anser att det bör prövas om de gränsvärden som gäller för att anmälningsskyldighet skall inträda kan göras basbeloppsanknutna.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt direktiven har utredningen haft i uppgift att bedöma om systemet med ett särskilt insiderregister bör behållas. Utredningens slutsatser är att insiderregistret bör finnas kvar. Vid bedömningen konstaterar utredningen att insiderregistret fyller i huvudsak tre syften, nämligen att motverka missbruk av förtrolig information, att tjäna som underlag för Finansinspektionens kontrollerande och brottsutredande verksamhet samt att förse aktiemarknaden och massmedia med information om berörda personers värdepapperstransaktioner. Vidare anser utredningen att registret kommer att fylla en viktig funktion om det införs regler som kriminaliserar otillbörlig kurspåverkan.

Enligt regeringens uppfattning fyller insiderregistret en viktig funktion främst av de skäl utredningen har pekat på. Som närmare utvecklas i avsnitt 9 föreslår regeringen att det införs en kriminalisering av otillbörlig kurspåverkan. Regeringen delar utredningens uppfattning att registret även kan fylla en viktig funktion när det gäller Finansinspektionens övervakning avseende sådana brottsliga förfaranden som där avses. Dessutom kommer registret att ha betydelse vid övervakningen av förbudet mot korttidshandel (se avsnitt 8). Insiderregistret bör därför behållas.

Regeringen har i och för sig förståelse för uppfattningen att benämningen "insiderregistret" kan leda till missuppfattning om vilka uppgifter som ingår i registret. Nuvarande benämning har emellertid tillämpats under en längre tid och får anses vara väl etablerad. Mot den bakgrunden anser regeringen att benämningen på registret inte bör ändras.

För närvarande gäller att personer med insynsställning i aktie-marknadsbolag skall anmäla sina och närståendes innehav av aktier och med aktier likställda instrument i bolaget till Finansinspektionen. Anmälningsskyldighet föreligger under förutsättning att innehavet eller en förändring av innehavet uppgår till minst 200 aktier eller, såvitt avser med aktier likställda värdepapper, motsvarar ett marknadsvärde av lägst 50 000 kronor. Finansinspektionen kan medge befrielse från anmälningsskyldigheten om motsvarande uppgifter kan erhållas på annat sätt. Aktiemarknadsbolag eller moderföretag till sådana bolag skall alltid anmäla till Finansinspektionen vilka personer som har insynsställning i bolaget. Den som får insynsställning på grund av aktieinnehav skall dock själv göra anmälan till inspektionen. I vissa fall skall aktiemarknadsbolag underrätta personer med insynsställning om att anmälan skett till Finansinspektionen.

Enligt 9 § insiderlagen och 5 kap. 5 § aktiekontolagen kan Finansinspektionen erhålla uppgifter från Värdepapperscentralen genom automatisk databehandling under förutsättning att dispens meddelas. I sådana fall måste dispensen omfatta både personen med insynsställning och

närstående fysiska och juridiska personer. Dispensmöjligheten föreligger i praktiken endast för sådana aktier som är registrerade i VP-systemet. Visserligen framgår flertalet av de instrument som enligt insiderlagen skall likställas med aktier av registret men automatiskt uppgiftslämnande kan inte ske för sådana instrument. Anledningen till detta är att marknadsvärdet inte framgår av avstämningsregistren.

Utredningens förslag innebär att det automatiska uppgiftslämnandet utvidgas till att avse alla innehavsförändringar för personer med insynsställning beträffande aktierelaterade instrument som återspeglas i avstämningsregistren hos Värdepapperscentralen. Uppgiftslämnandet skall enligt förslaget gå till på följande sätt. Inledningsvis sker en anmälan till Finansinspektionen, vanligtvis från bolaget, om att en person har insynsställning. Inspektionen underrättar Värdepapperscentralen om detta varefter registrering sker. Registreringen innebär att innehav och förändringar i innehavet av instrument i bolaget därefter kommer att anmälas till inspektionen på datamaskinell väg. För att automatiskt uppgiftslämnande skall kunna ske även för med aktier likställda instrument föreslås att beloppsgränsen avskaffas för de fall där uppgifter överförs från Värdepapperscentralen. Enligt förslaget skall även gränsvärdet avseende antalet aktier avskaffas i de fallen. Utredningen anser dessutom att nuvarande dispensmöjlighet helt kan ersättas av systemet med automatiskt uppgiftslämnande och att bestämmelsen om dispens därför kan upphävas.

Enligt utredningen kan emellertid anmälningsskyldigheten inte avskaffas helt. Förslaget innebär därför att anmälningsskyldigheten behålls för sådana aktierelaterade finansiella instrument som inte registreras hos Värdepapperscentralen och när aktierna är registrerade på ett samägt konto där. Dessutom måste anmälan ges in när en närstående första gången förvärvar aktier och när insynsställning uppkommer på grund av aktieinnehav. Vidare anser utredningen att insiderregistret inte bör belastas med inaktuella uppgifter. Utredningen föreslår därför att det införs en osanktionerad bestämmelse av närmast ordningskaraktär. Enligt bestämmelsen bör anmälan ges in till Finansinspektionen när insynsställning eller ställning som närstående upphör.

Utredningen menar att en övergång till automatiskt uppgiftslämnande skulle förbättra Finansinspektionens möjligheter till insyn samtidigt som det väsentligt torde förenkla hanteringen för inspektionen, Värdepapperscentralen och de personer som har insynsställning. En annan positiv effekt är enligt utredningen att anmälningarna snabbare än för närvarande skulle komma till allmänhetens och marknadens kännedom. Remissinstanserna har över lag varit positiva till att systemet förenklas i enlighet med utredningens förslag.

Med anledning av utredningens förslag har Finansinspektionen gjort en förstudie av ett nytt insiderregister. Förstudien har bl.a. gått ut på att undersöka de tekniska förutsättningarna för uppbyggnaden av ett nytt register. Under detta arbete har inspektionen funnit att ett automatiskt överförande av uppgifter skulle innebära problem när det gäller uppgiftslämnande för aktier som är registrerade för utländska medborgare. Samma problem finns

i dag när det gäller dispens från anmälningsskyldigheten. Bakgrunden är följande.

När dispens meddelas länkas aktieinnehavarens VP-konto till insiderregistret. Varje förändring på VP-kontot registreras därefter automatiskt i insiderregistret. Tekniskt är båda systemen baserade på svenska personnummer. Utländska medborgare som saknar svenska personnummer tilldelas i stället fiktiva personnummer när de vill registrera sina aktieinnehav hos Värdepapperscentralen. Det finns ingenting som hindrar att en utländsk medborgare samtidigt har flera olika fiktiva personnummer.

Inslaget av utländskt ägande i svenskt näringsliv är i dag betydande. Detta innebär bl.a. att det finns ett flertal utländska personer som har insynsställning i svenska aktiemarknadsbolag. Till detta kommer att ett stort antal närstående till sådana personer innehar aktier i svenska bolag. Insiderregistret och Värdepapperscentralens datasystem är inte anpassade på ett sådant sätt att dispens kan meddelas för utländska medborgare enligt de regler som gäller i dag. Vad som nu framkommit innebär att inte heller ett system med automatiskt uppgiftslämnande skulle fungera för personer som saknar svenska personnummer. Problemet blir än större om man, som vi föreslår nedan, öppnar möjlighet för personer med insynsställning att ha sina aktier i aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade (se avsnitt 6.5). Om en utländsk person i sådana fall har depåer hos flera olika förvaltare kommer det i praktiken att vara omöjligt att identifiera den personens innehav av aktier i aktiemarknadsbolaget.

Problemet skulle i och för sig kunna lösas genom att utländska medborgare undantas från förfarandet med automatiskt uppgiftslämnande. En utgångspunkt för regeringen är emellertid att uppgifter bör lämnas till insiderregistret på samma sätt oavsett om det är fråga om svenska eller utländska medborgare. Ett annat synsätt skulle strida mot den likabehandlingsprincip som – inte minst under inflytande av utvecklingen inom EG – har kommit att prägla lagstiftningen på flera områden under senare år. Mot denna bakgrund och för att inspektionen även i fortsättningen skall kunna bedriva en effektiv insiderövervakning anser regeringen att det för närvarande inte är möjligt att övergå till ett system med automatiskt uppgiftslämnande. Anmälningsskyldigheten bör därför behållas.

Som framgår av avsnitt 6.5 föreslår vi att förbudet mot förvaltarregistrering av aktier som innehas av personer med insynsställning avskaffas. Det bör i detta sammanhang erinras om att anmälningsskyldigheten kvarstår för sådana personer även om de har sina innehav förvaltarregistrerade. Om det finns tekniska förutsättningar för det skall emellertid dispens kunna meddelas även i sådana fall.

Enligt nuvarande ordning skall personer med insynsställning anmäla förvärv eller överlåtelser av aktier i bolaget eller andra ändringar i aktieinnehavet senast fjorton dagar efter ändringen. Detta följer av 13 § 3 insiderlagen. Bestämmelsen tolkas, enligt vad Finansinspektionen upplyst i sitt remissvar, så att fristen räknas från den dag avtal ingås. Finansinspektionen har även upplyst att det i praktiken kan gå avsevärd tid innan en aktietransaktion visar sig i ett avstämningsregister. I sådana situationer

innebär utredningens förslag att det kan gå en förhållandevis lång tid från det att avtal ingås till dess att uppgift om transaktionen överförs till insiderregistret. Finansinspektionen har därför föreslagit att det införs regler om att registrering måste ske på aktiekonto inom viss tid efter affären.

De problem som Finansinspektionen har beskrivit torde även gälla för de fall där dispens har beviljats enligt de regler som nu gäller. För närvarande finns det ingen tidsfrist inom vilken registrering av genomförda transaktioner skall göras på ett aktiekonto. Normalt får emellertid antas att det ligger i både köparens och säljarens intresse att snarast låta registrera en genomförd transaktion. Ett flertal rättsföljder av överlåtelsen är nämligen kopplade till registreringen i stället för till avtalets ingående. Till att börja med är endast den registrerade ägaren behörig att förfoga över aktien. Detta kan ha betydelse bl.a. i de fall där aktien används som säkerhet för t.ex. en kredit. Vidare är det först i och med registreringen som förvärvaren erhåller sakrättsligt skydd i förhållande till överlåtarens borgenärer. Om aktien har överlåtit till flera var för sig har slutligen i normalfallet det förvärv företräde som registrerats först. På grund av de rättsverkningar som följer av registreringen torde därför i vart fall förvärvaren som regel ha ett starkt intresse av att registrering sker snabbt. Till detta kommer att – i de övervägande antal fall där affären sker genom en förmedlare som även är ett kontoförande institut – affären snabbt registreras i VP-systemet. Det nu anförda leder till att en tidsfrist har betydelse bara i de förmodligen fåtal fall där aktörerna av en eller annan anledning önskar avvakta med att offentliggöra transaktionen under en tid. Enligt regeringens uppfattning är detta skäl för närvarande inte tillräckligt starkt för att införa en tidsfrist.

Finansinspektionen har även framfört den synpunkten att personer med insynsställning bör ge in anmälan till insiderregistret om vilka som ingår i närståendekretsen oavsett om de närstående innehar några aktier i bolaget eller ej. Inspektionen har som ett skäl för detta framfört att det vid utredningar om eventuella brott mot insiderlagens handelsförbud skulle vara av stort värde om hela närståendekretsen framgick av insiderregistret. Dessutom har enligt inspektionen reglernas nuvarande utformning orsakat merarbete för både inspektionen och de anmälningsskyldiga.

För närvarande gäller enligt 13 § 4 insiderlagen att närstående endast behöver anmälas till insiderregistret när den anmälningsskyldige fått kännedom om att den närstående förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav. Utredningen har inte föreslagit någon ändring i denna del annat än att även anhöriga, när anmälan väl har skett, kommer att omfattas av det automatiska uppgiftslämnandet. Även om en generell anmälningsskyldighet i enlighet med Finansinspektionens synpunkter kan ha vissa fördelar anser regeringen att anmälningsskyldigheten inte bör utvidgas. Det saknas nämligen enligt regeringens uppfattning tillräckligt underlag för en bedömning av om det är motiverat att utvidga registret på det sätt inspektionen föreslagit. Det kan antas att en sådan utvidgning skulle komma att beröra ett stort antal personer som i dag inte förekommer i registret.

Finansinspektionen begärde i en skrivelse till regeringen år 1992 att de gränsvärden som gäller för anmälningsskyldighetens inträde skulle höjas väsentligt. En sådan höjning skulle enligt inspektionen innebära en kraftig minskning av det antal personer som ingår i registret. Enligt inspektionen skulle därigenom insiderregistret och arbetet med detta bli hanterligare och inspektionens resurser kunna utnyttjas på ett mer ändamålsenligt sätt. Utredningen har föreslagit att nuvarande gränsvärden behålls eftersom det i ett system med automatiskt uppgiftslämnande skulle bli fråga om ett förhållandevis litet antal personer som alljämt skulle vara anmälningsskyldiga.

Under budgetåret 1994/95 gjordes ungefär 5 100 anmälningar till insiderregistret. I drygt 800 av dessa fall lämnades uppgifter automatiskt från Värdepappercentralen efter att dispens hade meddelats. Mot bakgrund av det förslag regeringen nu lämnar finns det anledning anta att antalet fall där dispens söks kommer att öka. Det merarbete nuvarande gränsvärden medför för Finansinspektionen kan därför förväntas minska. Regeringen anser därför att nuvarande gränsvärden för anmälningsskyldighet bör behållas tills vidare. Enligt vår uppfattning finns det inte skäl att knyta gränsvärdena till basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

De uppgifter som finns i insiderregistret bör vara aktuella. När insynsställning eller ställning som anhörig av någon anledning upphör är det därför angeläget att uppgifterna avförs ur registret. Utredningen har föreslagit att det införs en skyldighet att avanmäla inaktuella uppgifter till insiderregistret. Vi ställer oss emellertid negativa till att införa en osanktionerad upplysningsskyldighet av det slag utredningen föreslagit. Om det visar sig att registret belastas med överflödiga uppgifter, bör detta i stället kunna lösas praktiskt genom kontakter mellan Finansinspektionen och den anmälningsskyldige. Någon lagregel av det slag utredningen föreslagit bör således inte införas.

6.4 Införande av sanktionsavgifter

Regeringens förslag: Förseelser mot anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten enligt insiderlagen avkriminaliseras. I stället införs en avgiftssanktion för sådana förseelser.

Särskild avgift skall fastställas till 10 % av vederlaget för aktierna eller, vid benefika förvärv och överlåtelser, 15 000 kronor. Vid överträdelser som inte har anknytning till förändringar i aktieinnehav skall avgiften vara 15 000 kronor. Avgiften måste alltid ligga inom intervallet 15 000–350 000 kronor. Beloppet skall kunna efterges helt eller delvis om överträdelserna är ringa eller ursäktlig eller om det finns synnerliga skäl.

Avgiften beslutas av Finansinspektionen. Det införs en särskild tvåårig preskriptionstid.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag (se betänkandet s. 52 och 53).

Remissinstanserna: Utredningen förslag tillstyrks eller lämnas utan erinran av de flesta remissinstanserna. *Finansinspektionen* och *Riksåklagaren* anser emellertid att taket för avgiften bör sättas högre än vad utredningen föreslår för att ändringen inte skall uppfattas som en uppmjukning av gällande regler. *Svenska Bankföreningen* och *Hovrätten för Övre Norrland* anser att det bör införas en möjlighet till jämkning av avgiften. *Kammarrätten i Göteborg* menar att beräkningsgrunderna för avgiftsskyldigheten av rättssäkerhetsskäl bör framgå av lagtexten.

Skälen för regeringens förslag: För att uppgifterna i insiderregistret skall bli fullständiga och korrekta krävs att anmälningar lämnas på föreskrivet sätt. Om anmälningsskyldigheten inte fullgörs kan detta ha stor betydelse vid utredningar om misstänkt insiderbrottslighet. Underlåten anmälan kan dessutom vara ett indicium på att handelsförbudet i insiderlagen har överträtts.

Underlåten anmälan behöver givetvis inte betyda att ett insiderbrott har begåtts. Ofta torde förklaringen till att anmälan inte har skett bero på glömska eller rent förbiseende. Sådana fall är närmast att betrakta som förseelser av ordningskaraktär även om anmälningsskyldigheten som sådan är av stor vikt. Enligt betänkandet förväxlas ibland brott mot anmälningsskyldigheten i massmedia med insiderbrott. Dessa synpunkter talar, enligt utredningen, för att det i stället för straff införs en särskild avgift för underlåten anmälan. Vi delar dessa synpunkter. En avgift torde dessutom vara mer effektiv än ett bötesstraff genom att avgiften kan tas ut i närmare anslutning till överträdelsen. Detta gäller i vart fall om avgiften, som föreslås nedan, beslutas av Finansinspektionen. Det nu sagda ligger också väl i linje med uppfattningen att förseelser med lågt straffvärde bör avföras från det kriminaliserade området för att rättsväsendets resurser skall kunna användas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt (se t.ex. prop. 1994/95:23 Ett effektivare brottmålsförfarande, s. 41 ff och 52 ff).

Regeringen föreslår i det följande att det införs ett förbud mot korttidsaffärer för vissa personer i aktiemarknadsbolag. Även förbudet mot korttidshandel bör avgiftssanktioneras. Denna fråga utvecklas närmare i avsnitt 8.

Innan regeringen övergår till att behandla frågan om hur en regel om avgiftsskyldighet bör utformas finns det anledning att nämna något om normgivningsmakten. Den typ av avgifter som det här är fråga om är att hänföra till det som brukar kallas för sanktionsavgifter. Med detta förstås sådana avgifter som utgör påföljd för en regelöverträdelse. Utredningen föreslår vissa ramar för avgiftsskyldigheten men anser att närmare föreskrifter bör utfärdas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Sanktionsavgifter faller under riksdagens primära lagstiftningskompetens enligt 8 kap. 3 § regeringsformen. Enligt 8 kap. 9 § andra stycket regeringsformen får emellertid riksdagen bemyndiga regeringen att meddela sådana föreskrifter om avgifter, som på grund av 3 § annars skall meddelas av riksdagen. Frågan i vad mån sanktionsavgifter omfattas av bestämmelsen är i viss mån omdebatterad. Den uppfattning som har vunnit flest anhängare och som har varit vägledande i tidigare lagstiftnings-

sammanhang är att sanktionsavgifter inte är att hänföra till de typer av avgifter som nämns i 8 kap. 9 § andra stycket regeringsformen (se t.ex. prop. 1983/84:192 s. 28 ff och prop. 1993/94:68 s. 25 f och 71 ff med där anförd litteratur). Regeringen ansluter sig till denna uppfattning även nu. Riksdagen kan delegera normgivningskompetens också med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen. Enligt den bestämmelsen får delegering ske inom vissa särskilt angivna ämnesområden, utom såvitt avser frågor om skatt eller annan rättsverkan av brott än böter. De här aktuella sanktionsavgifterna kan emellertid inte anses hänförliga till något av de ämnesområden som räknas upp i bestämmelsen. Inte heller den torde därför kunna användas som grund för delegering till regeringen i detta fall.

Det anförda leder regeringen till den slutsatsen att kompetensen i förevarande fall är exklusivt förbehållen riksdagen. Detta innebär att de närmare förutsättningarna för åläggande av avgiftsskyldighet bör framgå direkt av lagtexten.

Inom Justitiedepartementet upprättades i början av 1980-talet en promemoria i vilken de sanktionsavgifter som då fanns i olika lagar genomgås (prop. 1981/82:142 s. 77 ff). I promemorian delas sanktionsavgifter upp i två kategorier, nämligen straffavgifter och vinstbegränsande avgifter. Med straffavgifter förstås därvid avgifter som uteslutande har ett straffande syfte. Vinstbegränsande avgifter anges vara av konfiskatorisk eller vinstbegränsande karaktär. Beträffande den sistnämnda kategorin föreslogs i promemorian vissa principer som borde gälla vid införandet av sådana avgifter. Dessa riktlinjer förelades riksdagen i en proposition och riksdagen lämnade dem utan erinran (se a.a. s. 21ff, JuU 53 och rskr. 328). Principerna har därefter tillämpats i senare lagstiftningsområden (se t.ex. prop. 1993/94:186 s. 48).

I de avseenden som nu är av intresse innebär uttalandena huvudsakligen följande. Ett avgiftssystem kan vara en ändamålsenlig lösning i de fall där regelöverträdelser är särskilt frekventa eller speciella svårigheter föreligger att beräkna storleken av den vinst eller besparing som uppnås i det särskilda fallet. Andra fall är när den ekonomiska fördelen av en isolerad företeelse genomsnittligt sett kan bedömas som låg, samtidigt som samhällets behov av skydd på det aktuella området är så framträdande, att inte bara den ekonomiska fördelen i det särskilda fallet utan redan utsikten till vinst eller besparing bör neutraliseras. Bestämmelserna om beräkning av avgiften bör i möjligaste mån konstrueras så att de utgår från ett mätbart moment i den aktuella överträdelserna – en parameter – som gör det möjligt att förutse och fastställa hur stor avgiften skall bli i det enskilda fallet. Normalt bör regeln konstrueras så att avgiften motsvarar den genomsnittliga vinsten av överträdelserna. Om det bedöms angeläget att neutralisera redan utsikten till vinst bör det emellertid inte finnas något hinder mot att låta avgiften utgå enligt grunder som leder till väsentligt högre avgiftsbelopp. Särskild prövning bör ske av om uppsåt eller oaktsamhet skall krävas för avgiftsskyldighet eller om sådan skyldighet skall bygga på ett strikt ansvar. I det förra fallet bör prövningen ligga på domstol men i det senare fallet kan åläggandet av avgiftsskyldighet i viss utsträckning överlämnas till administrativ myndig-

het. För en regel som bygger på strikt ansvar bör det av rättssäkerhetsskäl förutsättas att det finns starkt stöd för en presumtion om att överträdelse på området inte kan förekomma annat än som en följd av uppsåt eller oaktsamhet. I sådana fall bör även undantagsregler införas. Dessa bör så långt möjligt vara preciserade så att det inte föreligger någon tvekan om deras räckvidd. Samma sak bör gälla för regler som ger möjlighet till jämkning av beloppet.

Redan det faktum att förutsättningarna för avgiftsskyldigheten måste anges i lag innebär att en bestämmelse utformad enligt utredningens förslag är för allmänt hållen för att kunna godtas. Regeringen anser att de riktlinjer som beskrivits ovan bör beaktas när bestämmelsen utformas. Till att börja med bör avgiften betraktas som en vinstbegränsande avgift även om överträdelse av förevarande slag normalt inte får antas syfta till ekonomisk vinning. Det nära sambandet med ekonomisk verksamhet motiverar emellertid att bestämmelsen utformas så att redan utsikten till vinst neutraliseras. Det skall inte vara lönsamt att spekulera i möjligheten till vinst när anmälningsskyldigheten aktualiseras. Detta motiverar att nivån på avgiften, som utredningen har föreslagit, sätts förhållandevis högt. Till skillnad från utredningens förslag bör bestämmelsen även utformas så att det i förväg med någon grad av säkerhet går att förutsäga avgiftens storlek. En parameter som ligger nära till hands är att avgiften beräknas utifrån en procent-sats kopplad till det vederlag som betalats eller mottagits för aktierna. En lämplig proportion på avgiften är enligt regeringens bedömning 10 %. För avgiftsuttaget bör sättas såväl en övre som en undre gräns.

I samtliga nu nämnda fall skall avgiften uppgå till lägst 15 000 och högst 350 000 kronor. Detta motsvarar för närvarande ungefär mellan ett halvt och tio basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, vilket nära anknyter till utredningens förslag med den skillnaden att utredningen som lägsta belopp föreslagit ett basbelopp. Någon anledning att sätta taket högre, som föreslagits av en del remissinstanser, föreligger enligt regeringens uppfattning inte. Däremot bör den nedre gränsen sättas lägre än enligt förslaget. I annat fall finns det risk för orimliga konsekvenser, bl.a. i de fall där det är fråga om förhållandevis bagatellartade förseelser men där det ändå inte bedöms föreligga grund för eftergift. Till detta kommer att den lägre gränsen enligt förslaget i praktiken skulle innebära en skärpning av gällande rätt, eftersom nuvarande praxis innebär att normalpåföljden är böter. I de allra flesta fall torde nämligen bötesstraffet understiga t.o.m. ett halvt basbelopp. Beträffande frågan om utifrån vilken tidpunkt värdet skall beräknas hänvisas till författningskommentaren.

När det gäller överträdelse av de bestämmelser som avser anmälningar om förändringar i aktieinnehav bör avgift tas ut med 10 % av vad som betalats eller mottagits för aktierna. Om något vederlag inte har utgått bör avgift i stället tas ut med ett fast belopp. Regeringen anser att avgiften i sådana fall bör vara 15 000 kronor. Som exempel kan nämnas när förvärv sker genom gåva eller arv.

Vid överträdelse av de bestämmelser som inte avser ägarförändringar anser vi att det inte är lämpligt att göra någon koppling till priset för

aktierna. Även i sådana fall bör ett fast belopp tillämpas. Enligt vår uppfattning är det rimligt att avgiften är 15 000 kronor. De situationer i insiderlagen som nu avses är när en person med insynställning skall ge in anmälan om närståendeställning (9 §), när ett aktiemarknadsbolag eller dess moderbolag skall anmäla att en person har insynställning (14 och 15 §§) och när Finansinspektionen har begärt upplysningar (18 § första stycket 2-4, 6 och 7).

I fall som bedöms som ringa eller ursäktliga bör avgiften kunna efterges. Det bör även finnas en möjlighet att helt eller delvis efterge avgiften i andra situationer. Det kan nämligen tänkas uppstå fall där en full avgiftsskyldighet framstår som oskälig men där överträdelsen varken kan bedömas vara ringa eller ursäktlig. Eftergift bör därvid komma i fråga endast i rena undantagsfall. Det är därför inte lämpligt att i lagtexten ange de närmare förutsättningarna för att avgiften skall kunna sättas ned i andra fall än då överträdelsen är ringa eller ursäktlig. I stället bör anges att eftergift får ske om det finns synnerliga skäl.

En annan fråga är om prövningen av avgiftsskyldigheten skall läggas på domstol eller på administrativ myndighet. Denna fråga hänger samman med vad som bör gälla för det subjektiva rekvisitet. Nuvarande ordning innebär att det krävs uppsåt eller oaktsamhet för att gärningen skall vara straffbar. Vidare är det domstol som på talan av åklagare dömer ut straffet. Utredningens förslag innebär en övergång till strikt ansvar och att Finansinspektionen blir beslutande myndighet. Inspektionens beslut skall emellertid kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

De överträdelser det nu är fråga om är sådana att det får anses föreligga en presumtion för att i vart fall oaktsamhet normalt föreligger. Man bör nämligen som regel kunna utgå från att den personkrets det handlar om huvudsakligen känner till de regler som gäller på området. Regeringen anser därför att det inte kan riktas några invändningar mot en övergång till ett strikt ansvar. Det får förutsättas att en regel av det innehåll regeringen nu föreslår kommer att bli förhållandevis lättillämpad i flertalet fall. Beslutanderätten bör därför kunna läggas på Finansinspektionen. Genom att inspektionens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol tillgodoses rättssäkerhetsaspekterna på ett tillfredsställande sätt.

Utredningen föreslår att särskild avgift inte skall tas ut i de fall som omfattas av ett vitesföreläggande. Som exempel tar utredningen upp det fallet att någon i strid mot förbudet i 8 § insiderlagen har sina aktier förvaltarregistrerade och att det finns ett vitesföreläggande för personen att inom viss tid registrera aktierna hos Värdepapperscentralen.

Enligt insiderlagen kan Finansinspektionen bara förelägga vite om någon inte fullgör sin skyldighet att lämna uppgifter i en del av de situationer som omfattas av 18 § insiderlagen. De situationer det gäller är då uppgifter begärs från ett aktiebolag eller en juridisk person i övrigt vars fondpapper överträdelsen gäller, från den juridiska person som lämnat ett offentligt erbjudande om aktieförvärv, från moderföretaget till något av nu nämnda bolag eller från någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. Inspektionen

kan således inte förelägga vite i den situation som utredningen tar upp i sitt exempel. Däremot kan vite föreläggas i vissa fall när någon inte fullgör sin uppgiftsskyldighet enligt 18 § insiderlagen. Som Lagrådet påpekat kan vite föreläggas endast när någon underlåter att lämna uppgifter, inte när de uppgifter som lämnas är oriktiga eller vilseledande. Enligt vårt förslag skall särskild avgift inte kunna tas ut i sådana fall. Vi delar därför Lagrådets uppfattning att en bestämmelse av den innebörd utredningen föreslagit inte behövs.

Enligt utredningens förslag inträder preskription om inte den berörde senast två år från det lagöverträdelserna ägde rum har fått kännedom om att frågan om särskild avgift har tagits upp av inspektionen. En sådan regel kan enligt regeringens bedömning komma att bli svårtillämpad främst med avseende på frågan om när en person skall anses ha fått sådan vetskap. För att undanröja eventuella tvivel bör som preskriptionsavbrytande åtgärd i stället gälla att personen har delgetts underrättelse om att avgiftsfrågan har tagits upp av inspektionen. Delgivning skall i sådana fall ske enligt delgivningslagens bestämmelser. Det nu sagda innebär inte att delgivning alltid behöver ske redan när inspektionen tar upp frågan om särskild avgift. Om det inte finns någon risk för preskription torde det normalt räcka med att delgivning sker först när den berörde bereds tillfälle att yttra sig i ärendet. Ingenting hindrar emellertid att delgivning sker tidigare om det föreligger preskriptionsfara.

6.5 Förvaltarregistrering

Regeringens förslag: Förbudet för personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag att ha sina aktier i bolaget förvaltarregistrerade upphävs. På samma sätt som för närvarande gäller för uppgifter som finns hos Värdepapperscentralen skall dispens från anmälningsskyldigheten kunna meddelas när uppgifter kan lämnas från en förvaltare på datamaskinell väg.

Finansinspektionen skall göra en tillståndsprövning av från vilka förvaltare uppgifter skall få lämnas till insiderregistret på datamaskinell väg. Dispens från anmälningsskyldigheten skall kunna ges endast när aktierna är registrerade hos förvaltare som har sådant tillstånd.

Utredningens förslag: Förslaget innebär att förbudet mot förvaltarregistrering behålls men att det förses med en möjlighet att söka dispens. Dessutom föreslås att anmälningsskyldigheten behålls även för de fall där dispens har meddelats (se betänkandet s. 53 ff och 95).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser är positiva till förslaget. *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* anser emellertid att det förslag som föreningarna tidigare har lagt fram i skrivelser till regeringen hade varit en bättre lösning. I skrivelserna föreslås att förbudet mot förvaltarregistrering upphävs och ersätts med ett system där personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag får ha sina aktier

förvaltarregistrerade endast hos sådana förvaltare som har särskilt tillstånd från Finansinspektionen. Liknande synpunkter framförs även av andra remissinstanser.

Skälen för regeringens förslag: Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag får enligt 8 § tredje stycket insiderlagen inte ha sina aktier i bolaget förvaltarregistrerade. Detsamma gäller för personer som hör till närståendeekretsen. Med förvaltarregistrering förstås att en förvaltare som har auktorisation enligt 8 kap. 1 § aktiekontolagen (1989:827) i stället för aktieägaren är införd i den aktiebok som förs av Värdepapperscentralen. Aktieägarens aktieinnehav är i sådana fall registrerat endast hos förvaltaren. Hos Värdepapperscentralen skall det dessutom finnas en sammanställning över de aktieägare som har mer än femhundra aktier i bolaget förvaltarregistrerade. Auktoriserade förvaltare är skyldiga att på begäran lämna uppgifter till Värdepapperscentralen om de aktier som förvaltas.

Förbudet mot förvaltarregistrering infördes eftersom det inte ansågs finnas några tekniska lösningar som gjorde det möjligt för Värdepapperscentralen att via VP-registret ha direktkontakt med förvaltarnas register för förvaltarregistrerade aktier. Departementschefen ansåg att det var viktigare med en effektiv insiderövervakning än att avvakta den tekniska utvecklingen (prop. 1990/91:42 s. 59). Svenska Fondhandlareföreningen och Svenska Bankföreningen menade i en gemensamt författad skrivelse till Finansdepartementet den 14 januari 1991 att förbudet mot förvaltarregistrering var onödigt. Enligt föreningarna fanns det tekniska förutsättningar för att överföra uppgifter från förvaltarna till Värdepapperscentralen. De föreslog därför att förbudet mot förvaltarregistrering skulle upphävas och ersättas med en ordning som i korthet gick ut på följande. Förvaltarregistrering skulle endast få ske hos förvaltare som hade godkänts av dåvarande Bankspektionen. Om en person med insynsställning önskade förvaltarregistrera sitt aktieinnehav skulle han anmäla detta till Bankspektionen. Inspektionen skulle då lämna besked om förvaltaren var godkänd eller ej. Om förvaltaren inte var godkänd återstod endast för personen att välja en annan förvaltare eller att låta direktregistrera aktierna hos Värdepapperscentralen. Om en person registrerats i insiderregistret skulle Värdepapperscentralen, som då förde registret, underrätta de förvaltare som godkänts om detta.

Föreningarnas förslag innebar således en ordning med särskild tillståndsprövning av de förvaltare som önskade åta sig uppdrag att förvalta aktier för personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag. Utredningen har valt en annan modell. Enligt utredningens förslag skall förbudet mot förvaltarregistrering behållas. Dessutom föreslås att, som framgår av föregående avsnitt, överträdelser av förbudet avgiftssanktioneras. Förbudet mot förvaltarregistrering skall emellertid enligt förslaget förses med en möjlighet att söka dispens. I betänkandet sägs att dispens avses kunna lämnas en viss placering, men att Finansinspektionen också skall kunna mera generellt tillåta registrering hos viss förvaltare.

Bakgrunden till förbudet mot förvaltarregistrering är att det tidigare inte har ansetts finnas tekniska förutsättningar för en snabb rapportering till

insiderregistret av uppgifter som finns registrerade hos förvaltarna. Insiderlagen föreskrev nämligen från början att insiderregistret skulle föras av Värdepapperscentralen. Detta ansågs lämpligt eftersom uppgifter i sådana fall normalt skulle kunna föras över automatiskt till insiderregistret i samband med övriga registreringsåtgärder vid aktietransaktioner i avstämningsregistren (prop. 1990/91:42 s. 58). Insiderregistret förs emellertid sedan den 1 januari 1993 av Finansinspektionen. Anledningen till att registret flyttades var bl.a. att Finansinspektionen enligt datalagen (1973:289) är registeransvarig för insiderregistret och därmed ansvarig för att de uppgifter som ingår där är riktiga. När registret flyttades uttalades i förarbetena att förutsättningarna för att få dispens inte borde försämrans genom att ansvaret för förändret av registret gick över till Finansinspektionen (prop. 1992/93:90 s. 64 f.).

Regeringen delar utredningens bedömning att det bör öppnas en möjlighet för personer med insynsställning att ha sina aktieinnehav förvaltarregistrerade. Det finns emellertid enligt vår uppfattning inte längre några skäl att ha kvar förbudet. Anledningen till att det infördes var, som nämnts ovan, att de uppgifter som fanns i avstämningsregistren ansågs kunna överföras automatiskt till insiderregistret när detta fördes av Värdepapperscentralen, eftersom sådant överförande inte innebär någon förändring i sekretesskyddet. Ett sådant överförande ansågs därför kunna ske även utan samtycke från berörda personer (prop. 1990/91:42 s. 59). I sådana fall skulle det, om förvaltarregistrering var tillåten, finnas en viss risk för att uppgifter om förvaltarregistrerade innehav skulle rapporteras till insiderregistret med viss eftersläpning jämfört med direktregistrerade innehav. Följden av att registret fördes över till Finansinspektionen har emellertid enligt vår uppfattning blivit att uppgifter numera inte kan överföras utan att den person det handlar om söker dispens. I de fall där dispens inte har sökts finns det därför inte någon garanti för att direktregistrerade aktier anmäls till insiderregistret snabbare än aktier som är förvaltarregistrerade. De skäl som en gång anfördes för att införa förbudet gör sig därför inte längre gällande.

Personer med insynsställning som har sina aktier förvaltarregistrerade skall vara skyldiga att anmäla sina innehav till insiderregistret. Den tekniska utvecklingen innebär att det i dag torde vara möjligt för förvaltare att finna tekniska lösningar för att föra över uppgifter från sina egna depåer antingen direkt eller via VP-systemet. Vi anser därför att det bör vara möjligt att få dispens från anmälningsskyldigheten även när aktieinnehavet är förvaltarregistrerat.

Som förutsättning för att dispens skall kunna meddelas bör emellertid gälla att förvaltarens datasystem uppfyller högt ställda tekniska krav. Dispens bör därför bara kunna meddelas i de fall där aktierna är registrerade hos en förvaltare som har ett i förväg testat och godkänt datasystem. Vidare bör det finnas väl utarbetade rutiner för hur överförande skall ske. Det bör ankomma på Finansinspektionen att pröva om förutsättningarna för att överföra uppgifter på datamaskinell väg är uppfyllda. Detta bör ske på ansökan av de förvaltare som önskar lämna uppgifter på sådant sätt. Genom en ordning med särskild tillståndsprövning för förvaltare vinner man även

den fördelen att kostnaden för prövningen kan tas ut direkt av förvaltaren. Enligt vår uppfattning är detta lämpligare än att ta ut avgiften direkt av de personer som söker dispens. Vi föreslår därför att dispens skall kunna meddelas endast i de fall där förvaltarregistrering sker hos en förvaltare som har fått tillstånd att lämna uppgifter till insiderregistret på datamaskinell väg.

Genom nyligen genomförda ändringar i bl.a. aktiekontolagen (1989:827) har det fr.o.m. den 1 april 1996 öppnats en generell möjlighet för utländska förvaltare att få tillstånd att registreras som förvaltare enligt aktiekontolagen. Den utländska förvaltaren måste kunna lämna uppgifter till Finansinspektionen vid misstanke om insiderbrott. Ett åtagande härom skall utgöra en förutsättning för att få tillstånd att registreras som förvaltare (prop. 1995/96:50 s. 106).

Det skall vara tillåtet för personer med insynsställning att ha sina aktier förvaltarregistrerade hos utländska förvaltare. Om Finansinspektionen finner att en utländsk förvaltare uppfyller kraven för att få lämna uppgifter på datamaskinell väg, skall det dessutom vara möjligt att få dispens från anmälningsskyldigheten om aktier är förvaltarregistrerade hos en sådan förvaltare.

7 Terminalåtkomst och sekretess

Prop. 1995/96:215

Regeringens förslag: Finansinspektionens frågerätt enligt 18 § första stycket insiderlagen utvidgas till att avse alla fall där det finns anledning anta att en bestämmelse i lagen har överträtts. Dessutom ges Finansinspektionen en uttrycklig rätt att begära uppgifter även från börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer.

Regeringen får föreskriva att Finansinspektionen skall få ha terminalåtkomst till avstämningsregister som förs av Värdepapperscentralen, om de uppgifter som hämtas in har anknytning till ett ärende hos inspektionen. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen skall kunna föreskriva att uppgifter som begärs enligt 18 § insiderlagen eller 5 kap. 5 § aktiekontolagen skall lämnas på ADB-medium.

Sekretessen enligt 5 kap. 1 § första stycket sekretesslagen utsträcks till att omfatta även Finansinspektionens verksamhet som rör övervakning enligt insiderlagen och av bestämmelsen om otillbörlig kurspåverkan.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag, med undantag av förslaget att utvidga Finansinspektionens frågerätt till att gälla även i förhållande till börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer. Utredningen har emellertid avstått från att lämna något lagtextförslag i avvaktan på en allmän översyn av sekretessbestämmelserna (se betänkandet s. 57-61 och s. 79-82).

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. *Värdepapperscentralen* anser emellertid att Finansinspektionens insyns rätt bör gälla även andra som för register över värdepappersägare, bl.a. värdepappersinstitut. Flera remissinstanser framhåller vikten av att sekretessfrågorna får en snabb lösning. *Riksåklagaren* är kritisk till utredningens bedömning att det inte behövs något lagstöd för att Finansinspektionen och Värdepapperscentralen skall kunna träffa en överenskommelse om tillfällig terminalåtkomst. Den uppfattningen delas av *Datainspektionen*. Vidare anser Datainspektionen att sekretessfrågorna bör utredas noga om det införs en laglig möjlighet för Finansinspektionen att få terminalåtkomst till avstämningsregister. Datainspektionens uppfattning är att nuvarande regler om uppgiftslämnande från Värdepapperscentralen till Finansinspektionen bör behållas. Slutligen framhåller Datainspektionen att det bildas ett personregister när Värdepapperscentralen eller annan lämnar uppgifter till Finansinspektionen på ADB-medium. Datainspektionen understryker därför att det krävs tillstånd enligt datalagen när sådana uppgifter begärs, om inte inrättandet av personregistret beslutas av riksdagen eller regeringen.

Skälen för regeringens förslag:*Finansinspektionens rätt att begära uppgifter*

Om det finns misstanke om brott mot insiderlagen, skall Värdepappers-centralen på begäran lämna Finansinspektionen eller åklagare besked om innehållet i ett avstämningsregister. Detta följer av 5 kap. 5 § aktiekontolagen. Det krävs inte att någon speciell person är misstänkt för att uppgifter skall få begäras (se prop. 1990/91:42 s. 114). Enligt 18 § insiderlagen har Finansinspektionen rätt att begära uppgifter från vissa andra fysiska och juridiska personer, inkl. myndigheter, om det finns anledning anta att det har begåtts ett insiderbrott. Om det finns anledning anta att någon annan straffbelagd bestämmelse i insiderlagen har överträtts, gäller emellertid frågerätten bara mot den som antas ha överträtt bestämmelsen. Utredningen har föreslagit att rekvisitet "misstanke" i 5 kap. 5 § aktiekontolagen byts ut mot "anledning anta", som använts i insiderlagen. Enligt utredningen finns det annars risk för att rekvisiten ges olika tolkning och att därigenom frågerätten inträder vid olika tidpunkter. Vidare har utredningen föreslagit att frågerätten enligt 18 § första stycket insiderlagen utsträcks till att gälla beträffande alla överträdelse mot insiderlagen.

Frågan om vid vilken tidpunkt Finansinspektionen har rätt att begära uppgifter enligt 18 § insiderlagen resp. 5 kap. 5 § aktiekontolagen har inte berörts närmare i förarbetena till dessa lagar. Avsikten torde inte ha varit annan än att frågerätten skall inträda vid samma tidpunkt. Det finns inte några sakliga skäl för att frågerätten skall inträda vid olika tidpunkter. Det är i och för sig rimligt att tolka bestämmelserna på samma sätt, eftersom det ju enligt 5 kap. 5 § aktiekontolagen inte krävs att någon särskild person är misstänkt för brott mot insiderlagen. Det är emellertid angeläget att så långt möjligt undvika att olika rekvisit används för att uttrycka samma sak. Regeringen finner därför, liksom utredningen, att rekvisitet "misstanke" i aktiekontolagens bestämmelse bör bytas ut mot "anledning anta".

För att Finansinspektionen skall kunna bedriva övervakningen enligt insiderlagen på ett effektivt sätt krävs att inspektionen har tillgång till så bra underlag som möjligt. Nuvarande bestämmelser innebär en begränsning så till vida att inspektionen har en i princip oinskränkt frågerätt endast när det gäller insiderbrott. Vid andra överträdelse mot insiderlagens bestämmelser gäller frågerätten endast mot den som kan antas ha gjort sig skyldig till överträdelsen. Regeringen ser inte att det finns några bärande skäl för en sådan begränsning. Frågerätten bör därför utvidgas på det sätt utredningen har föreslagit.

Börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet omfattas för närvarande inte av skyldigheten enligt 18 § insiderlagen att lämna uppgifter till Finansinspektionen. I praktiken bedrivs emellertid insiderövervakningen i nära samarbete mellan Finansinspektionen och de börser som för närvarande är verksamma i Sverige. Stockholms Fondbörs AB och OM Stockholm AB

har dessutom egna marknadsövervakningssystem. Även om samarbetet fungerar måste det anses inkonsekvent att företag som bedriver börs- eller clearingverksamhet inte uttryckligen omfattas av uppgiftsskyldigheten i 18 § insiderlagen. Regeringen anser därför att bestämmelsen bör kompletteras så att detta åstadkoms.

Terminalåtkomst

Handeln på värdepappersmarknaden sker i dag i stor utsträckning över gränserna. Handelssystemen är så gott som uteslutande datorbaserade. Dessa företeelser har lett till en kraftigt ökad omsättningsvolym. Dessutom är omsättningshastigheten väsentligt högre än tidigare. Mot denna bakgrund räcker det inte med att Finansinspektionen i sin övervakande verksamhet får tillgång till så mycket relevant information som möjligt. För att insiderövervakningen skall kunna skötas effektivt krävs även att inspektionen får tillgång till informationen snabbt. Utredningen har uppgett att det för närvarande tar 14 dagar – 1 månad för Värdepapperscentralen att expediera uppgifter som begärs med stöd av 5 kap. 5 § aktiekontolagen.

Enligt betänkandet har Värdepapperscentralen uppgett att centralen kommer att föreslå Finansinspektionen en lösning som innebär att inspektionen på begäran tillfälligtvis skall få direktinsyn i VP-systemet för information i samband med utredningar i insiderärenden. Utredningen bedömer att förslaget, om det genomförs, inte kräver några lagstiftningsåtgärder. Riksåklagaren och Datainspektionen har under remissbehandlingen framfört kritik mot denna bedömning och ansett att det krävs uttryckligt lagstöd för att Finansinspektionen skall få sådan terminalåtkomst som det är fråga om. Datainspektionen hänvisar i sitt remissvar bl.a. till bestämmelsen i 7 § första stycket 4 datalagen. Av den framgår att uppgifter inte får lämnas ut från ett personregister eller användas annat än i överensstämmelse med registrets ändamål eller vad som gäller enligt lag eller annan författning eller i enlighet med den registrerades medgivande. Enligt Datainspektionen skulle bestämmelsen i 5 kap. 5 § aktiekontolagen bli illusorisk om Finansinspektionen ges möjlighet till direktinsyn i avstämningsregistren. Datainspektionen menar att det inte kan godtas att uppgifter görs tillgängliga hos Finansinspektionen i vidare mån än vad som följer av det lagrummet.

De uppgifter Finansinspektionen och åklagare kan begära enligt 5 kap. 5 § aktiekontolagen gäller innehållet i ett avstämningsregister. Detta innebär att uppgifter skall kunna erhållas både ur den dagliga journalen och ur aktiekontona (se prop. 1990/91:42 s. 114). Bestämmelsen innebär att 7 § datalagen inte utgör hinder mot att Värdepapperscentralen lämnar ut uppgifter till Finansinspektionen även om detta sker för annat ändamål än registren är avsedda för, eftersom utlämnandet av uppgifter regleras i lag. Inte heller kan datalagens bestämmelse i och för sig anses utgöra något hinder mot att uppgifter lämnas ut på så sätt att Finansinspektionen får direktåtkomst till registren genom terminaluppkoppling.

Enligt vad regeringen erfarit förs det inte längre några diskussioner mellan Finansinspektionen och Värdepapperscentralen om tillfällig terminaltkomst till avstämningsregistren. För att utredningar i insider-ärenden skall kunna bedrivas effektivt bör det öppnas möjlighet för Finansinspektionen att få sådan åtkomst. Regeringen delar den uppfattning som förts fram av Riksåklagaren och Datainspektionen att frågan skall regleras i författning

En rätt för Finansinspektionen att inhämta upplysningar genom direktinsyn i avstämningsregister skulle innebära stora rationaliseringsvinster i den övervakande verksamheten. Inspektionens möjligheter att på ett tidigt stadium upptäcka och ingripa mot misstänkta överträdelser mot insiderlagen skulle öka väsentligt. Mot detta skall ställas det integritetsintrång som en insyn i Värdepapperscentralens register kan innebära. Denna intresseavvägning bör lämpligen kunna tillgodoses genom att Finansinspektionen får tillgång endast till sådana uppgifter som är nödvändiga för att insiderövervakningen skall kunna bedrivas på ett effektivt sätt.

Enligt 2 kap. 3 § första stycket tryckfrihetsförordningen är upptagningar som kan uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel att betrakta som allmänna handlingar, om de förvaras hos en myndighet och kan anses som inkomna till eller upprättade hos myndigheten. En upptagning anses enligt andra stycket i samma bestämmelse vara förvarad hos myndigheten, om den är tillgänglig för myndigheten med tekniskt hjälpmedel som myndigheten själv utnyttjar för överföring i sådan form att den kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas. Om myndigheten enligt lag eller förordning eller särskilt beslut som grundar sig på lag saknar befogenhet att göra överföringen, gäller detta emellertid inte upptagningar som ingår i ett personregister. I sådana fall är upptagningen alltså inte att anse som allmän handling hos myndigheten.

Det nu anförda innebär att uppgifter i Värdepapperscentralens avstämningsregister genom terminaluppkopplingen blir att anse som allmän handling hos Finansinspektionen. Med hänsyn till skyddet av de registrerades personliga integritet bör det emellertid vara en naturlig utgångspunkt att åtkomstmöjligheten för Finansinspektionen begränsas till sådana uppgifter som behövs i verksamheten. Vi föreslår därför att inspektionen endast bör ha rätt att föra över uppgifter från avstämningsregistren när uppgifterna har anknytning till ett pågående ärende om misstänkt överträdelse av insiderlagens bestämmelser eller bestämmelsen om otillbörlig kurspåverkan (se avsnitt 9).

Det nu sagda innebär således att uppgifter i avstämningsregistren blir allmänna handlingar hos Finansinspektionen endast om de kan hänföras till ett ärende som pågår där. Enligt vårt förslag kommer sekretess att gälla i verksamhet hos Finansinspektionen som rör övervakning enligt insiderlagen och av bestämmelsen om otillbörlig kurspåverkan, om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Till detta kommer att sekretess enligt 8 kap. 5 § tredje stycket sekretesslagen (1980:100) gäller i sådan

verksamhet för uppgifter om enskildas ekonomiska och personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till Finansinspektionen. Nu nämnda sekretessbestämmelser är även tillämpliga på uppgifter som Finansinspektionen enligt vårt förslag för över från avstämningsregistren.

En annan fråga är vilka behörighetsregler m.m. som bör gälla för att inspektionen skall få terminalåtkomst till avstämningsregistren. Även här gör sig integritetsaspekterna starkt gällande. Frågan har diskuterats i andra lagstiftningssammanhang vid ett flertal tillfällen, bl.a. i samband med ändringar i lagen (1963:197) om allmänt kriminalregister (prop. 1986/87:112). I det sammanhanget uttalade departementschefen följande (s. 108).

“Jag vill slutligen på nytt understryka att jag anser det av synnerlig vikt att rätten till terminalåtkomst knyts till noggranna behörighets-regler. Vidare bör förfrågningar och uttag av utdrag via terminal registreras på sådant sätt att det blir möjligt att i efterhand få veta vem som gjort dem. Alla tekniska möjligheter att få ett tillfredsställande skydd mot obehörigt utnyttjande av information i registret skall givetvis begagnas. Jag förutsätter att Datainspektionen kommer att utarbeta sådana föreskrifter efter samråd med Rikspolisstyrelsen och Domstolsverket. Det finns också anledning att i detta sammanhang peka på straffbestämmelsen om dataintrång i datalagen; den som olovligen bl.a. bereder sig tillgång till ADB-upptagning kan dömas till böter eller fängelse i högst två år. Även försök eller förberedelse till dataintrång är straffbart”.

I samma lagstiftningsärende uttalade Justitiekommittén följande (JuU 1987/88:7 s. 41 f):

“Utskottet vill först erinra om att utskottet vid ett par tillfällen haft anledning att ta ställning till frågor om terminalåtkomst till rikspolisstyrelsens register (se JuU 1984/85:12 s. 20 ff om tullens spaningsregister m.m. och JuU 1986/87:2 y angående riksdagens revisorers förslag 1985/86:23 om bl.a. rätt för statens invandrarverk att erhålla terminalåtkomst till polisens person- och belastningsregister). Utskottet har i dessa ärenden uttalat bl.a. att det enligt utskottets mening av integritetsskäl är en naturlig utgångspunkt att åtkomsten till uppgifter i centrala dataregister begränsas i största möjliga utsträckning. I linje härmed har utskottet framhållit att integritetsaspekterna måste tillmätas utomordentligt stor betydelse samt betonat vikten av att den integritetskänsliga informationen det gällde i de sammanhang som då var aktuella blir tillgänglig endast för sådana befattningshavare vid andra myndigheter som har ett oundgängligt behov av informationen. Utskottet har mot den angivna bakgrunden tillstyrkt att en begränsad krets av behöriga tjänstemän i brottsbeivrande verksamhet inom tullen kan erhålla terminaltillgång till polisregistren men avstyrkt tillgång för tjänstemän vid statens invandrarverk till person- och belastningsregistret.”

Finansinspektionens rätt att få terminalåtkomst kan ske på det sätt utredningen föreslagit, nämligen genom att regeringen bemyndigas medge att Finansinspektionen får terminalåtkomst till avstämningsregistren. Mot bakgrund av de uttalanden som återgetts ovan kan det finnas anledning att i detta sammanhang nämna något om förutsättningarna för direktuppkoppling. Regeringen delar den uppfattning som framförts i tidigare sammanhang att åtkomsten till uppgifter i centrala register av integritetsskäl bör begränsas i största möjliga utsträckning och avser därför att i förordning meddela vilka förutsättningar som bör gälla för terminaluppkopplingen. Det är angeläget att endast personer som är i oundgängligt behov av informationen ges behörighet att inhämta uppgifter ur registret genom terminal. När det gäller uppgifter ur avstämningsregister bör sådan behörighet ges endast till befattningshavare inom Finansinspektionens insidersenhet. Dessutom bör varje sådan befattningshavare ges en personlig kod för tillgång till informationen. Systemet bör vidare vara konstruerat på så sätt att det i efterhand är möjligt att verifiera vem som har genomfört sökningen, när denna skedde och vilka uppgifter som har hämtats in. Regeringen förutsätter att Finansinspektionen inleder diskussioner med Värdepapperscentralen och Datainspektionen innan terminaluppkoppling sker.

Värdepapperscentralen har ifrågasatt om inte Finansinspektionen även bör ha direktåtkomst till andra register över värdepappersägare än det som centralen för. Detta skulle t.ex. gälla de ägarregister som förs av de värdepappersinstitut som är förvaltare enligt aktiekontolagen. En generell möjlighet till direktinsyn i andra ägarregister skulle enligt regeringens uppfattning medföra omfattande tekniska arrangemang och dessutom inrymma en del betänkligheter med hänsyn till integritetsaspekterna. Mot bakgrund av den legala särställning som Värdepapperscentralen för närvarande har som registerförare kan det heller inte anses omotiverat att möjligheten till direktåtkomst får avse bara centralens register.

Värdepapperscentralen har i sitt remissvar även tagit upp frågan om kostnaderna för den uppkoppling till centralens avstämningsregister som förslaget förutsätter. I den frågan anser regeringen det skäligt att Värdepapperscentralen får stå för de kostnader som är nödvändiga för att göra det möjligt för Finansinspektionen att via dataterminal placerad hos inspektionen hämta uppgifter ur avstämningsregister i samma omfattning som i dag kan fås genom förfrågan till centralen. Vid den bedömningen har regeringen tagit hänsyn till att Värdepapperscentralen vid terminaluppkoppling besparas de kostnader som hanteringen av inspektionens förfrågningar för närvarande medför. Vad däremot gäller kostnader för den datautrustning som skall finnas hos Finansinspektionen för inhämtandet av uppgifter ur avstämningsregister bör inspektionen stå för dessa.

Regeringen delar även utredningens uppfattning att Finansinspektionen bör ha rätt att begära att uppgifter lämnas på ADB-medium. Om uppgifter inhämtas på det sättet måste emellertid följande beaktas. Om Finansinspektionen får begärda uppgifter på diskett förfogar inspektionen över uppgifterna på sådant sätt att ett personregister uppkommer. Inspektionen måste därför ha tillstånd av Datainspektionen innan uppgifter som tas emot

på diskett används. Uppgifter som hämtas in på datamedium får inte heller utan tillstånd av Datainspektionen samköras med uppgifter ur annat register, t.ex. insiderregistret. Samkörning innebär att uppgifterna i ett personregister bearbetas maskinellt tillsammans med uppgifter i ett annat personregister hos den registeransvarige eller hos annan registeransvarig. Vid samkörning av uppgifter ur två personregister anses ett nytt personregister uppkomma. Datalagens bestämmelser innebär att det krävs tillstånd från Datainspektionen för att inrätta även ett sådant personregister om inte inrättandet av registret har beslutats av riksdagen eller regeringen. Personregister som inrättas efter beslut av riksdagen eller regeringen kallas för statsmaktsregister. Enligt 6 § datalagen (1973:289) skall Datainspektionen, i den mån det behövs för att förebygga risk för otillbörligt intrång i personlig integritet, meddela föreskrifter om ändamålet med registret. Om inte regeringen eller riksdagen har meddelat föreskrift i samma hänseende skall Datainspektionen meddela föreskrifter om registrets ändamål även för statsmaktsregister.

Enligt Finansinspektionen kommer uppgifter som inhämtas med stöd av 18 § insiderlagen, oavsett om det sker med användande av ADB-hjälpmedel eller på annat sätt, att sambearbetas. Detsamma kan komma att gälla för uppgifter som inspektionen inhämtar från Värdepapperscentralen genom terminaluppkoppling. När uppgifterna sambearbetas uppkommer det ett personregister. Vad inspektionen uppgett innebär att det uppkommer ett personregister i varje ärende där inspektionen utnyttjar sin frågerätt enligt insiderlagen eller rätten att föra över uppgifter från Värdepapperscentralens avstämningsregister. Enligt Inspektionen kommer de personregister som nu avses att förstöras när registren inte längre behövs, dvs. när resp. utredning har avslutats.

Inrättandet av personregister av nu angivet slag är nödvändigt för att Finansinspektionens frågerätt skall vara meningsfull. Regeringen anser därför att inspektionen skall ha rätt att inrätta personregister i syfte att utreda misstanke om överträdelse av insiderlagens bestämmelser eller av bestämmelsen om otillbörlig kurspåverkan. Registren bör inrättas som statsmaktsregister och regeringen avser därför att genom förordning föreskriva att sådana register får inrättas samt ange de föreskrifter, bl.a. om gallringsskyldighet, som av integritetsskäl bör gälla för registren.

Sekretess för uppgifter i Finansinspektionens insiderutredningar

Den enda bestämmelse som uttryckligen tar sikte på sekretess för uppgifter som kan förekomma i Finansinspektionens insiderutredningar är 8 kap. 5 § tredje stycket sekretesslagen. Där sägs att sekretess gäller i statlig myndighets verksamhet, som består i övervakning enligt insiderlagen, för sådan uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, vilken har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten. Rör uppgiften den uppgiftsskyldige gäller dock sekretess endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretess inte motverkar

syftet med uppgiftsskyldigheten. Enligt första stycket i samma paragraf gäller sekretess dessutom för vissa uppgifter i statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet.

I 5 kap. 1 § sekretesslagen finns en bestämmelse om s.k. förundersökningssekretess. Där stadgas bl.a. att sekretess gäller för uppgift som hänförs till åklagarmyndighets, polismyndighets, tullmyndighets eller kustbevakningens verksamhet för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott, om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Vidare gäller enligt samma bestämmelse motsvarande sekretess i annan verksamhet hos myndighet för att biträda nu nämnda myndigheter med att uppdaga, utreda eller beivra brott samt hos tillsynsmyndighet i konkurs och inom exekutionsväsendet för uppgift som angår misstanke om att en gäldenär har begått brott som avses i 11 kap. brottsbalken eller annat brott som har samband med gäldenärens näringsverksamhet. Enligt 9 kap. 17 § sekretesslagen gäller förundersökningssekretess till skydd för den enskildes personliga eller ekonomiska förhållanden. Enligt den bestämmelsen gäller emellertid inte sekretess i verksamhet där en myndighet biträder åklagarmyndighet, polismyndighet, tullmyndighet eller kustbevakningen.

Utredningen anser att samma sekretess bör gälla hos Finansinspektionen som hos de myndigheter som räknas upp i 5 kap. 1 § första stycket 3 och 9 kap. 17 § första stycket 3 sekretesslagen. Skälet är att det för närvarande är oklart i vilken utsträckning sekretess gäller i insiderärenden. Utredningens bedömning i denna del har, även om något lagförslag inte har lagts fram, fått starkt stöd under remissbehandlingen.

Redan när regler om handelsförbud i mitten av 1980-talet infördes i lagen (1985:571) om värdepappersmarknaden uttalade departementschefen att bestämmelserna om förundersökningssekretess gav tillräckliga möjligheter för dåvarande Bankinspektionen att upprätthålla sekretess för de utredningar som skulle ligga till grund för åtalsanmälan (prop. 1984/85:157 s. 74). I förarbetena till insiderlagen gjordes samma bedömning (prop. 1990/91:42 s. 68). Det hänvisades därvid bl.a. till att sekretess enligt 5 kap. 1 § sekretesslagen hos myndighet som biträder åklagarmyndighet kan gälla för t.ex. myndighetens utredning till grund för åtalsanmälan samt att detta kan gälla även innan uppgifterna har kommit åklagare eller polis till del (prop. 1979/80:2, Del A, s. 140).

Även frågan om sekretess med hänsyn till den enskildes ekonomiska och personliga förhållanden behandlades när lagen om värdepappersmarknaden infördes. En motsvarande bestämmelse till gällande lydelse av 8 kap. 5 § tredje stycket sekretesslagen om sekretess i myndighets övervakande verksamhet enligt insiderlagen infördes då. I det ursprungliga lagförslaget föreslogs även en komplettering av 9 kap. 17 § sekretesslagen på så sätt att sekretess skulle gälla i Bankinspektionens verksamhet för att uppdaga eller utreda brottsliga förfaranden på värdepappersmarknaden. Uppgifter som lämnades när det fanns anledning anta att brott begåtts skulle alltså omfattas av den sistnämnda bestämmelsen (prop. 1984/85:157 s. 114 f). Lagrådet in-

vände mot detta och menade att dåvarande Bankinspektionens utredningar inte kunde jämföras med förundersökning i brottmål utan snarare var att jämföras med Riksbankens befattning med frågor om överträdelser av valutalagstiftningen. Lagrådet förordade därför att den föreslagna ändringen av 8 kap. 5 § sekretesslagen skulle gälla även för uppgifter som lämnades till Bankinspektionen vid misstanke om brott (a.a s. 231 f). Regeringen anslöt sig till dessa synpunkter (a.a s. 256 och 280).

Nu återgivna förarbetsuttalanden ger närmast vid handen att förundersökningssekretess kan gälla för uppgifter i Finansinspektionens insiderutredningar även innan anmälan skett till åklagare men att 9 kap. 17 § sekretesslagen aldrig kan vara tillämplig i sådana ärenden. Även om det finns utrymme för olika tolkningar av sekretesslagens nuvarande bestämmelser delar regeringen utredningens uppfattning att det klart bör framgå av lagtexten i vilken omfattning sekretess gäller.

Vid Finansinspektionens undersökningar av misstänkt insider-brottslighet är den s.k. frågerätten enligt 18 § insiderlagen av stor betydelse. Denna innebär att inspektionen skriver till ett stort antal värdepappersinstitut och andra aktörer och begär in uppgifter av olika slag, exempelvis avräkningsnotor. När någon skäligen kan misstänkas för ett insiderbrott skall anmälan göras till åklagare men ingenting hindrar att Finansinspektionen kontaktar åklagare dessförinnan. Det kan också inträffa att inspektionen, efter att uppgifter har hämtats in, inte finner anledning att överlämna ärendet till åklagare. Frågerätten kan inte jämföras med förundersökning i brottmål utan syftet är i stället till stor del att förbereda eller komplettera och bistå denna (prop. 1990/91:42 s. 67). Trots detta får Finansinspektionens uppgifter enligt insiderlagen sägas vara direkt inriktade på spaning och brottsutredning. Enligt utredningen innebär detta att det är tveksamt om förundersökningssekretess enligt 5 kap. 1 § andra stycket sekretesslagen kan föreligga för uppgifter i Finansinspektionens insiderutredningar. Oavsett om denna bedömning är riktig anser regeringen att det inte får föreligga någon tveksamhet om vad som gäller. Uppgifter i Finansinspektionens utredningar kan ofta vara känsliga ur utrednings-synpunkt och det skulle kunna få förödande konsekvenser för den fortsatta brottsutredningen om sådana uppgifter blir offentliga innan förundersökning har inletts. Regeringen anser därför att det i lagtexten uttryckligen bör anges att sekretess kan gälla i Finansinspektionens övervakande verksamhet enligt insiderlagen.

En annan fråga är om det finns skäl att ytterligare utvidga reglerna om sekretess till skydd för den enskildes förhållanden. Nuvarande bestämmelse i 8 kap. 5 § tredje stycket sekretesslagen utgör enligt regeringens uppfattning en rimlig avvägning mellan den enskildes intressen och offentlighetsprincipen. Det har inte heller framkommit någonting som ger vid handen att de bestämmelser som finns i dag har inneburit något problem sett ur den enskildes perspektiv. Mot denna bakgrund anser regeringen att det för närvarande inte finns skäl att föreslå någon utvidgning av sekretessen till skydd för den enskilde.

8 Begränsning av korttidsaffärer

Regeringens förslag: Vissa befattningshavare i ett aktiemarknadsbolag och dess moderbolag skall få överlåta aktier i bolaget tidigast tre månader efter det att motsvarande antal aktier av samma slag förvärvats. Överträdelser av förbudet avgiftssanktioneras. Avgiften vid överträdelser av förbudet mot korttidshandel skall fastställas till 90 % av vinsten.

Det införs undantagsregler som innebär att det utan hinder av förbudet mot korttidshandel är tillåtet att överlåta aktier om kursen har fallit under anskaffningskursen, att överlåta aktier i enlighet med villkoren i ett offentligt erbjudande om köp av aktier samt att överlåta tilldelade emissionsrätter. Finansinspektionen får medge undantag från förbudet även i andra fall, om det finns synnerliga skäl.

Utredningens bedömning: Utredningen anser att det inte bör införas något förbud mot korttidsaffärer (se betänkandet s. 63-66).

Remissinstanserna: De remissinstanser som yttrat sig i denna del instämmer i utredningens bedömning.

Bakgrund: Frågan om förbud mot korttidsaffärer har varit föremål för överväganden tidigare. Värdepappersmarknadskommittén föreslog en regel om sådan begränsning för vissa personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag. Om en person med insynsställning antingen sålde aktier i det "egna" bolaget inom sex månader från det han köpt dem eller inom samma tid återköpte aktier som han sålt skulle han enligt förslaget vara skyldig att betala vinsten av affären till bolaget (se SOU 1989:72 s. 183-186). Talerätten skulle i första hand tillkomma bolaget och i andra hand åklagaren. Förslaget var till stora delar utformat efter förebild av en bestämmelse i amerikansk lagstiftning.

Flera remissinstanser delade kommitténs uppfattning att det i och för sig fanns skäl att införa ett förbud mot korttidshandel. Förslaget kritiserades emellertid på olika grunder. Den starkaste kritiken riktades mot att åklagare skulle åläggas att föra en civilrättslig talan för bolagets räkning. En remissinstans ansåg att det var onaturligt att tala om vinst i de fall där en person säljer aktier i en nedåtgående marknad för att senare återköpa aktierna till lägre kurs. Från vissa håll framfördes den uppfattningen att det inte fanns några belägg för att personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag oftare än andra ägnade sig åt insiderhandel. Det påpekades även att liknande regler saknas inom EG. Andra kritiska synpunkter var att det fanns en risk för att överträdelser skulle kunna förväxlas i massmedia med insiderbrott och att det inte fanns några belägg för att ett förbud skulle minska eventuella missbruk av förtrolig information. Tvärtom framfördes från ett håll att korttidshandel utförd av personer med insynsställning skulle kunna vara en positiv företeelse genom att sådan handel kunde utgöra väsentlig information för marknaden (se vidare prop. 1990/91:42 s. 166 ff).

Departementschefen uttalade att det fanns vissa fördelar med den föreslagna regeln genom att den avsevärt skulle försvåra möjligheterna att göra otillåtna affärer. Han ansåg emellertid att förslaget krävde ytterligare överväganden på grund av de tillämpningsproblem regeln kunde föranleda. En annan nackdel med förslaget ansågs vara att även legitima affärer helt skulle utebli genom kravet på att aktier skulle behållas i sex månader (prop. 1990/91:42 s. 73 f).

Skälen för regeringens förslag: Utredningen har i sitt förslag övervägt en civilrättslig regel liknande den som föreslogs av Värdepappersmarknadskommittén. Mot bakgrund av vissa av de synpunkter som framfördes under remissbehandlingen av det förslaget anser utredningen emellertid att det inte bör införas något förbud mot korttidshandel. Ytterligare ett skäl mot en sådan reglering är enligt utredningen att det kan uppkomma en svårlöst konflikt mellan bolagets rätt till ersättning och statens anspråk på förverkande enligt insiderlagen för det fall otillåten information skulle ha utnyttjats. Utredningen anser att frågan i stället bör lösas genom självreglering och hänvisar till de rekommendationer som utfärdats av Svenska Fondhandlareföreningen samt de regler som gäller för personalen hos OM Stockholm AB. För aktiemarknadsbolagens del anser utredningen att de bolag som önskar införa begränsning av korttidshandel för sina anställda kan göra detta genom villkor i de individuella anställningsavtalen eller genom insiderförbehåll i bolagsordningen.

Som utredningen anför finns det för värdepappersinstitutens del en omfattande självreglering i form av de rekommendationer som har getts ut av Svenska Fondhandlareföreningen. Reglerna, som omfattar även handel med valuta, innebär bl.a. följande. De personer som omfattas är anställda i värdepappersbolag samt personer som är anställda inom bankers fond- och notariatrörelse, värdepappersrörelse eller liknande samt valutahandelsrörelse. Rekommendationerna gäller även för närstående till sådana anställda. Med närstående förstås make, sambo eller omyndigt barn under 18 år som står under den anställdes vårdnad. De personer som omfattas av rekommendationen får placera i svenska och utländska marknadsnoterade värdepapper och i derivatinstrument avseende utländsk valuta endast om innehavstiden överstiger tre månader. Detsamma gäller för utländsk valuta som köps avista för annat ändamål än betalning av varor, tjänster eller resor. Värdepapper eller utländsk valuta som innehas då anställningen påbörjas skall anses vara innehavda i mer än tre månader. Med köp och försäljning jämföras byte av värdepapper eller valuta. Kurssäkring av innehavda värdepapper eller utländsk valuta får ske genom utnyttjande av option eller termin. En förutsättning är i sådana fall att innehavstiden för värdepapperen eller valutans vid tidpunkten för eventuell lösen eller försäljning överstiger tre månader. Om en option utnyttjas i detta syfte får kvittning inte ske tidigare än tre månader efter förvärvet om kvittningen ger upphov till vinst. Vid s.k. blankning får täckningsköp ske tidigast efter tre månader. Undantag från kravet på minsta innehavstid gäller vid försäljning då kursen är lägre än anskaffningsvärdet, vid täckningsköp till följd av blankning då kursen överstiger säljkursen, vid försäljning av tilldelade

emissionsrätter, vid förvärv av andra värdepapper än derivatinstrument med kortare löptid till inlösen än tre månader under förutsättning att inlösenbeloppet är känt vid förvärvet (t.ex. statsskuldväxlar och obligationer) samt vid utnyttjande av t.ex. köpoption, teckningsoption resp. konvertibelt skuldebrev för lösen, nyteckning resp. konvertering till underliggande värdepapper eller utländsk valuta. I det sistnämnda fallet finns inte något krav på att det utnyttjade instrumentet har innehaft i tre månader. Dessutom skall vid beräkningen av innehavstiden för det underliggande värdepapperet eller valutan i sådana fall även innehavstiden för det instrument som utnyttjats vid förvärvet tillgodoräknas. Rekommendationen gäller även när den anställda sparar i andelar i en värdepappersfond. Slutligen innehåller rekommendationen vissa regler för de fall där den anställda är medlem eller delägare i sparklubb eller bolag för handel och förvaltning av värdepapper och valutor.

Även vissa myndigheter och andra aktörer än värdepappersinstitut har infört regler liknande de som finns i Fondhandlareföreningens rekommendationer. Exempelvis har Värdepapperscentralen nyligen antagit sådana regler för sina anställda. Vidare finns regler om förbud mot korttidsaffärer för anställda hos bl.a. OM Stockholm AB, Riksbanken och Finansinspektionen.

EG:s insiderdirektiv (89/592/EEG) innehåller inte någon bestämmelse om korttidshandel. Artikel 10 i investeringstjänstedirektivet (93/22/EEG) innebär emellertid att medlemsstaterna skall införa sundhetsregler för värdepappersföretag och att dessa regler bl.a. skall ålägga sådana företag att ha en internkontrollfunktion som särskilt innehåller regler för affärer som genomförs av anställd personal. Finansinspektionen har mot den bakgrunden antagit föreskrifter om bl.a. sundhets- och uppföranderegler avseende handel och tjänster på värdepappersmarknaden (FFFS1995:59). Föreskrifterna, som trädde i kraft den 1 januari 1996, gäller för värdepappersinstitut. I föreskrifterna sägs att sådana institut inom sin organisation skall införa regler rörande anställdas och närståendes egna affärer med finansiella instrument och utländsk valuta i syfte att säkerställa allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden. Vidare finns i paragrafen tvingande anvisningar om vad dessa regler skall innehålla. Anvisningarna överensstämmer i stort med Fondhandlareföreningens rekommendationer.

Det har i praktiken visat sig vara svårt att lagföra överträdelser mot insiderlagens handelsförbud (insiderbrott). Svårigheterna ligger bl.a. i att upptäcktsrisken vid sådan brottslighet är låg, eftersom brottet inte riktar sig mot enskilda i egentlig mening. Det finns således inte någon självklar målsägande som kan ge in brottsanmälan. I stället ankommer det på Finansinspektionen att i sin övervakande verksamhet enligt insiderlagen försöka uppdaga brott mot handelsförbudet. Utredningar kring insiderbrott innefattar ofta betydande bevisvärigheter. Sedan år 1989 har endast fem fall avseende insiderbrott prövats av domstol. Under motsvarande period har Finansinspektionen anmält omkring 30 fall till åklagare för åtal. De flesta av dessa ärenden har avskrivits av åklagaren.

Ett förbud mot korttidshandel har fördelar ur bevisynpunkt. Med en sådan regel undgår man de svårigheter som ligger i att bevisa att en person som har genomfört en affär har haft tillgång till insiderinformation av sådant slag att handelsförbud har förelegat. En sådan regel kan därmed utgöra ett värdefullt komplement till insiderlagens handelsförbud. Ett förbud mot korttidshandel torde även kunna ha viss förebyggande effekt genom att det riktas mot sådana personer som har särskilt goda förutsättningar att få tillgång till information som är kurspåverkande. Detta behöver i och för sig inte innebära att sådana personer oftare än andra skulle göra sig skyldiga till insiderbrott. Den preventiva betydelsen ligger i stället i det att en sådan regel riktar sig mot den personkrets som på grund av sin ställning har särskilda förutsättningar att begå insiderbrott. Frestelsen att begå sådant brott torde därmed minska. Till detta kommer att insiderinformation normalt har störst betydelse i ett kortsiktigt perspektiv. Vid längre innehav ökar osäkerheten om kursutvecklingen eftersom andra faktorer kan komma att påverka kursen. Ett förbud mot korttidshandel skulle därmed bidra till att göra det mindre fördelaktigt att med stöd av insiderinformation spekulera i kortsiktiga kursförändringar genom att köpa och sälja aktier i nära anslutning till offentliggörandet av en kurspåverkande omständighet.

En annan fördel med en förbudsregel mot korttidshandel är att den kan stärka allmänhetens och de olika aktörernas förtroende för värdepappersmarknadens sätt att fungera. Detta är i sin tur en förutsättning för att en god likviditet skall kunna upprätthållas på marknaden.

Regeringen delar utredningens bedömning att en bestämmelse av det slag Värdepappersmarknadskommittén föreslog är mindre lämplig. De fördelar som kan ses med en bestämmelse som begränsar möjligheterna att göra korttidsaffärer får emellertid anses vara så stora att en sådan bestämmelse bör införas. När det gäller den närmare utformningen av bestämmelsen gör regeringen följande överväganden.

Som nämnts finns det sedan tidigare en omfattande och väl etablerad självreglering inom värdepappersinstitutens verksamhetsområde. Dessutom föreligger det på grund av Finansinspektionens föreskrifter skyldighet för sådana institut att fr.o.m. årsskiftet 1995/96 införa förbud mot korttidshandel för anställd personal. Liknande regler har på frivillig väg införts för anställda vid de börser som är verksamma i Sverige och för vissa myndigheter, t.ex. Riksbanken. Däremot förekommer det såvitt framkommit inte någon motsvarande självreglering bland aktiemarknadsbolagen.

Ett lagstadgat förbud mot korttidshandel bör endast rikta sig mot vissa kategorier av anställda i och uppdragstagare till aktiemarknadsbolag samt närstående till sådana personer. Förbudet bör gälla en mindre krets personer som har särskilda förutsättningar att få tillgång till förtrolig information som rör bolaget. Den krets som bör omfattas är enligt regeringens uppfattning ledamöter och suppleanter i styrelsen, verkställande direktör, vice verkställande direktör, revisorer och revisorssuppleanter. Vidare bör motsvarande befattningshavare i ett aktiemarknadsbolags moderföretag omfattas av förbudet.

Således är den krets som kommer att omfattas av förbudet mot korttidshandel mindre än den som skall anses ha insynsställning i aktiemarknadsbolag. Denna åtskillnad får anses motiverad med hänsyn till att förbudet för den enskilde är mer ingripande än anmälningsskyldigheten till insiderregistret.

Ett förbud mot korttidshandel är en nyhet i svensk rätt. Detta talar för att det förbjudna området ges en tämligen snäv avgränsning. Det bör så långt är möjligt undvikas att förbudet drabbar legitim handel eller att regeln påverkar likviditeten i handeln i nämnvärd grad. Enligt regeringens uppfattning bör förbudet endast gälla när aktier eller med aktier likställda finansiella instrument säljs i en uppåtgående marknad.

I detta sammanhang bör även frågan om s.k. blankning beröras. Blankning är ur juridisk mening närmast att bedöma som en överlåtelse av värdepapper med skyldighet att senare återlämna värdepapper av motsvarande antal och beskaffenhet till överlåtaren (se SOU 1993:114 s. 235). Ibland talas även om aktielån eller värdepapperslån. Blankning kan ske antingen genom att man säljer ett finansiellt instrument som man förfogar över men inte äger (äkta blankning) eller genom att man säljer ett finansiellt instrument som man inte förfogar över (oäkta blankning). Syftet med blankning är ofta att vidareförsäljning skall ske och att täckningsköp därför måste genomföras vid en senare tidpunkt. Oavsett om man ser blankning som ett lån eller en överlåtelse med återköpsförbehåll finns det enligt regeringens uppfattning inte någon anledning att särbehandla blankning när det gäller korttidsaffärer. Det kan dessutom ifrågasättas om det normalt finns ett angeläget behov av att göra blankningsaffärer hos den personkrets som det nu handlar om. Även blankning bör därför omfattas av förbudet mot korttidshandel. Vid aktielån skall det således inte vara tillåtet att vidareförsälja aktierna innan de har varit ägarregistrerade hos Värdepapperscentralen i tre månader. Regeln innebär också att det inte är möjligt att genomföra "oäkta" blankningsaffärer, dvs. att överlåta aktier innan de har förvärvats, eftersom aktierna även i sådana fall har överlåtits tidigare än tre månader från förvärvet.

Regeringens förslag innebär att det inte skall vara förbjudet att efter försäljning av aktier återköpa motsvarande aktier inom tremånadersfristen. Ett sådant förbud är i och för sig inte otänkbart eftersom det är möjligt att göra en vinst eller begränsa en förlust även vid en kursnedgång om man har tillgång till insiderinformation. Det kan emellertid inte anses vara motiverat att skilja på de situationer där återköp sker och de fall där försäljningslikviden används för annat ändamål. Det bör dessutom framhållas att en försäljning i en nedåtgående marknad som sker av någon som besitter insiderinformation kan vara att bedöma som insiderbrott. Den nu föreslagna bestämmelsen är, som tidigare påpekats, närmast av ordningskaraktär och införs främst för att minska incitamenten att begå insiderbrott. Mot denna bakgrund och på grund av de tillämpningsproblem som annars kan följa finns det för närvarande inte anledning att införa ett förbud mot korttidshandel även för återköp av aktier när kursen har fallit.

Endast sådana förvärv och överlåtelser som sker efter det att anställningen eller uppdraget påbörjats bör omfattas av förbudet. Sådana aktier som innehas dessförinnan bör därför anses vara innehavda i tre månader. Däremot bör förbudet vara tillämpligt då överlåtelse sker efter det att anställningen eller uppdraget har avslutats, om förvärvet skett medan anställningen eller uppdraget varade.

För vissa situationer bör det göras undantag från förbudet mot korttidshandel. Det bör vara tillåtet att sälja aktier om kursen har fallit, dvs. att sälja med förlust. Det får dessutom anses vara oskäligt att införa en regel som generellt förbjuder försäljning av aktier när kursen har fallit. Vidare bör det vara tillåtet att sälja aktier i enlighet med villkoren i ett offentligt erbjudande om köp av aktier. En annan situation som bör omfattas av en undantagsregel är när någon tilldelas teckningsrättsbevis eller delbevis vid nyemission resp. fondemission i bolaget. Det skulle vara oskäligt om en person är förhindrad att sälja ett teckningsrättsbevis om han eller hon köpt aktierna inom tre månader före teckningstidpunkten. I sådana fall skulle personen i fråga nämligen vara tvungen att avstå från teckningsrättens värde i de fall där denne saknar ekonomisk förmåga att teckna aktierna. Liknande synpunkter gäller även vid delbevis.

Det kan även finnas andra situationer i vilka det skulle vara uppenbart oskäligt att hindra en försäljning inom tremånadersfristen. För dessa situationer bör det finnas en möjlighet för Finansinspektionen att medge undantag. För att undantag skall kunna medges bör det finnas synnerliga skäl. Exempel på situationer i vilka synnerliga skäl skall kunna anses vara för handen omnämns i författningskommentaren.

Ett förbud mot korttidshandel bör närmast utformas som en ordningsföreskrift. Eftersom det är fråga om en bestämmelse av ordningskaraktär bör därför i möjligaste mån försöka undvikas att förväxling sker i massmedia med insiderbrott. Det händer att sådan förväxling sker i dag när det gäller förseelser mot anmälningsskyldigheten enligt insiderlagen.

Det nu anförda talar för att man förenar även förbudet mot korttidshandel med en avgiftssanktion (jfr avsnitt 6.4). Avgiften vid överträdelse av förbudet mot korttidshandel bör emellertid utformas på annat sätt än beträffande överträdelse av anmälningsskyldigheten. De beräkningsgrunder som redogjorts för tidigare bör inte tillämpas på korttidsaffärer. I dessa fall är det uteslutande fråga om en vinstbegränsande avgift. Avgiften bör därför i stort sett motsvara den vinst som affären har medfört. För att göra regeln så enkel som möjligt bör avgiften vid en otillåten korttidsaffär schablonmässigt beräknas till 90 % av vinsten, dvs. skillnaden mellan vad som har betalats för motsvarande aktier inom tremånadersfristen och vad som har uppburits vid försäljningen. Härigenom beaktas även i skälig omfattning de transaktionskostnader som kan vara förenade med affären, exempelvis courtage och skatter. I linje med detta resonemang bör avgiften inte vara avdragsgill vid taxering. En kompletterande bestämmelse om detta bör tas in i kommunalskattelagen (1928:370). I övrigt bör de allmänna bestämmelserna om sanktionsavgifter tillämpas. Detta innebär bl.a. att även

avgiften vid korttidsaffärer måste ligga inom intervallet 15 000 – 350 000 kronor.

Vid korttidsaffärer bör avgift inte tas ut om förseelsen samtidigt utgör överträdelse av insiderlagens handelsförbud. Vinning av insiderbrott skall nämligen enligt 21 § insiderlagen förklaras förverkad om det inte är oskäligt. Det bör inte komma i fråga att både förverka vinsten av en affär och att ta ut en sanktionsavgift. I sådana situationer bör det därför normalt anses föreligga synnerliga skäl att efterge hela avgiften.

9 Otillbörlig kurspåverkan

Regeringens förslag: Otillbörlig kurspåverkan kriminaliseras. Kriminaliseringen omfattar skenavtal och dolda avtal som ingås vid handel med finansiella instrument, om avsikten är att otillbörligt påverka priset vid allmän omsättning av sådana instrument. Detsamma gäller andra avtal eller åtgärder som vidtas i avsikt att otillbörligt påverka priset på finansiella instrument, om åtgärden är ägnad att vilseleda marknaden.

Straffet är böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet grovt skall dömas till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. I ringa fall skall inte dömas till ansvar. Om ansvar kan följa även enligt bestämmelse i brottsbalken skall brottsbalkens bestämmelse tillämpas.

Finansinspektionen övervakar efterlevnaden av bestämmelsen.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen har emellertid inte föreslagit att det införs någon särskild straffskala för grova brott (se betänkandet s. 67–73, 112–116 och 133–145).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker att det införs en kriminalisering av otillbörlig kurspåverkan eller lämnar förslaget utan erinran. Flera remissinstanser anser emellertid att en utformning av lagrummet enligt utredningens förslag kan leda till tolknings- och bevissvårigheter. *Finansinspektionen* menar att det är svårt att bevisa förekomsten av hemliga avtal. Vidare anser inspektionen att det kan bli svårt att bevisa att en åtgärd har påverkat priset på finansiella instrument. Inspektionen föreslår därför att den del av bestämmelsen som avser andra åtgärder än skenavtal och hemliga avtal formuleras på så sätt att det räcker med att åtgärden skall ha varit ägnad att påverka priset. *Riksbanken* föreslår att det införs ett otillbörlighetsrekvisit även i den del av bestämmelsen som behandlar hemliga avtal, eftersom vissa av bankens egna transaktioner annars skulle kunna komma att omfattas av kriminaliseringen. *Riksåklagaren* föreslår att det införs en särskild straffskala för grova brott.

Skälen för regeringens förslag: Genom bestämmelsen i 9 kap. 9 § brottsbalken är redan vissa kursmanipulativa åtgärder kriminaliserade. Den som offentliggör eller på annat sätt bland allmänheten sprider vilseledande uppgift för att påverka priset på bl.a. värdepapper kan enligt det lagrummet dömas enligt paragrafens första stycke för svindleri. Detsamma gäller enligt

andra stycket om någon, som medverkat vid bildande av aktiebolag eller annat företag eller på grund av sin ställning bör äga särskild kännedom om ett företag, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet offentliggör eller på annat sätt bland allmänheten sprider vilseledande uppgift som är ägnad att påverka bedömandet av företaget i ekonomiskt hänseende och som medför skada. De kurspåverkande förfaranden som behandlas i paragrafen innebär spridande av vilseledande uppgifter i exempelvis ett aktiebolags årsbokslut eller i den allmänna informationsgivningen om bolaget.

I paragrafens första stycke kriminaliseras spridande av vilseledande uppgift som lämnas av vilken person som helst, oavsett om denne har anknytning till företaget eller ej. För straffbarhet krävs att uppgiften lämnats i syfte att påverka priset på t.ex. värdepapper. Enligt andra stycket krävs inte något syfte att påverka priset för att straffbarhet skall föreligga. Däremot krävs att den oriktiga uppgift som lämnats varit ägnad att påverka bedömningen av bolaget i ekonomiskt hänseende på ett sätt som kan medföra skada. I de fallen är bestämmelsen tillämplig endast i förhållande till en begränsad krets personer med nära anknytning till bolaget. Till denna personkrets hör bl.a. stiftare, styrelseledamot och verkställande direktör. Vidare innefattas sådana personer som genom aktieinnehav utövar ett faktiskt inflytande över företaget. Utomstående personer omfattas inte av andra stycket även om de har tillgång till sådan information om bolaget som kan påverka bedömandet av det i ekonomiskt hänseende. Som exempel kan nämnas att anställda i värdepappersbolag inte omfattas av paragrafens andra stycke.

Vidare är paragrafen bara tillämplig om de oriktiga uppgifterna är riktade till en obestämd krets. Om uppgifterna riktar sig till bolagets intressenter kan det därför bara bli fråga om svindleri om de är så många att man kan tala om ett spridande bland dem.

För att paragrafens andra stycke skall vara tillämpligt krävs även att den uppgift som lämnats är ägnad att påverka bedömandet i ekonomiskt hänseende och att medföra skada. Innebörden av detta är att någon kan förväntas att göra en förlustbringande affär på grund av uppgiften. Bestämmelsen täcker bl.a. det fall att någon lägger en sådan oriktig uppgift till grund för ett beslut att köpa eller sälja aktier i bolaget.

Slutligen krävs inte för ansvar enligt bestämmelsen att någon faktiskt har genomfört en förlustbringande affär. Det är tillräckligt att uppgiften eller bokföringen har offentliggjorts eller spritts bland allmänheten. För ansvar enligt andra stycket räcker det även med att uppgiften har lämnats av grov oaktsamhet. Om de personer som avses där vidarebefordrar oriktiga uppgifter utan att kontrollera om de är riktiga kan de därför ställas till ansvar för svindleri.

I 11 kap. 5 § brottsbalken finns dessutom en bestämmelse om bokföringsbrott som främst syftar till att informationen om ett företags ekonomiska resultat skall vara korrekt. Om de uppgifter som lämnas i bokföringen inte är tillräckliga för att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning i huvudsak skall kunna bedömas kan ansvar följa enligt paragrafen. En förutsättning är emellertid att brottet inte kan anses ringa.

De bestämmelser för vilka nu redogjorts tar främst sikte på den allmänna informationsgivningen kring aktiebolag. Någon lagstiftning som direkt tar sikte på kursmanipulativa åtgärder vid själva handeln med finansiella instrument finns inte i Sverige, även om sådana åtgärder i vissa fall torde kunna vara att bedöma som brott enligt brottsbalken. Mot denna bakgrund finns det skäl att överväga lagstiftning mot otillbörlig kurspåverkan.

Utredningens förslag innebär en kriminalisering av åtgärder som är riktade mot själva marknaden och där syftet är att påverka kursen vid handel med finansiella instrument. Sådana marknadsoperationer kan enligt förslaget bestå av olika avtalstyper såsom skenavtal och avtal med hemliga återköpsklausuler eller villkor om förbud mot vidareförsäljning. I en del av dessa fall kan följden bli att kursen drivs upp på grund av att tillgången till instrumenten i fråga minskar på marknaden. Vad gäller skenavtal kan sådana påverka kursen genom att en investerare t.ex. hindrar kursen från att falla under en viss lägsta nivå genom att genomföra affärer mellan egna depåer under en viss tid. Investeraren gör således affärerna med sig själv men utåt sett framstår det som om verklig handel har skett. Nu nämnda avtalstyper exemplifieras i det första stycket i lagförslaget. Enligt ett andra stycke i förslaget skall även andra åtgärder som vidtas i syfte att otillbörligt påverka kursen omfattas. För straffbarhet krävs emellertid i sådana fall att effekten har inträtt, dvs. att kursen faktiskt har påverkats.

Frågan om kriminalisering av otillbörlig kurspåverkan har varit föremål för behandling tidigare. Värdepappersmarknadskommittén föreslog sådan lagstiftning i sitt betänkande Värdepappersmarknaden i framtiden (SOU 1989:72 s. 198 ff). Vid remissbehandlingen av förslaget pekade emellertid flera remissinstanser på svårigheterna med att på ett tillräckligt klart sätt definiera det straffbara området. Departementschefen delade den uppfattningen och ansåg att frågan borde övervägas närmare (prop. 1990/91:42 s. 74 f). Frågor som hör samman med otillbörlig kurspåverkan har även varit föremål för överväganden av de av Stockholms Fondbörs tillsatta utredningarna kring Fermenta och Nobel Industrier m.fl.

Som uttalats i tidigare lagstiftningssammanhang bör sådana förfaranden motverkas som inte har något legitimt syfte utan enbart är avsedda att vara vilseledande och kursmanipulativa (prop. 1990/91:42 s. 74). Det förslag som nu har lagts fram har kritiserats främst för att det anses leda till tolknings- och bevissvårigheter. Å andra sidan har flera remissinstanser framhållit att omfattningen av det straffbelagda området är väl avvägt, särskilt mot bakgrund av att det är fråga om en nykriminalisering. Man har även betonat bestämmelsens moralbildande funktion.

Regeringen delar uppfattningen att den föreslagna lydelsen skulle kunna medföra tillämpningssvårigheter. Å andra sidan är det angeläget att nu täcka den lucka som finns i svensk lagstiftning vad gäller vissa kursmanipulativa åtgärder. Som utredningen framhållit är Sverige i dag ett av de få länder som inte har någon lagstiftning som direkt tar sikte på otillbörlig kurspåverkan. Med den snäva utformning lagrummet fått enligt förslaget kan det inte anses föreligga någon risk för att fullt legitima marknadsoperationer kan komma att omfattas av kriminaliseringen. Redan av

brottsrubriceringen framgår att endast otillbörliga åtgärder omfattas av bestämmelsen. För att undanröja eventuella tveksamheter finns det emellertid anledning att, som Riksbanken föreslagit, införa ett uttryckligt otillbörlighetsrekvisit även i den del av bestämmelsen som tar sikte på skenavtal och hemliga avtal (första stycket). Rekviset bör på samma sätt som i den del av bestämmelsen som tar upp andra typer av åtgärder (andra stycket) uttryckas på så sätt att avsikten med åtgärden skall ha varit att otillbörligt påverka kursen. Ett sådant förtydligande torde reducera eventuella tillämpningssvårigheter. Visserligen har åklagaren enligt allmänna principer bevisbördan även för att avsikten med en åtgärd har varit att otillbörligt påverka priset men de avtal som anges är till sin natur typiskt sett sådana att de används vid kursmanipulationer. Om övriga förutsättningar är uppfyllda torde man därför som regel kunna utgå från att avtalen ingåtts med avsikt att otillbörligt påverka priset på de finansiella instrument avtalet gäller. Den misstänkte kan i sådana fall bemöta detta genom att ange en rimlig förklaring till varför bedömningen bör bli en annan. Om förklaringen inte kan lämnas utan avseende följer av allmänna regler om bevisning i brottmål att åklagaren har bevisbördan för att syftet med förfarandet har varit att otillbörligt påverka kursen.

Utredningen har föreslagit att bestämmelsens andra stycke utformas efter förebild av bestämmelsen i 11 kap. 4 § första stycket andra meningen brottsbalken om mannamån mot borgenärer. För att förhindra att normala transaktioner omfattas har därför föreslagits att bestämmelsen skall gälla för den som i otillbörligt syfte påverkar priset vid allmän omsättning av finansiella instrument. Brottet är alltså i den delen ett s.k. effektdelikt, dvs. det krävs att priset faktiskt har påverkats för att straffbarhet skall inträda. Utredningen har inte motiverat detta närmare. Som flera remissinstanser påtalar kan det inte anses föreligga några sakliga skäl för att kräva att en prispåverkan inträffat. För att något minska de tillämpningssvårigheter som kan uppstå bör det därför räcka med att det föreligger en avsikt att otillbörligt påverka priset.

Enligt utredningen är det vid tillämpning av andra stycket en förutsättning för straffbarhet att åtgärden har varit ägnad att vilseleda marknaden. Som framhållits under remissbehandlingen bör detta rekvisit klart framgå av lagtexten.

Utredningen diskuterar även frågan i vad mån uppgifter som sprids via massmedia, t.ex. av ekonomijournalister, och som påverkar kurssättningen bör kriminaliseras. Enligt den bedömning utredningen gör möter emellertid en sådan kriminalisering hinder på grund av bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen. Regeringen delar utredningens uppfattning att det finns betänkligheter mot en kriminalisering av de fall där kursen kan påverkas av rapportering i massmedia. Något förslag om en sådan kriminalisering bör därför inte läggas fram.

Otillbörlig kurspåverkan kan inte anses vara mindre straffvärt än insiderbrott. Beträffande insiderbrott gäller enligt 20 § andra stycket insiderlagen att om brottet med hänsyn till affärens omfattning och övriga omständigheter är grovt skall dömas till fängelse i lägst sex månader och

högst fyra år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken. Även för otillbörlig kurspåverkan bör det därför införas en särskild straffskala för grova brott.

En omständighet som kan beaktas vid bedömningen av om brottet är grovt eller ej är omfattningen av kurspåverkan. Om det kan påvisas att den åtgärd som har vidtagits har lett till en väsentlig kursförändring bör således brottet kunna bedömas som grovt. Vad som skall förstås med väsentlig kurspåverkan bör överlämnas till rättstillämpningen att bestämma. Till ledning för tolkningen bör emellertid viss jämförelse kunna ske med bedömningen av motsvarande begrepp när det gäller insiderbrott. Som framgår ovan skall emellertid ansvar för otillbörlig kurspåverkan kunna följa även om det inte kan bevisas att en vidtagen åtgärd har lett till någon kurspåverkan. I sådana fall kan givetvis inte den kurspåverkan som skett ligga till grund för en bedömning av brottets svårighetsgrad. Detta utesluter inte att brottet bör kunna anses vara grovt även i sådana fall. Vid organiserad och omfattande brottslighet bör exempelvis brottet kunna bedömas vara grovt oavsett om det kan bevisas att de vidtagna åtgärderna har lett till någon kurspåverkan. Om handeln genomförs från flera olika institut som dessutom kanske finns i olika länder kan detta vara en försvårande omständighet. Sådan handel är nämligen ägnad att avsesvärt försvåra utredningen av den brottslighet det nu är fråga om. Ett annat exempel på när ett brott bör kunna bedömas vara grovt är när t.ex. ett värdepappersinstitut använder ett stort antal kunder i uteslutande syfte att driva upp kursen på ett visst finansiellt instrument. I författningskommentaren anges några exempel på förfaranden som kan användas i sådant syfte.

Det kan inträffa att en gärning är straffbar både som otillbörlig kurspåverkan och svindleri eller bedrägeri. Bestämmelsen om otillbörlig kurspåverkan bör i sådana fall vara subsidiär i förhållande till brottsbalkens bestämmelser.

Som utredningen föreslagit torde det vara mest lämpligt att den föreslagna bestämmelsen placeras i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Detta får nämligen till följd att Finansinspektionens övervakande uppgifter även kommer att gälla ifråga om otillbörlig kurspåverkan. För att inspektionen skall ges möjlighet att under utredningen inhämta uppgifter bör även en hänvisning ske till insiderlagens bestämmelser i den delen. Som utredningen anför är det även påkallat att komplettera 5 kap. 5 § aktiekontolagen på så sätt att Finansinspektionens rätt att erhålla uppgifter från Värdepapperscentralen kan tillämpas även när otillbörlig kurspåverkan kan misstänkas.

10 Rådgivare och marknadsgaranter

Regeringens förslag: Förbudet för personer med insiderinformation att lämna råd till annan gäller bara om informationen används vid rådgivningen.

I verksamhet som marknadsgarant skall insiderlagens handelsförbud gälla bara om handel sker med användande av insiderinformation.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 83 och 84).

Remissinstanserna: Endast *Riksgäldskontoret* har yttrat sig i denna del. Kontoret anser att marknadsgaranter skall vara oförhindrade att utnyttja kurspåverkande information när de fullgör åtaganden som går ut på att upprätthålla en marknad i ett eller flera värdepapper genom att ställa köp- och säljpriser.

Skälen för regeringens förslag:

Rådgivning

Förbudsbestämmelsen i 4 § insiderlagen gäller även vid rådgivning. Detta innebär att den som har tillgång till insiderinformation inte heller med råd eller på annat därmed jämförligt sätt får föranleda någon annan till köp eller försäljning av fondpapper.

Enligt utredningen har bestämmelsen föranlett vissa problem i den praktiska tillämpningen. Bland yrkesmässiga rådgivare råder nämligen tvekan om hur det skall förfaras när rådgivaren beträffande ett värdepapper känner till en omständighet som skulle kunna vara förbudsgrundande men där det, även med bortseende från omständigheten, skulle vara naturligt att nämna det ifrågavarade värdepapperet som en god placering. I vissa fall skulle det t.o.m kunna förefalla uppseendeväckande att underlåta att rekommendera en placering i det aktuella värdepapperet, t.ex. när rådet innebär en rekommendation att förvärva aktier i en hel bransch. För att vara på den säkra sidan menar utredningen att en rådgivare i dag bör avstå från att lämna råd om värdepapperet eller, alternativt, helt avstå från rådgivning under en begränsad tid. I syfte att undanröja dessa tveksamheter föreslår utredningen att rådgivning skall vara förbjuden endast om det sker *med begagnande av* insiderinformation. Härigenom markeras enligt utredningen att det måste föreligga ett samband mellan insiderinformationen och rådet. Från straffbarhet undantas alltså de fall där rådgivningen skulle ha fått samma innehåll även om rådgivaren inte haft tillgång till insiderinformationen.

Som rådgivningsförbudet för närvarande är utformat kan det leda till tillämpningssvårigheter för framför allt professionella rådgivare. Detta kan i vissa fall, som utredningen påpekat, leda till orimliga konsekvenser. Utredningens förslag innebär att de tveksamheter som i dag föreligger beträffande tillämpningen av bestämmelsen minskas. Ändringen torde i

praktiken ha betydelse bara för sådan rådgivning som sker yrkesmässigt. Om någon annan än en yrkesmässig rådgivare har tillgång till förbudsgrundande information och lämnar ett råd får det därför normalt förutsättas att överträdelse av rådgivningsförbudet föreligger. Genom att begränsa det straffbara området till sådana råd som lämnas med användande av väsentlig kurspåverkande information avgränsas enligt regeringens uppfattning det straffbara området på ett tydligare och mer konsekvent sätt.

Marknadsgaranter

Enligt 7 § 1 insiderlagen får befattningshavare hos den som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3 eller 3 a §§ lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra köp- eller säljorder i rörelsen. Bestämmelsen utgör ett undantag från handelsförbudet och gäller för bl.a. marknadsgaranter. Uppdrag som marknadsgarant (market maker) innebär en skyldighet att upprätthålla en marknad i de värdepapper som uppdraget avser. Detta innebär bl.a. att marknadsgaranten alltid måste vara beredd att ställa köp- eller säljkurser.

Utredningen har föreslagit att lagtexten ändras så att det klarare framgår att undantaget gäller även vid fullgörande av uppdrag som marknadsgarant. Som en begränsning föreslår emellertid utredningen, på samma sätt som vid rådgivning, att det även för marknadsgaranter skall vara förbjudet att begagna sig av insiderinformation vid affärer i det ifrågavarande värdepapperet. Mot detta har Riksgäldskontoret invänt att det på penning- och obligationsmarknaderna inte finns något behov av en sådan begränsning och att den föreslagna regeln skulle kunna ha negativ påverkan på likviditeten och därmed fördyra kontorets upplåning. Vidare anser kontoret att den föreslagna regeln skulle bli omöjlig att tillämpa. Enligt kontoret är det orealistiskt att marknadsgaranter skulle ställa kurser utan att beakta all kunskap och information som finns tillgänglig.

Regeringen delar Riksgäldskontorets farhågor att en regel som den föreslagna kan bli svår att tillämpa. Särskilt på penning- och obligationsmarknaden, där det finns ett stort antal institut som fullgör uppdrag som marknadsgaranter i samma värdepapper, är utrymmet att utnyttja insiderinformation utomordentligt litet. Det torde även med nödvändighet vara förenat med stora bevissvårigheter att visa att en aktör som har skyldighet att göra en affär har använt sig av information som i normalfallet är förbudsgrundande. Det kan därför förväntas att en regel som den föreslagna skulle kunna komma att användas endast i sällsynta undantagsfall. Regeln skulle därför sannolikt komma att få betydelse endast i de fall där det är uppenbart att en affär har genomförts på grund av den särskilda känneteckningen. Å andra sidan framstår det som stötande att sådana fall, även om de är sällsynta, inte skulle vara förbjudna. Regeringen delar därför utredningens uppfattning att undantagsbestämmelsen inte bör vara tillämplig om affären uteslutande är föranledd av icke offentliggjord information som kan ha väsentlig kurspåverkan. Enligt regeringens bedömning torde en sådan

bestämmelse endast marginellt kunna påverka Riksgäldskontorets upplåningskostnader.

11 Preskription

Regeringens förslag: Preskriptionstiden för vårdslöst insiderförfarande förlängs till fem år från det brottet begicks.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 107).

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* och *Överåklagaren i Stockholm* tillstyrker förslaget. Övriga remissinstanser har inte yttrat sig i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Påföljden för vårdslöst insiderförfarande är böter eller fängelse i högst ett år. Detta innebär att preskriptionstiden för sådant brott enligt brottsbalkens bestämmelser är två år. Utredningarna i insiderärenden är emellertid ofta komplicerade och kan dra ut på tiden. Till detta kommer att brotten, som ju typiskt sett är riktade mot marknaden, inte avser ingrepp i den enskildes rättssfär och att de därför inte har samma förutsättningar att upptäckas så snart efter förövandet som brott mot enskilda. Dessa omständigheter leder i många fall till att lagföring inte kan ske på grund av att åtalspreskription har inträtt. Förhållandena är här delvis desamma som inom skatteområdet, där det 1985 infördes en förlängd preskriptionstid för vissa brott mot skattebrottslagen (1971:69). Enligt 14 § i nämnda lag inträder åtalspreskription för de brott som har ett lägre straffmaximum än fängelse i ett år, om inte den misstänkte har häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från det brottet begicks. Enligt regeringens uppfattning bör en motsvarande bestämmelse införas för vårdslöst insiderförfarande.

12 Fördelningen av kostnaderna för insiderövervakningen

Regeringens bedömning: De nuvarande reglerna i insiderlagen om fördelningen av kostnaderna för insiderövervakningen ändras inte.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se betänkandet s. 75–78).

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som har yttrat sig i denna del anser att insiderövervakningen bör finansieras över statsbudgeten. Om så inte sker anser *Fondbolagens förening* att utredningens alternativa förslag bör utredas närmare. Det förslaget innebär att endast banker, värdepappersbolag, börser och marknadsplatser bör bekosta den del av Finansinspektionens övervakning som beräknas ta sikte på övervakningen av insiderhandel och otillbörlig kurspåverkan.

Skälen för regeringens bedömning: Finansinspektionens övervakning enligt olika lagar bekostas genom avgifter från de institut som står under inspektionens tillsyn. När det gäller insiderövervakningen framgår detta av 24 § insiderlagen. Grunderna för beräkningen av avgifterna för de olika instituten framgår av förordningen (1994:1321) om finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Där sägs att bankaktiebolag, sparbanker, kreditmarknadsbolag, finansbolag, kreditaktiebolag och hypotekskassor, värdepappersbolag samt försäkringsbolag m.fl. skall betala en avgift som står i relation till balansomslutningen för närmast föregående räkenskapsår. Utländska försäkringsföretag betalar avgifter i relation till premieinkomsten från direkt försäkringsverksamhet i Sverige och mottagen återförsäkring från utländska bolag. För Värdepapperscentralen, börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer baseras avgiften i stället på Finansinspektionens tidsredovisning för resp. institut och den timkostnad som fastställs av inspektionen varje år. Försäkringsmäklare betalar fasta avgifter.

Riksrevisionsverket har på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag till nytt avgiftssystem för Finansinspektionens tillsynsverksamhet m.m. Vad gäller avgifterna för inspektionens övergripande tillsyn föreslås att den årliga avgiften för merparten av instituten skall beräknas utifrån en gemensam procentsats i förhållande till balansomslutningen. För fondbolag och Värdepapperscentralen m.fl. föreslås emellertid att nuvarande beräkningsgrund behålls. Förslaget bereds för närvarande inom Finansdepartementet.

Synpunkter på att insiderövervakningen bör finansieras över statsbudgeten har tidigare framförts i olika sammanhang. I budgetpropositionen för budgetåret 1993/94 gjordes emellertid den bedömningen att det inte fanns anledning att ändra på den gällande ordningen för finansieringen (prop. 1992/93:100, bilaga 8, s. 70). Samma uppfattning uttrycks i direktiven till insiderutredningen (se betänkandet s. 131). Regeringen anser

inte att det finns anledning att ompröva detta ställningstagande. Frågan är i stället om fördelningen mellan de olika berörda instituten bör ändras.

Utredningen diskuterar olika alternativ till fördelningen av kostnaderna. Ett sådant alternativ är att lägga avgiftsskyldigheten på de personer som har insynsställning. Utredningen avfärdar emellertid en sådan ordning med hänvisning främst till det merarbete som skulle uppstå. Som exempel nämner utredningen att ett stort antal personer skulle behöva faktureras och att inspektionen skulle tvingas utarbeta ett system för betalningspåminnelser m.m. Regeringen delar dessa synpunkter och anser att ett sådant system inte bör införas.

Med hänvisning till att den dominerande delen av insiderövervakningen hänförs till den aktiehandel som sker vid Stockholms Fondbörs diskuterar utredningen även möjligheten av att begränsa avgiftsskyldigheten till sådana börser och marknadsplatser som står under Finansinspektionens tillsyn. Utredningen menar emellertid att detta skulle kunna ha negativ påverkan ur konkurrenssynpunkt och att fondbörsen har en egen organisation för marknadsövervakning. Dessutom menar utredningen att börsmedlemmar m.fl. indirekt ändå skulle komma att bidra till övervakningen med ett sådant system genom sina avgifter till börsen. Regeringen ansluter sig till utredningens överväganden även i denna del.

Om gällande ordning skall ändras är den enda rimliga lösningen enligt utredningen att övervakningen finansieras endast av banker, värdepappersbolag, börser och marknadsplatser. Utredningen stannar emellertid vid att nuvarande regler bör behållas eftersom det inte är möjligt att skapa ett system med absolut rättvis fördelning av avgiftsskyldigheten.

En särreglering av avgiftsskyldigheten för insiderövervakningen skulle innebära att nuvarande enhetliga system för finansieringen av Finansinspektionens verksamhet kompliceras. De skäl som kan anföras för en sådan särbehandling är enligt regeringens uppfattning inte tillräckligt starka för att ändra på gällande ordning. Nuvarande bestämmelser bör därför behållas.

13 Kostnader

Utvidgningen av insiderlagens handelsförbud, kriminaliseringen av otillbörlig kurspåverkan och införandet av ett förbud mot korttidsaffärer innebär att Finansinspektionens tillsynsuppgifter blir mer omfattande än tidigare. Detta kommer att innebära merarbete för inspektionen. Finansinspektionen tilldelas dessutom ytterligare arbetsuppgifter genom att anmälningsskyldigheten avkriminaliseras och ersätts med sanktionsavgifter.

Upphävandet av förbudet mot förvaltarregistrering och införandet av en möjlighet även för förvaltare att lämna uppgifter till insiderregistret på datamaskinell väg kan å andra sidan förväntas medföra att antalet manuella anmälningar kommer att minska något. Genom att uppgifter i insiderutredningar kommer att kunna inhämtas på datamedium kommer även utredningarna i insiderärenden att förenklas både för Finansinspektionen och de värdepappersinstitut m.fl. från vilka uppgifter begärs. Möjligheten för Finansinspektionen att få terminalåtkomst till Värdepapperscentralens avstämningsregister kommer också att innebära en avsevärd förenkling av inspektionens handläggning av insiderärenden. Inledningsvis kommer det dock att uppkomma merkostnader för både inspektionen och Värdepapperscentralen i samband med att insiderregistret och avstämningsregistren anpassas för sådan terminalåtkomst. Nu nämnda ändringar innebär på längre sikt att Finansinspektionens verksamhet kommer att kunna bedrivas mer rationellt och kostnadseffektivt än tidigare.

De samlade effekterna av regeringens förslag kommer att innebära ökade kostnader för Finansinspektionen. I mars 1995 beslutade regeringen att Finansinspektionen skall genomgå fördjupad anslagsprövning avseende perioden 1997–1999. Inspektionen har därefter gett in en fördjupad anslagsframställning i vilken begärts ytterligare tillskott bl.a. med anledning av de utvidgningar av insiderlagstiftningen som behandlas i förevarande ärende. Regeringen avser att ta upp frågan om utökade anslag till inspektionen i samband med behandlingen av inspektionens anslagsframställning.

Genom upphävandet av förbudet mot förvaltarregistrering kommer värdepappersbolag och andra som är förvaltare enligt aktiekontolagen (1989:827) att kunna erbjuda tjänster till ett större antal personer. De förutsättningar som är knutna till att förvaltare skall få lämna uppgifter till insiderregistret på elektronisk väg innebär att det inledningsvis kommer att uppkomma merkostnader för de förvaltare som avser att begära tillstånd för automatiskt uppgiftslämnande. Detsamma gäller för Värdepapperscentralen när det gäller förändringar i dess register med anledning av att Finansinspektionen får terminalåtkomst dit.

Kriminaliseringen av otillbörlig kurspåverkan innebär att rättsväsendets resurser ytterligare kommer att tas i anspråk. Å andra sidan avkriminaliseras genom förslaget bl.a. den anmälningsskyldighet som följer av insiderlagen. Detta innebär att polismyndigheter, åklagarmyndigheter och domstolar inte längre skall handlägga sådana ärenden. Allmänna förvaltningsdomstolar kan emellertid förväntas få en viss ökning av antalet

ärenden genom de besvär som kan komma att föras mot exempelvis Finansinspektionens beslut om sanktionsavgifter. Enligt regeringens uppfattning kan det inte uteslutas att förslaget kan komma att medföra vissa merkostnader för de rättsvårdande instanserna.

För personer med insynställning i aktiemarknadsbolag innebär förslaget – genom att det öppnas möjlighet till förvaltarregistrering – en förenkling när det gäller förvaltningen av aktier som innehas i bolaget.

14 Ikraftträdande

De föreslagna lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997. Beträffande det föreslagna förbudet mot korttidshandel bör det uttryckligen anges att bestämmelsen endast är tillämplig vid förvärv som har skett efter det att lagen har trätt i kraft.

Förslaget innebär att vissa förseelser enligt insiderlagen avkriminaliseras. Påföljden för sådana förseelser ersätts i stället med sanktionsavgifter. Av grunderna för 5 § andra stycket i brottsbalkens promulgationslag följer att den nya lagen skall tillämpas på överträdelse som har begåtts före lagändringen endast om detta leder till lindrigare resultat än enligt äldre bestämmelser. Som bestämmelsen om sanktionsavgifter utformats kommer sådana avgifter som regel att innebära en skärpning om påföljden tidigare skulle ha blivit böter. Sanktionsavgifter är däremot alltid att anse som lindrigare än fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom. Mot bakgrund av det nu sagda bör föreskrivas att äldre lag skall tillämpas på förseelser som har begåtts före ikraftträdandet, men att det inte får dömas till strängare påföljd än böter. Som Lagrådet påpekat bör det dessutom uttryckligen anges att särskild avgift endast får tas ut för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet.

Bestämmelserna om utsträckning av preskriptionstiden till fem år för vårdslöst insiderförfarande bör tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet under förutsättning att preskription inte inträtt dessförinnan enligt äldre bestämmelser. Detta är i enlighet med straffrättsliga principer och samma lösning valdes bl.a. när preskriptionstiden förlängdes för vissa skattebrott genom ändring i 14 § skattebrottslagen (1971:69).

15 Författningskommentar

15.1 Förslaget till lag om ändring i insiderlagen (1990:1342)

1 §

Ändringarna är föranledda av att lagens centrala bestämmelser utvidgas till att omfatta samtliga förekommande finansiella instrument. Lagen är tillämplig inte bara på sådana finansiella instrument som finns i dag utan även på sådana instrument som kan komma att utvecklas i framtiden.

Eftersom lagen omfattar även annan uppgiftsskyldighet än skyldighet att anmäla innehav av fondpapper har omformulering skett av lydelsen "skyldighet att anmäla innehav av fondpapper".

Inom Riksbanken förekommer ofta uppgifter som kan ha kurspåverkan på främst svensk valuta och räntor. Som exempel kan nämnas förberedelser inför beslut om ändring av den s.k. reporäntan. Det ligger i sakens natur att banken måste få genomföra affärer i främst penningpolitiskt syfte utan hinder av tillgång till insiderinformation. För att tydliggöra detta anges i paragrafen att insiderlagen inte skall vara tillämplig vid affärer som genomförs för Riksbankens räkning. Däremot omfattas affärer som görs av bankens anställda för egen eller annans räkning av lagens bestämmelser. Undantagsbestämmelsen är inte tillämplig på motparten i de affärer Riksbanken genomför.

Även Riksgäldskontoret bör vara oförhindrad att fullgöra sina uppgifter utan hinder av lagens bestämmelser. Det anges därför att insiderlagen inte heller skall vara tillämplig vid affärer som genomförs för Riksgäldskontorets räkning.

2 §

Första stycket

Punkt 2. Eftersom lagens bestämmelser blir tillämpliga på finansiella instrument ersätts definitionen av fondpapper med en definition av begreppet finansiellt instrument. Begreppet har samma innebörd som i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Med finansiellt instrument förstås fondpapper och annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden. Detta innebär att en option eller en termin som har valuta eller en råvara som underliggande tillgång är ett finansiellt instrument, om det är avsett för handel på värdepappersmarknaden, t.ex. på en organiserad marknadsplats. Det finns även andra instrument, exempelvis svappar, som normalt handlas huvudsakligen mellan två parter och därmed faller utanför definitionen av finansiellt instrument (se prop. 1994/95:130 s. 21 f). Att märka är emellertid att även svappar är finansiella instrument, om de handlas genom någon som driver värdepappersrörelse.

Tredje stycket

I detta stycke (nuvarande fjärde stycket) har "fondpapper" ändrats till "finansiella instrument" som en följd av att insiderlagens tillämpningsområde har utvidgats.

4 §

I paragrafen anges under vilka förutsättningar det är förbjudet att handla med finansiella instrument. Lagändringen innebär att handelsförbudet utvidgas till att avse finansiella instrument enligt definitionen i 2 § första stycket 2.

Nuvarande reglering innebär att det uttryckligen anges i lagen vilka finansiella instrument som skall likställas med fondpapper. Alla andra finansiella instrument än sådana som särskilt anges faller utanför lagens tillämpningsområde. Genom ändringen möjliggörs en anpassning allt-efter-som det introduceras nya instrument på marknaden. Under förut-sättning att instrumenten är allmänt handlade och föremål för någon form av kurs-sättning kommer de att omfattas av bestämmelserna i lagen. Som exempel på instrument som nu kan komma att omfattas kan nämnas standardiserade valuta- och råvaruderivat.

I första stycket har även bestämmelserna i rådgivningsfallen förtydligats. Endast sådan rådgivning som sker med användande av insiderinformation skall vara förbjuden. Detta har kommenterats närmare i avsnitt 10. Genom att "på annat därmed jämförligt sätt" bytts ut mot "på annat sådant sätt" har vidare klargjorts att underlåtenhet att lämna råd inte omfattas av rådgivningsförbudet. Nuvarande lydelse har lett till viss tvekan om hur bestämmelsen skall tolkas i sådana situationer. Nu klargörs att det straffbara området begränsas till de fall då någon aktivt vidtar en åtgärd på ett sätt som kan jämföras med ett råd.

5 §

I paragrafen har "fondpapper" ersatts med "finansiellt instrument", vilket är en följd av att handelsförbudet i 4 § utvidgats till att omfatta finansiella instrument.

7 §

Punkt 1. En språklig ändring har gjorts i klargörande syfte. I slutet av den nuvarande lydelsen av punkten har "i rörelsen" ersatts med "som lämnats företaget". Innebörden av ändringen är att det skall vara tillåtet att genomföra affärer på uppdrag som lämnats av en kund. En order från exempelvis en överordnad om att genomföra en transaktion omfattas däremot inte av bestämmelsen, såvida det inte endast är fråga om vidarebefordran av ett kunduppdrag. Sådana order som i övriga fall lämnas av överordnad får i

stället bedömas enligt de allmänna principerna om ansvarsfrihet på grund av förmans befallning.

Det tillägg som gjorts i första punkten innebär ett klargörande vad gäller handel som bedrivs av marknadsgaranter. Ett uppdrag som marknadsgarant innebär att någon ingår ett avtal om att upprätthålla en marknad i ett eller flera värdepapper. I praktiken innebär sådana avtal en skyldighet att ställa köp- eller säljkurser och att alltid vara beredd att genomföra affärer i det ifrågavarande värdepapperet. Sådana uppdrag är vanligt förekommande vid handel med OTC-aktier. Dessutom bygger penning- och obligationsmarknaderna på att vissa institut, vanligen banker, åtar sig sådana uppdrag. Ett exempel är de primary dealeravtal som olika banker ingår med Riksbanken när det gäller handel med penningmarknadsinstrument. Det får orimliga konsekvenser om ett absolut handelsförbud skall gälla för den som på detta sätt har åtagit sig uppdrag att upprätthålla en marknad i ett visst finansiellt instrument. Därför har gjorts ett undantag från handelsförbudet för den som utan att använda sig av insiderinformationen fullgör sitt åtagande som marknadsgarant.

Ändringarna har kommenterats närmare i avsnitt 10.

Punkt 8. Genom en ny punkt införs ett undantag som gäller vid handel med andra finansiella instrument än aktier. Att det som föreskrivs beträffande aktier gäller även för vissa andra finansiella instrument framgår av 2 § andra stycket. Således omfattas inte heller dessa instrument av undantaget i den förevarande paragrafen. Undantaget motiveras huvudsakligen av att företag och andra skall kunna genomföra transaktioner och vidta andra åtgärder som är normala i verksamheten utan att drabbas av handelsförbudet. Som exempel kan nämnas valutasäkring av framtida betalningar, som utgör ett väsentligt och vanligt förekommande inslag i framför allt de stora exportföretagens valutahandel. Alla sådana affärer är emellertid inte tillåtna. Undantaget gäller endast vid sådana transaktioner som skulle ha företagits även utan kännedom om den kurspåverkande omständigheten. Detta uttrycks på så sätt köp eller försäljning får ske utan användande av insiderinformation. För att förbudet skall inträda krävs med andra ord att insiderinformationen varit en nödvändig förutsättning för att affären skulle genomföras.

7 a §

Bestämmelsen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Genom den nya paragrafen införs ett förbud mot korttidshandel för vissa personer med insynställning i aktiemarknadsbolag.

Första stycket innebär att sådan handel förbjuds för styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktörer, vice verkställande direktörer, revisorer och revisorssuppleanter. Förbudet gäller för befattningshavare i aktiemarknadsbolaget och dess moderföretag. Förbudet omfattar aktier i bolaget och sådana finansiella instrument som enligt 2 § andra stycket skall likställas med aktier. Bestämmelsen gäller endast vid överlåtelse mot

vederlag. Detta innebär att både försäljning och byte omfattas. Däremot är överlåtelse genom gåva inte förbjudet. Bestämmelsen gäller även när anställningen eller uppdraget har upphört under förutsättning att aktierna har förvärvats under anställnings- eller uppdragstiden.

Bestämmelsen gäller endast vid överlåtelse av aktier och sådana finansiella instrument som enligt insiderlagen likställs med aktier. Dessutom omfattar förbudet endast försäljning av motsvarande antal aktier av samma slag som har förvärvats inom tre månader före överlåtelsen. På samma sätt gäller att köp och försäljning av exempelvis optioner måste avse optioner av samma serie och samma klass. Om aktier förvärvas genom utnyttjande av t.ex. ett konvertibelt skuldebrev eller en teckningsoption skall innehavstiden räknas från tidpunkten för konvertering eller nyteckning. Detta är en skillnad i förhållande till vad som gäller enligt Finansinspektionens föreskrifter och Svenska Fondhandlareföreningens rekommendationer. Innehavstiden för den underliggande tillgången vad avser säljoptioner som utnyttjas vid lösen skall emellertid räknas från tidpunkten från det att optionen utfärdades. Anledningen till detta är att enligt 2 § andra stycket utfärdande av sådana optioner skall likställas med köp av aktierna. Den förevarande bestämmelsen innebär i praktiken att s.k. blankningsaffärer med aktiemarknadsbolagets aktier omöjliggörs för de ifrågakommande personerna med insynsställning i bolaget, eftersom blankade värdepapper måste innehållas i minst tre månader innan de får överlåtas vidare.

Andra stycket innebär att även sådana närstående som anges i 10 § omfattas av bestämmelsen. I paragrafen nämns make, sambo och omyndiga barn som står under vårdnad av personen med insynsställning. Vidare nämns vissa juridiska personer som denne har ett väsentligt inflytande i.

7 b §

Första stycket

Paragrafen, som är ny, har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Den anger vissa undantag från förbudet mot korttidshandel enligt 7 a §. *Första punkten* innebär att överlåtelse får ske om kursen vid försäljningstillfället understiger anskaffningskursen. I *andra punkten* föreskrivs att aktier får säljas i samband med offentliga erbjudanden om köp av aktier. Det kan inte anses rimligt att ledande befattningshavare inte får överlåta sina aktier i bolaget i sådana fall. Till saken hör att de under alla förhållanden kan få sina aktieinnehav tvångsinlösta, nämligen om den som lämnar erbjudandet förvärvar minst 90 % av aktierna eller röstetalet för aktierna i bolaget och önskar förvärva även återstoden av aktierna. Tilldelade emissionsrätter får enligt *tredje punkten* överlåtas även om de har innehafts i kortare tid än tre månader. Med emissionsrätt förstås i detta sammanhang teckningsrättsbevis och delbevis. Skälet till undantaget är främst att det skulle vara oskäligt om en person skulle vara förhindrad att utnyttja värdet av exempelvis ett teckningsrättsbevis om han förvärvat aktierna i bolaget tre månader före

tidpunkten för nyemission. Om han skulle sakna ekonomisk förmåga att teckna aktier vid teckningstidpunkten skulle han i sådana fall inte kunna tillgodogöra sig värdet av beviset.

Prop. 1995/96:215

Andra stycket

Finansinspektionen får medge ytterligare undantag från förbudet mot korttidshandel, om det finns synnerliga skäl. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas endast i undantagsfall. Som exempel kan nämnas förhållanden av närmast personlig natur, t.ex. nödvändiga förmögenhetsdispositioner i samband med äktenskapsskillnad eller arvsskifte eller vid generationsskiften i företag.

8 §

Ändringarna är delvis av redaktionell karaktär men innebär även ett klargörande av att styrelseledamöter och styrelsesuppleanter i dotterföretag till aktiemarknadsbolag i vissa fall skall anses ha insynsställning i bolaget. Detsamma gäller för revisorer och revisorssuppleanter i dotterföretaget.

Vidare innebär ändringarna att förbudet för personer med insynsställning i aktiemarknadsbolag och närstående till dessa att ha sina aktier i bolaget förvaltarregistrerade upphävs. Detta öppnar bl.a. möjlighet för Finansinspektionen att med stöd av 9 § andra stycket medge befrielse från anmälningsskyldigheten, om uppgifterna kan hämtas in på annat sätt från en förvaltare. För närvarande kan sådan dispens endast ges när uppgifter lämnas från Värdepapperscentralen på datamaskinell väg. Om en anlitad förvaltare bedöms lämplig och har tekniska förutsättningar att lämna uppgifter i enlighet med de krav som Finansinspektionen ställer upp, skall dispens kunna meddelas även för förvaltarregistrerade aktier. I sådana fall är det med andra ord förvaltaren som direkt, eller indirekt via Värdepapperscentralen, har kopplat ihop sitt datasystem med insiderregistret på ett sådant sätt att uppgifter som normalt omfattas av anmälningsskyldighet kan föras över med automatik. Som förutsättning för att dispens skall kunna meddelas krävs att förvaltaren har tillstånd från Finansinspektionen att låta föra över uppgifterna via datanätet (jfr 9 §).

9 §

I punkten 1 har gjorts en redaktionell ändring med anledning av ändringarna i 8 §.

I ett nytt *femte stycke* har införts en bestämmelse som ger förvaltare möjlighet att efter tillstånd av Finansinspektionen föra över uppgifter till insiderregistret på datamaskinell väg. Till skillnad från vad som gäller när Värdepapperscentralen för över uppgifter på liknande sätt med stöd av 5 kap. 5 § andra stycket aktiekontolagen (1989:827) krävs det således tillstånd för att uppgifter skall få lämnas elektroniskt. Tillståndsprövningen skall ske på ansökan av förvaltaren. När en förvaltare har fått tillstånd att lämna uppgifter på detta sätt kan Finansinspektionen därefter befria personer som är anmälningsskyldiga enligt 8 § från anmälningsskyldigheten,

om de har sina aktier i aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade hos förvaltaren.

Endast om Finansinspektionen bedömer att förvaltarens tekniska förutsättningar är tillräckliga för att uppgifter skall kunna överföras på ett säkert sätt bör tillstånd ges. Det bör ankomma på Finansinspektionen att från fall till fall bedöma om förvaltaren uppfyller de krav som skäligen kan ställas. Några närmare föreskrifter om vad en tillståndsansökan skall innehålla eller under vilka förutsättningar i övrigt tillstånd skall ges har därför inte ansetts nödvändiga att ta in i författning.

10 §

I paragrafens *första stycke* har införts en ny punkt. Bestämmelsen innebär att närståendekretsen utvidgas. Juridiska personer som helt eller delvis innehas indirekt genom en annan juridisk person som är närstående skall räknas in i närståendekretsen, om de förutsättningar i övrigt som anges i punkten 3 är uppfyllda.

13 §

Ändringarna, som är redaktionella, har gjorts med anledning av ändringarna i 8 §.

14 §

I paragrafen har införts en tidsfrist inom vilken aktiemarknadsbolaget skall anmäla vilka personer som har insynsställning. Fristen har införts främst för att underlätta Finansinspektionens tillämpning av föreskrifterna om avgiftssanktionering. Om det är fråga om ett beslut som får verkställas först sedan protokolljustering eller liknande åtgärd har skett räknas fristen från dagen för åtgärden.

15 §

Ändringarna är av samma karaktär som dem i 14 §.

16 §

Ändringen har föranletts av att anmälningsskyldigheten, efter medgivande av Finansinspektionen, skall kunna ersättas med automatiskt uppgiftslämnande även från annan än Värdepapperscentralen (jfr kommentaren till 9 § sista stycket).

18 §

Genom ändringarna har Finansinspektionens frågerätt mot olika fysiska och juridiska personer utvidgats.

För Finansinspektionen gäller för närvarande en generell frågerätt när det finns anledning anta att ett insiderbrott har begåtts. Om det finns anledning anta att andra överträdelse har skett av insiderlagens straffbelagda bestämmelser gäller frågerätten endast mot den som kan misstänkas ha begått överträdelsen. Ändringen innebär således att Finansinspektionen får begära uppgifter från en större krets även när det finns anledning anta att överträdelse har skett av en bestämmelse som kan föranleda avgiftsskyldighet.

Finansinspektionen bedriver insiderövervakningen i nära samarbete med de börser som för närvarande bedriver verksamhet i Sverige, nämligen Stockholms Fondbörs, OM Stockholm AB och Penningmarknadsinformation PMI AB. Fondbörsen och OM har dessutom egna marknadsövervakningssystem. När insiderlagen infördes ansågs det att dåvarande Bankinspektionen borde med resp. marknadsplats komma fram till en lämplig organisation för kursövervakningen (se prop. 1990/91:42 s. 65). Varken börser, marknadsplatser eller clearing-organisationer togs emellertid upp bland de juridiska personer som omfattas av uppgiftsskyldighet enligt 18 §. Ändringarna innebär att Finansinspektionen nu får en lagstadgad rätt att begära uppgifter även från auktoriserade börser och marknadsplatser samt från företag som har tillstånd att bedriva clearingverksamhet (clearingorganisationer).

I varje enskild utredning om insiderbrott begär Finansinspektionen uppgifter från samtliga värdepappersinstitut och de utländska värdepappersföretag som är medlemmar vid Stockholms Fondbörs. Nuvarande bestämmelser innebär att förfrågningar och svar alltid måste ske i skriftlig form. Finansinspektionen har uppgett att denna ordning medför ett merarbete och att bl.a. vissa värdepappersinstitut har framfört önskemål om att i stället få lämna uppgifterna på annat sätt, t.ex. med användande av automatisk databehandling.

Genom ändringen i *andra stycket* ges Finansinspektionen möjlighet att föreskriva hur uppgifterna skall lämnas. Finansinspektionen kan exempelvis föreskriva att uppgifter skall lämnas på diskett. Vidare kan inspektionen föreskriva att förvaltare som har tillstånd enligt 9 § femte stycket får lämna begärda uppgifter via uppkopplad länk. Sådana föreskrifter bör emellertid inte meddelas utan att samråd först har ägt rum med berörda institut.

Slutligen har ändringar skett genom att begreppet "fondpapper" har ersatts av begreppet "finansiella instrument".

19 §

Justeringen, som är redaktionell, är en följd av de ändringar som gjorts i 18 §.

20 §

I paragrafen, som har ersatt 21 §, har införts ett nytt *femte stycke*. Genom ändringen förlängs preskriptionstiden för vårdslöst insiderförfarande till

fem år från det att gärningen begicks. Preskriptionsfrågan har behandlats i Prop. 1995/96:215
avsnitt 11.

21 §

Genom ändringarna avkriminaliseras överträdelser mot anmälningsskyldigheten och ersätts med en sanktionsavgift. De straffbestämmelser som ersätts fanns tidigare i 22 §. Dessutom avgiftssanktioneras överträdelser av förbudet mot korttidsaffärer.

22 §

Paragrafen anger de närmare grunderna för beräkning av sanktionsavgifter. Bestämmelsen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag, som bl.a. innebär ett klargörande av att särskild avgift kan tas ut i samtliga de fall som avses i 21 §. Frågan om beräkningen har behandlats i avsnitt 6.4.

Punkten 1 innebär att vid överträdelse av anmälningsskyldighet av innehavsförändringar beräkningen av avgiften skall ske på grundval av det pris som betalats för aktierna. Vid benefika förvärv skall avgiften vara 15 000 kronor. Samma grunder för beräkningen skall även gälla när det är fråga om att oriktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats. I sådana fall skall emellertid endast de aktier om vilka oriktig uppgift har lämnats ligga till grund för avgiftsberäkningen.

Enligt *punkten 4* skall avgiften vid överträdelse av förbudet mot korttidsaffärer beräknas till 90 % av vinsten. Vid korttidsaffärer är det nämligen uteslutande fråga om en vinstbegränsande avgift. Avgiften bör således motsvara den vinst som har gjorts på affären. Med vinst förstås skillnaden mellan inköpspriset och försäljningspriset. Courtage och andra transaktionskostnader skall inte beaktas. Sådana kostnader får anses ha blivit skäligen tillgodosedda genom att avgiften begränsats till 90 % av vinsten. Syftet med konstruktionen har varit att åstadkomma en så enkel och lättillämpad regel som möjligt.

När det gäller att beräkna vinsten vid korttidsaffärer kan denna inte beräknas utifrån fler aktier än det maximala antalet likadana aktier som varit föremål för köp och försäljning under tremånadersperioden. Om en person sålt ett större antal aktier än vad han köpt under förbudsperioden skall därför vinsten från de aktier som har förvärvats före periodens ingång inte beaktas vid beräkningen. Vid upprepade köp inom perioden bör avräkning i första hand ske mot de först inköpta aktierna. Om t.ex. två inköp gjorts inom perioden med kortare mellanrum och därefter en större del av aktierna sålts med vinst inom samma period bör först en prisjämförelse ske med de först förvärvade aktierna och därefter med de senare inköpta aktierna. Oavsett vilket belopp beräkningen leder fram till skall sanktionsavgiften alltid fastställas till ett belopp mellan 15 000 och 350 000 kronor.

23 §

Paragrafens *första stycke* innehåller bestämmelser som anger från vem avgift skall tas ut.

Andra stycket innehåller procedurregler och en preskriptionsregel. Skyldigheten att betala avgift preskriberas om inte den berörde inom två år från förseelsen har delgetts upplysning om att frågan om avgiftsuttag har tagits upp av Finansinspektionen. Delgivning skall ske i enlighet med de bestämmelser som finns i delgivningslagen (1970:428). Det får anses vara ett rimligt rättssäkerhetskrav att en person mot vilken utredning pågår bevisligen får reda på detta. Delgivning behöver emellertid inte ske redan när frågan om sanktionsavgift tas upp av inspektionen. I vissa fall skulle det kunna tänkas försvåra utredningen om ett sådant krav fanns. Ingenting hindrar därför att inspektionen delger den berörde informationen först i samband med att denne bereds tillfälle att yttra sig i ärendet.

24 §

Paragrafen, som har utformats efter *Lagrådets* förslag, föreskriver under vilka omständigheter avgiften får efterges helt eller delvis. Inledningsvis sägs att Finansinspektionen får efterge avgiften om överträdelsen är ringa eller ursäktlig. Detsamma gäller om det finns synnerliga skäl. Om det gäller ett mindre antal aktier och fristen förutsetts med högst några dagar får överträdelsen normalt anses vara ringa. I sådana fall bör avgift inte tas ut. Var gränsen skall dras i det enskilda fallet får överlämnas till rättstillämpningen att bestämma. Om anmälan inte ges in inom rätt tid och detta beror på omständigheter som den anmälningsskyldige inte rimligen kunnat råda över eller förutse bör överträdelsen anses vara ursäktlig.

Området för att anse att det föreligger synnerliga skäl att efterge avgiften bör vara utomordentligt litet. Ett fall där eftergift skulle kunna komma i fråga på den grunden är när den anmälningsskyldiges ekonomiska förhållanden innebär att det framstår som oskäligt att ens ta ut den lägsta avgift som kan följa enligt paragrafen. Om affären i sådana fall dessutom rör endast ett mindre belopp bör eftergift kunna ske helt eller delvis. En annan situation där eftergift skulle kunna tänkas är när utredning pågår om insiderbrott. Om en person fälls till ansvar för insiderbrott och vinsten dessutom förverkas bör inte samtidigt avgift tas ut för överträdelse av förbudet mot korttidsaffärer. Detta gäller givetvis endast under förutsättning att insiderbrottet och korttidsaffären gäller samma aktier. Det skulle i och för sig kunna hävdas att redan grunderna för de allmänna straffrättsliga principer som gäller vid lagkonkurrens hindrar att avgift tas ut i nu avsedda fall. Det är emellertid vanskligt att förlita sig på ett sådant analogislut för sanktionsavgifter, som ju i egentlig mening inte är någon straffrättslig reglering. En lämplig lösning skulle därför kunna vara att Finansinspektionen i nu nämnda situationer avvaktar utfallet i utredningen om insiderbrott. Om fällande dom meddelas i den delen bör sanktionsavgiften kunna efterges helt. För att inte preskription skall hinna inträda måste emellertid delgivning ske inom den tvåårsfrist som anges i 23 §.

Som Lagrådet påpekat kan inte vite föreläggas i någon av de situationer som kan omfattas av åläggande att betala särskild avgift. *Andra stycket* i lagrådsremissens lagförslag bör därför utgå.

Prop. 1995/96:215

25 §

Paragrafen innebär att Finansinspektionen ansvarar för uppbörden av sanktionsavgifter. Av 3 kap. 1 § första stycket 6 och 20 § utsökningsbalken följer att, om inte avgiften betalas frivilligt, indrivning kan ske under samma förutsättningar som gäller för dom som meddelats av domstol. Finansinspektionens beslut är med andra ord att anse som exekutionstitel i detta avseende.

26 §

Paragrafen motsvarar förutvarande 20 § och har flyttats av redaktionella skäl.

Den ändring som har gjorts i paragrafen innebär i sak att Finansinspektionen, såvitt avser egna beslut om uttagande av sanktionsavgift, inte får förordna att sådant beslut skall gälla omedelbart.

27 §

Bestämmelsen fanns tidigare i 23 §. Ändringen är redaktionell och har införts med anledning av att kriminaliseringen av insiderbrott och vårdslöst insiderförfarande har flyttats till 20 §.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag Andra punkten, som inte fanns med i lagrådsremissen, innebär ett klargörande av bestämmelsen om förbud mot korttidshandel skall tillämpas endast på förvärv som har gjorts efter ikraftträdandet.

Förbudet mot retroaktiv lagstiftning i 2 kap. 10 § regeringsformen omfattar formellt inte administrativa påföljder som är av straffliknande natur. Enligt förarbetena skulle det emellertid innebära ett kringgående av förbudet att ge retroaktiv verkan åt regler om sådana administrativa sanktioner (prop. 1975/76:209 s. 125). Bestämmelserna om sanktionsavgifter bör därför inte ges retroaktiv verkan. När ansvar döms ut med stöd av 22 § i dess äldre lydelse kan därför – som framgår av punkterna 3 och 4 – endast böter komma i fråga.

Övergångsbestämmelserna har kommenterats närmare i avsnitt 14.

15.2 Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

5 kap. 1 §

Genom en ny punkt i *första stycket* klargörs att sekretess av utredningsskäl kan föreligga för uppgifter i Finansinspektionens utredande verksamhet enligt insiderlagen och när det gäller utredningar om otillbörlig kurspåverkan. Bestämmelsen behandlas närmare i avsnitt 7. Sekretess gäller även om det inte inleds någon förundersökning och är således inte beroende av om ärendet överlämnas till åklagare.

För sekretesskyddet gäller ett s.k. rakt skaderekvisit vilket innebär att det finns en presumtion för att uppgifterna är offentliga.

15.3 Förslaget till ändring i aktiekontolagen (1989:827)

2 kap. 6 §

I paragrafen har rättelse skett av en felskrivning, ordet "får" har bytts ut mot "för". Ändringen fanns inte med i lagrådsremissen.

5 kap. 5 §

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. I *första stycket* har en terminologisk ändring gjorts för att åstadkomma en språklig överensstämmelse med insiderlagens föreskrifter om frågerätt. Dessutom har rätten för Finansinspektionen eller åklagare att begära uppgifter utvidgats till de fall där det finns misstanke om otillbörlig kurspåverkan. Vidare skall regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, kunna föreskriva hur uppgifterna skall lämnas. På detta sätt skapas möjlighet att hämta in uppgifter på ADB-medium.

Genom paragrafens nya *andra stycke* öppnas möjlighet för Finansinspektionen att få terminalåtkomst till Värdepapperscentralens avstämningsregister. En förutsättning för sådan åtkomst är att regeringen föreskriver att så får ske. När regeringen har meddelat en sådan föreskrift bör uppkopplingen föregås av samråd mellan Finansinspektionen, Värdepapperscentralen och Datainspektionen. Frågan om terminalåtkomst behandlas utförligt i avsnitt 7.

15.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

7 kap. Straff m.m.

1 §

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Bestämmelsen innebär en kriminalisering av olika åtgärder som vidtas i kursdrivande syfte. Som förutsättning för straffbarhet gäller att åtgärden vidtas vid handel på värdepappersmarknaden. Med handel på värdepappersmarknaden förstås detsamma som i 2 § första stycket 1 insiderlagen, nämligen handel på börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom någon som yrkesmässigt bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 3 § 1–5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. Detta innebär att även sådan handel som sker utomlands kan komma att omfattas av kriminaliseringen. För straffbarhet krävs i sådana fall att gärningen är kriminaliserad även i det land där brottet har begåtts. Detta följer av principen om dubbel straffbarhet i 2 kap. 2 § andra stycket brottsbalken.

För straffbarhet krävs att gärningsmannen har handlat i *avsikt att otillbörligt påverka priset* vid allmän omsättning av sådana instrument. De gärningar bestämmelsen tar sikte på är sådana som typiskt sett är riktade mot marknaden. Att gärningsmannen har påverkat priset vid en enskild transaktion saknar därför betydelse. Vad som avses är i stället marknadspriset. Dessutom krävs att det föreligger direkt uppsåt att förändra kurs-sättningen. Endast åtgärder där avsikten är att åstadkomma en otillbörlig kurspåverkan är förbjudna. Affärer som Riksbanken i sin normala verksamhet genomför i penningpolitiskt syfte skall därför inte kunna medföra ansvar enligt bestämmelsen.

Första stycket

Punkt 1. Exempel på en sådan handling som omfattas av bestämmelsen är då någon säljer värdepapper till annan över börsen utan att någon egentlig äganderättsövergång mellan parterna är avsedd. Syftet är endast att påverka kursen och transaktionen är avsedd att återgå mer eller mindre omgående. I dessa situationer kan det vara svårt att dra gränsen mot försäljning med återköpsförbehåll (jfr betänkandet s. 113 med där anförd litteraturhänvisning). Normalt sett torde det vara fråga om en försäljning med återköpsförbehåll om det är avsett att förvärvaren under innehavstiden skall utöva ägarfunktioner i något väsentligt avseende. I sådana fall kan avtalet träffas av paragrafen enligt vad som anges i punkt 2. Ett annat exempel på rättshandling som sker för skens skull är att någon med anlitande av olika värdepappersinstitut säljer och köper samma finansiella instrument. I sådana fall handlar placeraren med sig själv men för marknaden framstår det som om handel i egentlig mening har skett.

Punkt 2. Punkten tar sikte på transaktioner med återköpsförbehåll eller villkor med förbud mot vidareförsäljning. I dessa fall är det alltså fråga om

en äganderättsövergång men förvärvarens rätt att förfoga över värdepapperen är begränsad. För straffbarhet krävs att villkoren inte är kända för andra än de som är inblandade i transaktionen. Effekten av sådana avtal det gäller är att tillgången på finansiella instrument begränsas vilket kan få till följd att marknadspriset påverkas. Vad gäller överlåtelser med återköpsförbehåll krävs att villkoret har varit en förutsättning för förvärvarens beslut att genomföra transaktionen.

Bestämmelsen kan komma att bli tillämplig vid vissa åtgärder som vidtas i samband med nyemission i ett aktiemarknadsbolag. Huvudägaren, som kanske har garanterat emissionen, kan då ha ett intresse av att hålla aktiekursen uppe den närmaste tiden före emissionen. Insiderreglerna och reglerna om flaggningskyldighet innebär i sådana fall att han måste tillkännage åtgärderna, vilket innebär att syftet inte uppnås. Om han i stället avtalar med någon annan att stå för köpen till den avsedda kursen och samtidigt garanterar att återköpa aktierna till samma kurs kan överenskommelsen vara att bedöma som otillbörlig kurspåverkan. Genom ett sådant arrangemang kan nämligen aktieägarna vilseledas att delta i den förestående nyemissionen.

För straffbarhet krävs att det föreligger direkt uppsåt. Genom denna begränsning utesluts från straffstadgandets tillämpningsområde fullt legitima konsortialavtal och hembudsarrangemang.

En annan förutsättning för straffbarhet är att nu nämnda överenskommelser är hemliga. Den som offentliggör sina avsikter, t.ex. genom en presskommuniké eller underrättelse till börsern utan sekretessförbehåll, undgår således ansvar.

Straffet för brott av normalgraden är böter eller fängelse i högst två år.

Andra stycket

Även andra stycket avser operationer vid handel på värdepappersmarknaden. Vad som här avses är emellertid andra åtgärder än medverkande i skenavtal eller hemliga överenskommelser av det slag som nämns i första stycket. Bestämmelsen tar endast sikte på marknadsoperationer. De åtgärder som avses är sådana som till det yttre framstår som helt ordinära men som företas med avsikt att påverka kursen och därför skall ses som otillbörliga. För straffbarhet krävs att åtgärden skall ha varit ägnad att vilseleda köpare och säljare av finansiella instrument. Detta innebär att åtgärden skall kunna få till följd att investerarna som kollektiv bibringas en felaktig uppfattning om kursställningen. Att t.ex. motparten till den som vidtar åtgärden vilseleds är inte tillräckligt för att bestämmelsen skall bli tillämplig. I sådana fall bör i stället bedrägeriparagrafen i brottsbalken tillämpas.

Åtgärden skall ha vidtagits i avsikt att otillbörligt påverka priset. Det räcker således inte med att avsikten varit att påverka kursen. Motivet för den kurspåverkande åtgärden måste framstå som otillbörligt. Att någon genom köp- eller säljorder avser att sätta de naturliga marknadskrafterna ur spel behöver inte innebära att en eventuell kurspåverkan är otillbörlig. I

vissa sådana situationer finns det fullt lojala och legitima motiv. Det är t.ex. självklart att åtgärder som Riksbanken vidtar i penningpolitiskt syfte inte faller under kriminaliseringen.

Otillbörlig kurspåverkan får normalt anses föreligga om åtgärden är inriktad endast på att gärningsmannen eller annan skall kunna göra en förtjänst på en senare affär, att "rigga" kursen vid nyemission eller utförsäljning eller att förbättra gärningsmannens position i samband med företagsöverlåtelse, inlösen av minoritetsaktier eller liknande. Att straffbestämmelsens huvudsyfte är att skydda marknaden hindrar inte att förfarandet kan framstå som otillbörligt i förhållande till en enskild part, exempelvis om någon avser att förvärva en större aktiepost och gärningsmannen åstadkommer mindre affärer till överkurs i nära anslutning härtill med syfte att rigga kursen. På samma sätt gäller att det kan framstå som otillbörligt att rigga kursen med uteslutande syfte att påverka värdet av lämnad säkerhet eller att upprätthålla en avtalad konsolideringsgrad.

För straffbarhet krävs inte att gärningsmannen själv ingår avtal eller liknande som har omedelbar påverkan på kursen. Även de fall där han förmår andra personer att göra affärer med finansiella instrument kan omfattas. Två förfaranden som kan nämnas som exempel är s.k. "pegging" och "scalping". Att pegga en kurs innebär att en aktör, t.ex. en anställd hos ett värdepappersföretag, talar sig varm för ett mindre bra finansiellt instrument hos en del kunder men inte hos andra. Priset kan därigenom hållas uppe på en konstgjord nivå genom att de "peggade" kunderna förmås att köpa sådana finansiella instrument som det är fråga om. De kunder som från början innehaft det ifrågavarande finansiella instrumentet gör således en förtjänst på att kursen manipulerats. "Scalping" innebär att någon, t.ex. en investeringsrådgivare, först förvärvar finansiella instrument av visst slag. När en tid gått rekommenderar han sina kunder att investera i motsvarande instrument. På så sätt drivs kursen upp och gärningsmannen kan därefter sälja sitt innehav med förtjänst.

Slutligen förutsätts för ansvar enligt andra stycket att åtgärden skall vara ägnad att vilseleda köpare och säljare av finansiella instrument. Härigenom utesluts från det straffbara området sådana fall där någon som företagit en kurspåverkande åtgärd öppet har informerat marknaden om bakgrunden till sitt handlande. Ett exempel är sådana kursstabiliserande åtgärder som vidtas i anslutning till en börsintroduktion och som har tillkännagetts i prospektet. I sådana fall kan inte heller något otillbörligt syfte anses föreligga.

Tredje stycket

Stycket föreskriver en särskild straffskala för grova brott. Att åtgärden har lett till en väsentlig kurspåverkan är normalt en omständighet som bör föranleda att brottet bedöms som grovt. Ett annat fall som normalt bör föranleda en sådan bedömning är vissa situationer där någon för egen eller annans vinning utnyttjar en ställning som innebär ett särskilt förtroende från andra personer. Som exempel kan nämnas det fallet att en anställd i ett värdepappersbolag förmår bolagets kunder att genomföra affärer i en sådan

omfattning att kursen på ett visst finansiellt instrument påverkas och att han själv eller någon annan därigenom gör en vinst på grund av kursförändringen. Att använda enskilda investerare som medel för att driva kursen får anses vara särskilt straffvärt. Om brottet har föregåtts av en mer eller mindre noggrann planering och genomförandet kännetecknats av en sällsynt stor förslagenhet bör brottet normalt också bedömas som grovt. Tanken faller här närmast på situationer med låg upptäckningsrisk och stora utsikter till väsentlig vinst. Uppräkningen i stycket är inte uttömmande.

Fjärde stycket

De förfaranden som avses kan även vara att bedöma som brott enligt brottsbalken, främst svindleri eller bedrägeri. I sådana fall skall brottsbalkens bestämmelser ha företräde. Om däremot insiderlagen samtidigt är tillämplig skall dömas för otillbörlig kurspåverkan och insiderbrott i s.k. brottskonkurrens.

Förfaranden som framstår som bagatellartade bör inte föranleda straffansvar. Det anges därför uttryckligen i detta stycke att det inte skall dömas till ansvar i ringa fall. Vad som avses är framför allt åtgärder som visserligen är ägnade att påverka kursen men som vid en samlad bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet framstår som betydelselösa.

Tillämpningen av bestämmelsen kan innefatta en hel del frågor som rör medverkansansvar. Framför allt gäller detta i de fall placerare genomför affärer genom ett värdepappersinstitut. Utredningen har utförligt redogjort för olika situationer som kan uppstå i sådana fall (se betänkandet s. 155 f). Frågor av nu anförd slag bör överlämnas till rättstillämpningen att avgöra utifrån vanliga regler och principer om medverkansansvar i brottmål.

2 §

Det ankommer enligt 5 kap. 1 § på Finansinspektionen att övervaka att bestämmelserna i lagen följs. Genom att bestämmelsen om otillbörlig kurspåverkan placeras i samma lag kommer detta att gälla även för den nya straffbestämmelsen. Finansinspektionen får därför samma ställning som enligt insiderlagen när det gäller övervakningen av bestämmelsen. För att denna funktion skall kunna fullgöras har inspektionen försetts med samma rätt att begära upplysningar som enligt insiderlagen. En förutsättning för att sådana uppgifter skall få begäras är därvid att det finns anledning anta att någon har gjort sig skyldig till otillbörlig kurspåverkan.

15.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden

44 §

Paragrafen har ändrats som en följd av att insiderlagens centrala bestämmelser har utvidgats till att avse finansiella instrument.

Prop. 1995/96:215

15.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

38 §

Ändringen är föranledd av att insiderlagens centrala bestämmelser har utvidgats till att avse finansiella instrument.

15.7 Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

20 §

Tillägget i *andra stycket* innebär att avdrag inte får göras för sanktionsavgifter. Genom ändringen uppnås överensstämmelse med vad som gäller för liknande avgifter på andra ställen i lagstiftningen, t.ex. avgift enligt 8 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

Insiderutredningens sammanfattning av betänkandet Otillbörlig kurspåverkan och vissa insiderfrågor

Prop 1995/96:215
Bilaga 1

Vi har haft i uppdrag att särskilt överväga vissa specifika frågor avseende insiderlagstiftningen. Därutöver omfattar direktiven frågor om otillbörlig kurspåverkan och om fördelningen av kostnaderna för Finansinspektionens insiderövervakning.

I denna sammanfattning summeras huvuddragen i våra överväganden och förslag.

Insiderregler avseende valuta eller finansiella instrument med valuta som underliggande tillgång. Såväl Sverige som flertalet främmande länder saknar i dag insiderregler på detta område. Enligt vår mening gäller dock samma grundläggande förutsättningar för handeln med sådana tillgångar som för de instrument som täcks av den nuvarande insiderlagstiftningen, nämligen att det är möjligt att med tillgång till kunskap om icke offentliggjorda omständigheter skapa en vinst, innan marknaden har fått del av informationen. Dessutom kan valuta- och räntemarknaderna ses som kommunicerande kärl där insiderinformation om en valutakursförändring resp. en ränteförändring kan utnyttjas genom affärer på både den ena och den andra av dessa marknader. Även denna omständighet talar för att valutainstrument och valuta som sådan bör omfattas av lagstiftningen på samma sätt som redan nu gäller för räntebärande värdepapper.

Vi har – om än efter viss tvekan – stannat för att föreslå att insiderlagen blir tillämplig såväl på handel med valuta som på handel med derivat med valuta som underliggande tillgång. För dessa tillgångsslag måste dock vissa speciella omständigheter av både principiell och praktisk natur beaktas i utformningen av lagregler. Det innebär bl.a. att lagstiftningen på detta område bör begränsas till ett förbud mot att dra fördel av insiderinformation. Detsamma gäller för räntebärande värdepapper.

Insiderregistret. Vi har gjort en förutsättningslös bedömning av frågan om en offentlig registrering av de aktieaffärer som personer i insynställning gör bör finnas kvar. Enligt vår uppfattning talar fortfarande starka skäl för att registret bör behållas.

De invändningar som har funnits mot registret har i första hand tagit sikte på vissa mer tekniska ofullkomligheter i den nuvarande hanteringen. På många håll reagerar man också mot att allmänheten och massmedia har svårt att skilja mellan brott mot anmälningsskyldigheten och egentliga insiderbrott, dvs. brott mot handelsförbudet i insiderlagen.

Vi föreslår att man övergår till ett automatiskt uppgiftslämnande från VPC till Finansinspektionen avseende alla innehavsförändringar för personer med insynställning beträffande aktierelaterade instrument som återspeglas i VPC:s avstämningsregister. Detta förutsätter vissa tekniska förändringar i övrigt. Bl.a. måste man ta bort den minigräns som i dag föreskrivs för att anmälningsskyldighet skall föreligga beträffande andra instrument än aktier.

Påföljder vid underlåten anmälan. På vissa områden måste en manuell anmälningsskyldighet finnas kvar. Vi föreslår att straffsanktionen vid underlåten anmälan byts ut mot en sanktionsavgift, som skall tas ut av Finansinspektionen. Förslaget får inte ses som en uppmjukning av synen på intresset att insiderregleringen respekteras utan syftar till att ersätta ett sanktionssystem med ett annat som ter sig mera adekvat och som minskar risken för sammanblandning med egentliga insiderbrott.

Förvaltarregistrering. Den som har insynsställning är i dag förbjuden att ha sina aktier i det ifrågavarande aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade. Det är ett önskemål från praktiskt synpunkt hos värdepappersinstitut och berörda placerare att förvaltarregistrering skall kunna ske. Vi föreslår att förbudet mot förvaltarregistrering förses med en möjlighet till dispens.

Finansinspektionens rätt att erhålla uppgifter vid brottsmisstanke. Finansinspektionen har med hänvisning till behovet av ökad snabbhet och effektivitet vid utredningar av misstänkta brott mot insiderlagen hemställt att inspektionen skall få direkt insyn i VPC:s register via egen terminal. Vi anser att frågan helst bör lösas utan att Finansinspektionen mot VPC:s bestridande erhåller rätt till terminaltillgång visavi VPC. Diskussioner om olika effektivitetshöjande tekniska lösningar pågår emellertid för närvarande mellan VPC och Finansinspektionen, och frågan torde kunna få sin lösning i det sammanhanget.

Finansinspektionens frågerätt när misstanke uppstår om att anmälningsskyldighet har försummats bör utvidgas även till värdepappersinstitut.

Begränsningar av korttidsaffärer. Utredningen har i direktiven ålagt att undersöka möjligheterna att införa lagregler som begränsar utrymmet för personer i ledande ställning i aktiemarknadsbolag att göra vinst på korttidsaffärer med aktier i bolaget.

Flera av de antaganden som förefaller ligga till grund för detta förslag kan enligt vår mening ifrågasättas. Det syns av flera skäl mindre ändamålsenligt att införa en reglering av detta slag vid sidan av insiderlagen med dess nuvarande konstruktion. Vi är därför inte beredda att lägga fram ett förslag till lagstiftning på detta område utan anser att frågan bör överlämnas till självreglering, i den mån inte insiderlagens reglering slår till.

Otillbörlig kurspåverkan. Frågan om otillbörlig kurspåverkan på den svenska värdepappersmarknaden har diskuterats i skilda sammanhang sedan flera år tillbaka. Allmänt har enligt vår uppfattning behovet av åtgärder på detta område snarast ökat under senare tid. I det numera internationellt sett välutvecklade regelverket kring värdepappersmarknaderna i Sverige synes otillbörlig kurspåverkan vara den enda större luckan.

Vi föreslår att en straffbestämmelse införs i lagen om handel med finansiella instrument. Nykriminaliseringen avser vissa marknadsoperationer och liknande åtgärder. Den som, vid handel på värdepappersmarknaden, i avsikt att påverka priset vid allmän omsättning på finansiella instrument sluter avtal eller företar annan rättshandling för skens skull eller i hemlighet förenar överlåtelse av finansiella instrument med utfästelse att senare förvärva dessa till visst lägsta pris eller vidtar vissa andra åtgärder

skall kunna dömas för otillbörlig kurspåverkan till böter eller fängelse i högst två år. Samma sak gäller den som genom köp eller försäljning av värdepapper i otillbörligt syfte försöker påverka kursen, t.ex. när det inför en förväntad större affär gäller att säkerställa en förtjänst för enskilda parter.

Vi anser det vidare angeläget att Stockholms Fondbörs AB i samverkan med andra marknadsplatser och berörda institutioner påbörjar ett projekt med syfte att bättre än nu precisera de förfaranden som bör bedömas som klandervärda. Avsikten är inte att detta skall ge underlag för tolkningen av den nya straffbestämmelse som vi föreslår utan att hållpunkter skall skapas för börsledningarnas och Finansinspektionens övervakning av att god sed tillämpas inom ramen för värdepappershandeln.

Fördelning av kostnaderna för insiderövervakningen. Kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet inkl. insiderövervakningen finansieras genom avgifter från alla de institut som står under Finansinspektionens tillsyn. Inspektionen har förordat att kostnaderna för insiderövervakningen skulle finansieras över statsbudgeten.

Enligt direktiven ankommer det dock inte på utredningen att pröva frågan om kostnaderna för insiderövervakningen helt eller delvis bör finansieras av statsmedel. Vi har därför begränsat oss till frågan om kostnadernas fördelning mellan olika tillsynsobjekt. Därvid har vi övervägt en rad alternativ men ifrågasätter om inte den gällande ordningen lika gärna kan behållas.

Övriga frågor. Utredningen har också behandlat vissa andra hithörande frågor och därvid föreslagit vissa justeringar och preciseringar i gällande bestämmelser från bl.a. rättssäkerhetssynpunkt. Dit hör sekretessen för Finansinspektionens insiderutredningar samt insiderregler vid market makerhandel och vid placeringsrådgivning.

Utredningens lagförslag

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

1 Förslag till Lag om ändring i insiderlagen (1990:1342)

Härigenom föreskrivs i fråga om insiderlagen (1990:1342)

dels att i 11 § och rubriken närmast före 4 § ordet "fondpapper" skall bytas ut mot "finansiella instrument" samt i 11 § ordet "fondpappersinnehav" skall bytas ut mot "innehav av finansiella instrument",

dels att nuvarande 20, 21, 22, 23 och 24 §§ skall betecknas 23, 20, 21, 24 och 25 §§,

dels att rubrikerna närmast före nuvarande 20, 21, 23 och 24 §§ skall sättas närmast före nya 23, 20, 24 och 25 §§,

dels att 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 13-15, 16, 18, nya 20, 21 och 23 §§ samt rubriken närmast före nya 20 § skall ha följande lydelse,

dels att i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 8a, 15a, 16a och 22 §§, samt närmast före 16a en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag innehåller bestämmelser om förbud att handla med *fondpapper* på värdepappersmarknaden samt om *skyldighet att anmäla innehav av fondpapper*.

1 §^{xxii}

Denna lag innehåller bestämmelser om förbud att handla med *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden samt om *uppgiftsskyldighet med anknytning till sådana instrument*. Lagen innehåller också bestämmelser om förbud mot förvärv och avyttring av svenska kronor på valutamarknaden.

2 §^{xxiii xxiv}

I denna lag förstås med

1. **handel på värdepappersmarknaden:** handel på börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3 eller 3 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

2. **fondpapper:** aktie och obligation samt sådana andra delägarätter eller fordringsätter som är utgivna för allmän omsättning, andel i värde-

pappersfond och aktieägares rätt gentemot den som för hans räkning förvarar aktiebrev i ett utländskt bolag (depåbevis),

1. handel på värdepappersmarknaden: handel på börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3 eller 3 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller i främmande stat driver motsvarande verksamhet,

2. finansiellt instrument: det samma som i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,

3. aktiemarknadsbolag: svenskt aktiebolag som utgivit aktier vilka är noterade vid en börs eller auktoriserad marknadsplats.

4. värdepapperscentralen: Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag,

5. handel på valutamarknaden: handel genom auktoriserad valutahandlare.

Vad som föreskrivs om aktie skall också tillämpas på emissionsbevis, interimbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktieoption. Utfärdande av köpoption skall likställas med försäljning av de aktier optionen avser medan utfärdande av säljoption skall likställas med köp av aktierna.

Med fondpapper jämställs i denna lag ränteoption, räntetermin, indexoption och indextermin.

Om *fondpapper* ägs av två eller flera med samäganderätt, skall en delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av *fondpapperen* som svarar mot hans lott i det samfällda innehavet.

Om *finansiella instrument* ägs av två eller flera med samäganderätt, skall en delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av *instrumenten* som svarar mot hans lott i det samfällda innehavet.

Vad som i denna lag föreskrivs om värdepapperscentralen skall

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

även gälla annat företag som omfattas av förordnande enligt 1 kap. 6 § aktiekontolagen (1989:827).

4 §

Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på *fondpapper* och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* gäller följande. Innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kurssättningen får han inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *fondpapper* på värdepappersmarknaden. Han får inte heller med råd eller på annat *därmed jämförligt sätt* föranleda någon annan till sådant köp eller sådan försäljning.

Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på *aktier* och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *vissa aktier* gäller följande. Innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kurssättningen får han inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *aktier* på värdepappers-

Nuvarande lydelse

marknaden. Han får inte heller *begagna informationen eller kunskapen till att* med råd eller på annat *sådant* sätt föranleda någon annan till sådant köp eller försäljning som nu avses.

Förbudet i första stycket gäller även den som har fått information eller kunskap om en omständighet som rör ett aktiebolag i vilket han äger aktier.

Den som i annat fall än som sägs förut i denna paragraf fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet, som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* och som måste ha röjts av någon som avses i första eller andra stycket eller eljest kommit ut obehörigen, får inte för egen räkning köpa eller sälja sådana *fondpapper* på värdepappersmarknaden innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen.

Föreslagen lydelse

Den som i annat fall än som sägs förut i denna paragraf fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet, som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *vissa aktier* och som måste ha röjts av någon som avses i första eller andra stycket eller eljest kommit ut obehörigen, får inte för egen räkning köpa eller sälja sådana *aktier* på värdepappersmarknaden innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen.

Första och tredje styckena gäller också i fråga om andra finansiella instrument än aktier. Förbuden i första stycket andra meningen och tredje stycket gäller dock därvid endast köp eller försäljningar som sker med begagnande av kännedom om den icke offentliggjorda omständigheten.

Prop. 1995/96:215

Bilaga 2

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

5 §

Omständighet som enligt 4 § är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* kan exempelvis vara

Omständighet som enligt 4 § är ägnad att väsentligt påverka kursen på *finansiellt instrument* kan exempelvis vara

1. en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av en juridisk person till en vidare krets om förvärv av aktier i ett aktiebolag,

2. någon annan omständighet i ett aktiebolags eller dess moderföretags verksamhet som det normalt lämnas upplysning om i årsredovisning, delårsrapport, årsbokslut eller i annan form,

3. beslut av fondpappersförvaltare eller kapitalplacerande institution om köp eller försäljning av *fondpapper* och liknande marknadsinformation,

3. beslut av fondpappersförvaltare eller kapitalplacerande institution om köp eller försäljning av *finansiellt instrument* och liknande marknadsinformation,

4. ränteändring, valutakursändring, författningsändring och annan liknande händelse.

5. i fråga om option eller termin med valuta som underliggande tillgång, annan omständighet som avses i 16 a § tredje stycket.

7 §^{xxv}

Utan hinder av 4 § får

1. befattningshavare hos *någon* som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3 eller 3 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra köp- eller säljorder i rörelsen,

1. befattningshavare hos *företag* som driver värdepappersrörelse fullgöra köp- eller säljorder som lämnats företaget samt, utan begagnande av information eller kunskap som avses i 4 § denna lag, fullgöra verksamhet som följer av åtagande att upprätthålla en marknad i en eller flera aktier,

2. köp ske av annat än option eller termin då den icke offentliggjorda omständigheten är ägnad att sänka kursen eller försäljning ske av annat än option eller termin då omständigheten är ägnad att höja kursen,

3. uppgifter fullgöras som åligger någon på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. köp ske i fall som avses i 5 § 1 för den juridiska personens räkning av aktier i aktiebolaget,

5. innehavare av option när optionens löptid går ut köpa eller sälja den underliggande tillgången eller sälja optionen,
6. utfärdare av option i samband med lösen sälja eller köpa den underliggande tillgången som optionen avser,
7. köpare och säljare av termin vid slutdag fullgöra avtalet.

8 §^{xxvi}

Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om befattningshavaren normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
4. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
5. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
6. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolagets eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 10 § första stycket.

Finansinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan, om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 3 eller 6.

En person med insynsställning eller en honom närstående person som anges i 10 § första stycket får inte ha sina aktier i aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade.

En person med insynsställning eller en honom närstående person som anges i 10 § första stycket får inte *utan tillstånd av Finansinspektionen* ha sina aktier i aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade.

8 a §

Beträffande den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag enligt aktiekontolagen (1989:827) skall värdepapperscentralen genom automatisk databehandling till Finansinspektionen lämna uppgifter

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

om innehav av aktier i bolaget och förändring av innehavet, i den mån aktierna inte är förvaltarregistrerade. I fråga om finansiella instrument som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier gäller detta endast om instrumenten registreras enligt aktiekontolagen.

9 §^{xxvii}

Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall *skriftligen* anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring i innehavet till Finansinspektionen.

Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall *skriftligen* till Finansinspektionen anmäla innehav och ändring i innehavet beträffande sådana aktier i bolaget som *ej* enligt aktiekontolagen (1989:827) registreras på konto för honom.

Finansinspektionen kan medge befrielse från anmälningsskyldigheten om motsvarande uppgifter kan erhållas på annat sätt.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte

1. innan den som avses i 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot under rättelse enligt 14 eller 15 §,

2. om innehavet inte uppgår till 200 aktier eller, om innehavet avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

3. om ändring i innehavet *efter den senast gjorda anmälingen* inte uppgår till 200 aktier eller, om ändringen avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

3. om ändring i innehavet *efter den ändring som Finansinspektionen senast underrättats om* inte uppgår till 200 aktier eller, om ändringen avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

4. om ökning i innehavet föranletts av fondemission eller av att aktiens nominella belopp sänkts genom att aktien delats upp,

5. interimisbevis som erhållits i utbyte mot annat värdepapper som avses i 2 § andra stycket.

Av 10 § framgår att anmälningsskyldigheten omfattar även vissa närståendes aktieinnehav.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

Vid tillämpning av 9 § skall följande aktier i aktiemarknadsbolaget likställas med den *anmälningsskyldiges* egna, nämligen sådana som ägs av

1. make eller sambo till *den anmälningsskyldige*,
2. omyndiga barn som står under *den anmälningsskyldiges* vårdnad,
3. juridisk person över vars verksamhet *den anmälningsskyldige* har ett väsentligt inflytande och i vilken *den anmälningsskyldige* eller någon som avses i 1 eller 2 eller flera av dem tillsammans innehar

- ägarandel, uppgående till tio procent eller mer av aktiekapitalet eller av andelarna, eller
- ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller
- röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet.

4. *juridisk person över vars verksamhet den som har insynsställning har ett väsentligt inflytande och i vilken denne eller någon som avses i 1-3 eller flera av dem tillsammans innehar en sådan andel som avses i 3.*

Om flera personer är anmälningsskyldiga för samma aktieinnehav eller för ändring i innehavet, behöver anmälan endast göras av en av dem.

Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag som avses i 8 a § skall till Finansinspektionen anmäla vilka fysiska och juridiska personer som är honom närstående enligt första och andra styckena. Anmälan behöver dock inte göras i fråga om närstående som inte innehar aktie i bolaget.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

Anmälan enligt 9 § om aktieinnehav eller ändring i innehavet skall göras senast fjorton dagar efter det att

1. aktie i bolaget noterats vid en börs eller auktoriserad marknadsplats,
2. insynsställning uppkommit enligt 8 § första stycket 1, 2, 4, 5 eller 7 eller den som avses med 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,
3. den anmälningsskyldige förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller annan ändring skett i aktieinnehavet, eller
4. den anmälningsskyldige fått vetskap om att närstående, som avses i 10 §, innehar, förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav.

Anmälan enligt 10 § tredje stycket skall göras senast fjorton dagar efter det att den anmälningsskyldige fått vetskap om att den närstående innehar aktier i bolaget.

14 §^{xxix}

Ett aktiemarknadsbolag skall *utan dröjsmål* anmäla till Finansinspektionen vilka personer som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1-4 och 6. Aktiemarknadsbolaget skall *genast* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 3 eller 6 om anmälan.

Ett aktiemarknadsbolag skall anmäla till Finansinspektionen vilka personer som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1-4 och 6 *senast fjorton dagar från det att det förhållande inträtt på grund varav insynsställningen uppkommit*. Aktiemarknadsbolaget skall *samtidigt* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 3 eller 6 om anmälan.

Den för vilken insynsställning uppkommit enligt 8 § 7 skall senast inom fjorton dagar härfter göra anmälan till Finansinspektionen om förhållandet.

15 §^{xxx}

Ett aktiemarknadsbolags moderföretag skall *utan dröjsmål* anmäla till Finansinspektionen vilka personer i moderföretaget som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1, 2 och 4-6. Moderföretaget skall *genast* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 6 om anmälan.

Ett aktiemarknadsbolags moderföretag skall anmäla till Finansinspektionen vilka personer i moderföretaget som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1, 2 och 4-6 *senast fjorton dagar från det att det förhållande inträtt på grund varav insynsställning uppkommit*. Moderföretaget skall *samtidigt* skriftligen underrätta personer

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

med insynsställning enligt 8 § första stycket 6 om anmälan.

15 a §

Har anmälan gjorts enligt 10 § tredje stycket eller enligt 14 eller 15 § och upphör ställningen som närstående eller insynsställningen, bör den som gjort anmälan utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen härom.

16 §^{xxx}

Finansinspektionen skall föra eller låta föra register (insiderregister) över anmälningar som gjorts enligt 9, 14 och 15 §§ eller, i fall som avses i 9 § andra stycket, över där-
emot svarande uppgifter från register som förs med stöd av aktiekontolagen (1989:827).

Finansinspektionen skall föra eller låta föra register (insiderregister) över anmälningar som gjorts enligt 8 a, 9, 10, 14 och 15 §§.

Uppgifter som inte längre omfattas av *anmälningskyldighet* får avföras ur registret. Uppgifterna skall dock bevaras i minst 10 år efter det att de avförts.

Uppgifter som inte längre omfattas av *uppgifts- eller anmälningskyldighet* får avföras ur registret. Uppgifterna skall dock bevaras i minst 10 år efter det att de avförts.

Registret skall föras med hjälp av automatisk databehandling. Finansinspektionen är registeransvarig enligt datalagen (1973:289) för registret. Inspektionen skall på lämpligt sätt underrätta de registrerade om registret.

Registret skall vara offentligt.

Förbud mot förvärv och avyttring av valuta i vissa fall.

16 a §

Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för den svenska kronans växelkurs i förhållande till utländska valutor och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka denna växelkurs, gäller följande. Innan omständigheten har blivit all-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

mänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen får han inte begagna kunskapen eller informationen till att för egen eller annans räkning på valutamarknaden förvärva eller avyttra svenska kronor, till att träffa överenskommelse om framtida sådant förvärv eller sådan avyttring eller till att med råd eller på annat sätt föranleda någon annan till en åtgärd som nu har angetts.

Den som i annat fall än som avses i första stycket har fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka den svenska kronans växelkurs i förhållande till utländska valutor och som måste ha röjts av någon som avses i första stycket eller eljest kommit ut obehörigen, får inte begagna denna kännedom till att för egen eller annans räkning på valutamarknaden förvärva eller avyttra svenska kronor eller träffa överenskommelse om framtida sådant förvärv eller sådan avyttring, innan omständigheten har blivit allmänt känd.

Omständighet som avses i första och andra styckena kan exempelvis vara förebereelser till beslut av regeringen eller Sveriges Riksbank eller statistisk sammanställning som är avsedd att senare publiceras.

18 §^{xxxii}

Om det finns anledning anta att en bestämmelse i 4 § överträtts, har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

Om det finns anledning anta att en bestämmelse i denna lag har överträtts, har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

1. den som det finns anledning anta har gjort överträdelsen,
2. ett aktiebolag eller en juridisk person i övrigt vars *fondpapper*
2. ett aktiebolag eller en juridisk person i övrigt vars *finansiella*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

överträdelsen gäller,

instrument överträdelsen gäller,

3. den juridiska person som lämnat det offentliga erbjudandet om aktieförvärv,

4. moderföretaget till det aktiebolag eller den juridiska person som avses i 2 eller 3,

5. myndiget,

6. någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3 eller 3 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

7. någon annan som köpt eller sålt *fondpapper*, om det finns anledning anta att köpet eller försäljningen föranletts av otillåtet råd eller *därmed jämförlig* åtgärd som avses i 4 §.

Om det finns anledning anta att någon har överträtt andra bestämmelser i denna lag och är överträdelsen belagd med straff, får inspektionen i utredningssyfte också infordra uppgifter av denne.

6. någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3 eller 3 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse *eller som är auktoriserad som valutahandlare,*

7. någon annan som köpt eller sålt *finansiella instrument eller valuta*, om det finns anledning anta att köpet eller försäljningen föranletts av otillåtet råd eller *därmed jämförlig* åtgärd som avses i 4 eller 16 a §.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer kan meddela närmare föreskrifter om hur uppgiftsskyldigheten skall fullgöras.

Straff *Straff och avgifter*

21 §

Den som uppsåtligen bryter mot 4 § skall för insiderbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Är brottet med hänsyn till *värdepappersaffärens* omfattning och övriga omständigheter grovt, skall dömas till fängelse lägst sex månader och högst fyra år, om gärningen inte är belagd med

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

strängare straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet bryter mot 4 § skall för vårdslöst insiderförfarande dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I fall som kan antas sakna betydelse för allmänhetens förtroende för *värdepappersmarknaden* eller som annars är ringa skall inte dömas till ansvar enligt denna paragraf.

20 §

Den som uppsåtligen bryter mot 4 eller 16 a § skall för insiderbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Är brottet med hänsyn till *affärens* omfattning och övriga omständigheter grovt, skall dömas till fängelse lägst sex månader och högst fyra år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet bryter mot 4 eller 16 a § skall för vårdslöst insiderförfarande dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I fall som kan antas sakna betydelse för allmänhetens förtroende till *värdepappers- eller valutamarknaden* eller annars är ringa skall inte dömas till ansvar enligt denna paragraf.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott som avses i tredje stycket ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

22 §

21 §

Nuvarande lydelse

Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 9 §,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt 9 § eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2-4 och 6,

3. underlåter att iaktta åliggande enligt 14 eller 15 §.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Föreslagen lydelse

Finansinspektionen skall besluta att en särskild avgift skall tas ut, om någon

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 9, 10, 14 eller 15 §,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift enligt någon av nämnda paragrafer eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2-4 och 6,

3. har aktier förvaltarregistrerade i strid mot 8 § tredje stycket.

Särskild avgift fastställs till ett belopp motsvarande minst ett basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring avrundat till närmast högre tusental kronor och högst tio gånger ett sålunda avrundat belopp.

Särskild avgift tas ut av den som enligt bestämmelse som avses i första stycket 1-3 är skyldig att göra anmälan eller lämna uppgift som där åsyftas eller, såvitt gäller första stycket 4, ej får ha aktier förvaltarregistrerade. Innan beslut om särskild avgift meddelas skall den berörde beredas tillfälle att yttra sig i ärendet. Beslut om uttagande av avgift får ej meddelas, om denne inte senast två år från det att lagöverträdelsen ägde rum genom Finansinspektionens försorg har fått kännedom om att frågan om särskild avgift har tagits upp av inspektionen.

Är överträdelsen ringa eller ursäktlig får särskild avgift efterges. Särskild avgift skall ej tas ut i fall när vite är utsatt.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om särskild avgift.

Prop. 1995/96:215

Bilaga 2

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

20 §^{xxxiii}

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos kammar-
rätten. *Inspektionen får bestämma att ett beslut skall gälla omedelbart.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

22 §

Särskild avgift skall betalas till Finansinspektionen och tillfaller staten. Bestämmelser om indrivning av sådan avgift finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar.

23 §

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos kamrarrätten. *Inspektionen får i fråga om annat beslut än sådant som gäller särskild avgift förordna att beslut skall gälla omedelbart.*

Ikraftträdandebestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.
2. I fråga om brott som har begåtts före ikraftträdandet gäller 22 § i dess äldre lydelse.
3. Anmälan enligt 10 § tredje stycket eller 14 § andra stycket behöver inte göras om de uppgifter som avses med sådan anmälan före ikraftträdandet har lämnats till Finansinspektionen.
4. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om uppgifter som före ikraftträdandet har registrerats i insiderregistret.

2 Förslag till Lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument skall införas två nya paragrafer, 7 kap. 1 och 2 §§, samt närmast före 7 kap. 1 § en ny rubrik av följande lydelse.

Föreslagen lydelse

7 kap. Straff m.m.

1 §

Den som vid handel på värdepappersmarknaden, i avsikt att påverka priset vid allmän omsättning på finansiella instrument

1. sluter avtal eller företar annan rättshandling för skens skull,

2. i hemlighet förenar överlåtelse av finansiella instrument med utfästelse att senare förvärva dessa till visst lägsta pris eller med villkor som begränsar rätten till fortsatt överlåtelse eller annars är avsedda att undandra instrumenten allmän omsättning,

*döms för **otillbörlig kurspåverkan** till böter eller fängelse i högst två år.*

Detsamma gäller, om någon vid handel på värdepappersmarknaden i otillbörligt syfte påverkar priset vid allmän omsättning av finansiella instrument genom köp- eller säljavtal, anbud om slutande av sådant avtal eller annan liknande åtgärd.

Till ansvar enligt denna paragraf döms ej, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken. I ringa fall döms inte till ansvar.

2 §

Finns det anledning anta att 1 § har överträtts, tillämpas 18 § insideralagen (1990:1342) på mot-

svarande sätt.

Prop. 1995/96:215
Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

3 Förslag till Lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827)

Prop 1995/96:215
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 5 § aktiekontolagen (1989:827) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.
5 §^{xxxiv}

Föreligger misstanke om brott mot insiderlagen (1990:1342) skall värdepapperscentralen på begäran lämna [Finansinspektionen] eller åklagare besked om ett avstämningsregisters innehåll. Besked skall lämnas utan kostnad.

Finner Finansinspektionen eller åklagare anledning anta att insiderlagen (1990:1342) eller 7 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument har överträtts, skall värdepapperscentralen på begäran lämna inspektionen eller åklagaren besked om ett avstämningsregisters innehåll i den mån det har anknytning till överträdelsen. Besked skall lämnas utan avgift. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur skyldigheten att lämna sådana besked till inspektionen skall fullgöras.

Regeringen kan föreskriva att Finansinspektionen skall ha terminalåtkomst till avstämningsregistren för inhämtande av uppgifter som avses i första stycket.

Uppgifter som skall anmälas enligt 9 § insiderlagen får genom automatisk databehandling utlämnas till insiderregistret som förs enligt 16 § samma lag.

Bestämmelser om skyldighet för värdepapperscentralen att lämna uppgifter genom automatisk databehandling finns vidare i insiderlagen (1990:1342).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

Förteckning över remissinstanser

Prop 1995/96:215
Bilaga 3

Efter remiss har yttrande över Insiderutredningens betänkande Otillbörlig kurspåverkan och vissa insiderfrågor och Finansinspektionens hemställan om ändringar i 8 § första stycket 3 insiderlagen avgetts av Riksbanken, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret, Riksåklagaren, Hovrätten för Övre Norrland, Kammarrätten i Göteborg, Datainspektionen, Konkurrensverket, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Aktiefremjandet, Allmänna pensionsfonden, första–tredje fondstyrelserna, Allmänna pensionsfonden, fjärde fondstyrelsen, Finansbolagens förening, Fondbolagens förening, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Stadshypotek AB, Landsorganisationen i Sverige (LO), Näringslivets börskommitté, Obligationsfrämjandet, OM Stockholm AB, Penningmarknadsinformation PMI AB, SACO Sveriges Akademikers Centralorganisation, Stockholms Fondbörs AB, Stockholms Handelskammare, Stockholms Universitet, juridiska fakulteten, Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Sveriges Finansanalytikers Förening, Svenska Fondhandlareföreningen, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Försäkringsförbund, Sveriges Industriförbund, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Värdepapperscentralen VPC AB. Yttrande har dessutom inkommit från Kron & Arve AG.

Efter remiss har yttrande över Finansinspektionens hemställan om ändring av väsentlighetsrekvisitet i 4 § insiderlagen avgetts av Riksbanken, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret, Riksåklagaren, Hovrätten för Övre Norrland, Aktiefremjandet, Allmänna pensionsfonden, fjärde fondstyrelsen, Finansbolagens förening, Fondbolagens förening, Näringslivets börskommitté, OM Stockholm AB, Penningmarknadsinformation PMI AB, Stockholms Fondbörs AB, Stockholms Handelskammare, Svenska Bankföreningen, Sveriges Finansanalytikers Förening, Svenska Fondhandlareföreningen, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Försäkringsförbund, Sveriges Industriförbund och Värdepapperscentralen VPC AB.

Lagrådsremissens lagförslag

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

1 Förslag till lag om ändring i insiderlagen (1990:1342)

Härigenom föreskrivs i fråga om insiderlagen (1990:1342)

dels att i 11 § orden "fondpappersinnehav" och "fondpapper" skall bytas ut mot "innehav av finansiella instrument" respektive "finansiella instrument",

dels att nuvarande 20–24 §§ skall betecknas 26, 20, 21, 27 respektive 28 §§,

dels att 1, 2, 4, 5, 7–10, 13–15, 16, 18, 19, nya 20, 21, 26 och 27 §§ samt rubrikerna närmast före 4 § och närmast före nya 20 § skall ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före nuvarande 20, 21, 23 och 24 §§ skall sättas närmast före nya 26, 20, 27 respektive 28 §§,

dels att i lagen skall införas sex nya paragrafer, 7 a, 7 b och 22–25 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §^{xxxv}

Denna lag innehåller bestämmelser om förbud att handla med *fondpapper* på värdepappersmarknaden samt om *skyldighet att anmäla innehav av fondpapper*.

Denna lag innehåller bestämmelser om förbud att handla med *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden samt om *uppgiftsskyldighet om sådana instrument*.

Vad som sägs i denna lag skall inte tillämpas vid affärer som genomförs för Sveriges riksbanks eller Riksgäldskontorets räkning.

2 §^{xxxvi}

I denna lag förstås med

1. handel på värdepappersmarknaden: handel på börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom någon som yrkesmässigt bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 3 § 1–5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

2. *fondpapper*: aktie och obligation samt sådana andra delägar- rättigheter eller fordringsrättigheter som är utgivna för allmän omsättning, andel i värdepappersfond och aktieäga- res rätt gentemot den som för hans räkning förvarar aktiebrev i ett utländskt bolag (depåbevis),

2. *finansiellt instrument*: vad som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,

3. aktiemarknadsbolag: svenskt aktiebolag som utgivit aktier vilka är noterade vid en börs eller auktoriserad marknadsplats.

Vad som föreskrivs om aktie skall också tillämpas på emissionbevis, interimbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktietermin. Utfärdande av köpoption skall likställas med försäljning av de aktier optionen avser medan utfärdande av säljoption skall likställas med köp av aktierna.

Med fondpapper jämföras i denna lag ränteoption, räntetermin, indexoption och indextermin.

Om *fondpapper* ägs av två eller flera med samäganderätt, skall en delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av *fondpapperen* som svarar mot hans lott i det samfälliga innehavet.

Om *finansiella instrument* ägs av två eller flera med samäganderätt, skall en delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av *instrumenten* som svarar mot hans lott i det samfälliga innehavet.

Förbud att handla med *fondpapper* på värdepappersmarknaden i vissa fall.

Förbud att handla med *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden i vissa fall.

4 §

Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på *fondpapper* och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* gäller följande. Innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen får han inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *fondpapper* på värdepappersmarknaden. Han får inte heller med råd eller på annat *därmed jämförligt* sätt föranleda någon annan till *sådant* köp eller *sådan* försäljning.

Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på *finansiella instrument* och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *finansiella instrument* gäller följande. Innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen får han inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden. Han får inte heller *använda informationen eller kunskapen till* att med råd eller på annat *sådant* sätt föranleda någon annan till köp eller försäljning *som här avses*.

Förbudet i första stycket gäller även den som har fått information eller kunskap om en omständighet som rör ett aktiebolag i vilket han äger aktier.

Den som i annat fall än som sägs förut i denna paragraf fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet, som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* och som måste ha röjts av någon som avses i första eller andra stycket eller *eljest* kommit ut obehörigen, får inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana *fondpapper* på värdepappersmarknaden innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen.

Den som i annat fall än som sägs förut i denna paragraf fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet, som är ägnad att väsentligt påverka kursen på *finansiella instrument* och som måste ha röjts av någon som avses i första eller andra stycket eller *på annat sätt* kommit ut obehörigen, får inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja *finansiella instrument* på värdepappersmarknaden innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursställningen.

5 §

Omständighet som enligt 4 § är ägnad att väsentligt påverka kursen på *fondpapper* kan exempelvis vara

Omständighet som enligt 4 § är ägnad att väsentligt påverka kursen på *finansiella instrument* kan exempelvis vara

1. en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av en juridisk person till en vidare krets om förvärv av aktier i ett aktiebolag,

2. någon annan omständighet i ett aktiebolags eller dess moderföretags verksamhet som det normalt lämnas upplysning om i årsredovisning, delårsrapport, årsbokslut eller i annan form,

3. beslut av *fondpappersförvaltare* eller kapitalplacerande institution om köp eller försäljning av *fondpapper* och liknande marknadsinformation,

3. beslut av *förvaltare av finansiella instrument* eller kapitalplacerande institution om köp eller försäljning av *finansiellt instrument* och liknande marknadsinformation,

4. ränteändring, valutakursändring, författningsändring och annan liknande händelse.

7 §^{xxxvii}

Utan hinder av 4 § får

1. befattningshavare hos *någon* som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra köp- eller säljorder i rörelsen,

1. befattningshavare hos *företag* som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra köp- eller säljorder *som lämnats företaget samt, utan användande av information eller kunskap som avses i 4 § denna lag, fullgöra verksamhet som följer av avtal om att upprätthålla en marknad i ett eller flera finansiella instrument,*

2. köp ske av annat än option eller termin då den icke offentliggjorda omständigheten är ägnad att sänka kursen eller försäljning ske av annat än option eller termin då omständigheten är ägnad att höja kursen,

3. uppgifter fullgörs som åligger någon på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. köp ske i fall som avses i 5 § 1 för den juridiska personens räkning av aktier i aktiebolaget,

5. innehavare av option när optionens löptid går ut köpa eller sälja den underliggande tillgången eller sälja optionen,

6. utfärdare av option i samband med lösen sälja eller köpa den underliggande tillgången som optionen avser,

7. köpare och säljare av termin vid slutdag fullgöra avtalet.

7. köpare och säljare av termin vid slutdag fullgöra avtalet,

8. köp eller försäljning ske av andra finansiella instrument än aktier, om förvärvet eller överlåtelsen sker utan att sådan information som avses i 4 § används.

7 a §

Om den som enligt 8 § första stycket 1–3 har insynsställning i ett aktie- marknadsbolag förvärvar aktier i bolaget, får motsvarande antal aktier av samma slag överlåtas mot vederlag tidigast tre månader efter förvärvet.

Detsamma gäller för fysiska och

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

juridiska personer vilkas aktier enligt 10 § skall likställas med aktier som innehas av personer som avses i första stycket.

Aktier som innehas när anställning eller uppdrag i aktie-marknadsbolaget påbörjas skall vid tillämpningen av denna paragraf anses som innehavda i tre månader.

7 b §

Utan hinder av 7 a § får

- 1. aktier överlåtas om kursen fallit under anskaffningskursen,*
- 2. aktier överlåtas enligt villkoren i ett offentligt erbjudande om köp av aktier,*
- 3. överlåtelse ske av tilldelade emissionsrätter,*
- 4. köpoption, teckningsoption eller konvertibelt skuldebrev utnyttjas för lösen, nyteckning respektive konvertering,*

Om det finns synnerliga skäl, får Finansinspektionen medge ytterlig-are undantag från förbudet enligt 7 a §.

8 §^{xxxviii}

Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. *verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om befattningshavaren normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,*
4. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
5. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

inte kommanditdelägare,

6. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,

3. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,

4. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,

5. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,

6. *befattningshavare eller uppdragstagare enligt 1–3 i ett dotterföretag, om denne normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,*

7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 10 § första stycket.

Finansinspektionen skall på be-   Finansinspektionen skall på be-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

gäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan, om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 3 eller 6.

gäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan, om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 5 eller 6.

En person med insynsställning eller en honom närstående person som anges i 10 § första stycket får inte ha sina aktier i aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade.

9 §^{xxxix}

Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall skriftligen anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring i innehavet till Finansinspektionen.

Finansinspektionen kan medge befrielse från anmälningsskyldigheten om motsvarande uppgifter kan erhållas på annat sätt.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte

1. innan den som avses i 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,

1. innan den som avses i 8 § första stycket 5 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,

2. om innehavet inte uppgår till 200 aktier eller, om innehavet avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

3. om ändring i innehavet efter den senast gjorda anmälningen inte uppgår till 200 aktier eller, om ändringen avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

4. om ökning i innehavet föranletts av fondemission eller av att akties nominella belopp sänkts genom att aktien delats upp,

5. interimisbevis som erhållits i utbyte mot annat värdepapper som avses i 2 § andra stycket.

Av 10 § framgår att anmälningsskyldigheten omfattar även vissa närståendes aktieinnehav.

Uppgifter som skall anmälas enligt denna paragraf får efter tillstånd av Finansinspektionen föras över till insiderregistret genom automatisk databehandling. Sådant tillstånd får ges till den som är förvaltare enligt 8 kap. 1 § aktiekontolagen (1989:827).

10 §

Vid tillämpning av 9 § skall följande aktier i aktiemarknadsbolaget likställas med den anmälningsskyldiges egna, nämligen sådana som ägs av

1. make eller sambo till den anmälningsskyldige, 2. omyndiga barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad, 3. juridisk person <i>över</i> vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 eller 2 eller flera av dem tillsammans innehar – ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller – röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet.	3. juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande <i>över</i> och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 eller 2 eller flera av dem tillsammans innehar – ägarandel, uppgående till tio procent eller mer av aktiekapitalet eller av andelarna, eller – ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller – röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet,

4. *juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande över och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 – 3 eller flera av dem tillsammans innehar en sådan ägarandel, ekonomisk andel eller röstandel som avses i 3.*

Om flera personer är anmälningsskyldiga för samma aktieinnehav eller för ändring i innehavet, behöver anmälan endast göras av en av dem.

13 §^{x1}

Anmälan enligt 9 § om aktieinnehav eller ändring i innehavet skall göras senast fjorton dagar efter det att

1. aktie i bolaget noterats vid en börs eller auktoriserad marknadsplats, 2. insynsställning uppkommit enligt 8 § första stycket 1, 2, 4, 5 eller 7 eller den som avses med 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,	2. insynsställning uppkommit enligt 8 § första stycket 1–4 eller 7 eller den som omfattas av 8 § första stycket 5 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,

3. den anmälningsskyldige förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller annan ändring skett i aktieinnehavet, eller

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

4. den anmälningsskyldige fått vetskap om att närstående, som avses i 10 §, innehar, förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav.

14 §^{xli}

Ett aktiemarknadsbolag skall *utan dröjsmål* anmäla till Finansinspektionen vilka personer som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1–4 och 6. Aktiemarknadsbolaget skall *genast* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 3 eller 6 om anmälan.

Ett aktiemarknadsbolag skall anmäla till Finansinspektionen vilka personer som har insynsställning *i bolaget eller dess dotterföretag* enligt 8 § första stycket 1–3, 5 och 6 *senast fjorton dagar från det att insynsställningen uppkom*. Aktiemarknadsbolaget skall *samtidigt* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 5 eller 6 om anmälan.

15 §^{xliii}

Ett aktiemarknadsbolags moderföretag skall *utan dröjsmål* anmäla till Finansinspektionen vilka personer i moderföretaget som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1, 2 och 4–6. Moderföretaget skall *genast* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 6 om anmälan.

Ett aktiemarknadsbolags moderföretag skall anmäla till Finansinspektionen vilka personer i moderföretaget som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1–5 *senast fjorton dagar från det att insynsställningen uppkom*. Moderföretaget skall *samtidigt* skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 5 om anmälan.

16 §^{xliiii}

Finansinspektionen skall föra eller låta föra register (*insiderregister*) över anmälningar som gjorts enligt 9, 14 och 15 §§ eller, i fall som avses i 9 § andra stycket, över däremot svarande uppgifter *från register som förs med stöd av aktiekontolagen (1989:827)*.

Finansinspektionen skall föra eller låta föra register (*insiderregister*) över anmälningar som gjorts enligt 9, 14 och 15 §§ eller, i fall som avses i 9 § andra stycket, över däremot svarande uppgifter *som*

lämnats från annat register.

Uppgifter som inte längre omfattas av anmälningsskyldighet får avföras ur registret. Uppgifterna skall dock bevaras i minst 10 år efter det att de avförts.

Registret skall föras med hjälp av automatisk databehandling. Finansinspektionen är registeransvarig enligt datalagen (1973:289) för registret. Inspektionen skall på lämpligt sätt underrätta de registrerade om registret.

Registret skall vara offentligt.

18 §^{xliv}

Om det finns anledning anta att en bestämmelse i 4 § överträtts, har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

Om det finns anledning anta att en bestämmelse i denna lag har överträtts, har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

1. den som det finns anledning anta har gjort överträdelsen,
2. ett aktiebolag eller en juridisk person i övrigt vars *fondpapper* överträdelsen gäller,
3. den juridiska person som lämnat det offentliga erbjudandet om aktieförvärv,
4. moderföretaget till det aktiebolag eller den juridiska person som avses i 2 eller 3,
5. myndighet,

6. någon som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

7. någon annan som köpt eller sålt *fondpapper*, om det finns anledning anta att köpet eller försäljningen föranletts av otillåtet råd eller *därmed jämförlig* åtgärd som avses i 4 §.

Om det finns anledning anta att någon har överträtt andra bestämmelser i denna lag och är överträdelsen belagd med straff, får

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

inspektionen i utredningssyfte också
infordra uppgifter av denne.

6. börs, auktoriserad marknads-
plats eller clearingorganisation
enligt 1 kap. 4 § lagen (1992:543)
om börs- och clearingverksamhet,

7. någon som driver värde-
pappersrörelse med stöd av 1 kap.
3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981)
om värdepappersrörelse,

8. någon annan som köpt eller
sålt *finansiella instrument*, om det
finns anledning anta att köpet eller
försäljningen föranletts av otillåtet
råd eller *annan sådan* åtgärd som
avses i 4 §.

*Regeringen eller myndighet som
regeringen bestämmer får meddela
närmare föreskrifter om hur upp-
giftsskyldigheten skall fullgöras.*

19 §^{xlv}

Om någon inte fullgör sin skyl-
dighet enligt 18 § första stycket 2–4
eller 6 får Finansinspektionen före-
lägga vite.

Om någon inte fullgör sin skyl-
dighet enligt 18 § första stycket 2–4,
6 eller 7 får Finansinspektionen
förelägga vite.

Straff

21 §

Den som uppsåtligen bryter mot 4 §
skall *för insiderbrott dömas* till
böter eller fängelse i högst två år,
om gärningen inte är belagd med
strängare straff i brottsbalken.

Är brottet med hänsyn till *värde-
pappersaffärens* omfattning och
övriga omständigheter grovt, skall
dömas till fängelse lägst sex
månader och högst fyra år, om
gärningen inte är belagd med
strängare straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet

Straff och avgifter

20 §

Den som uppsåtligen bryter mot 4 §
skall *dömas för insiderbrott* till
böter eller fängelse i högst två år,
om gärningen inte är belagd med
strängare straff i brottsbalken.

Är brottet med hänsyn till
affärens omfattning och övriga om-
ständigheter grovt, skall dömas till
fängelse lägst sex månader och
högst fyra år, om gärningen inte är
belagd med strängare straff i
brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

bryter mot 4 § skall för vårdslöst insiderförfarande dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

bryter mot 4 § skall dömas för vårdslöst insiderförfarande till böter eller fängelse i högst ett år.

I fall som kan antas sakna betydelse för allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden eller som annars är ringa skall inte dömas till ansvar enligt denna paragraf.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott som avses i tredje stycket dömas ut, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från det att gärningen begicks.

22 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 9 §,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt 9 § eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2-4 och 6,

3. underlåter att iaktta åliggande enligt 14 eller 15 §.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

21 §

Finansinspektionen skall besluta att en särskild avgift skall tas ut, om någon

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 9, 14 eller 15 §§,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift enligt någon av nämnda paragrafer eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2-4, 6 och 7,

3. överlåter aktier i strid mot 7 a §.

22 §

Särskild avgift beräknas enligt följande,

1. vid underlåtenhet att göra anmälan enligt 9 §: 10 procent av vederlaget för aktierna eller, om vederlag inte har utgått, 15 000 kronor,

2. vid underlåtenhet att göra anmälan eller lämna uppgifter enligt 14 §, 15 § eller 18 § första stycket 2-4, 6 och 7: 15 000 kronor,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

3. vid överträdelse av 7 a §: 90 procent av skillnaden mellan inköps- och försäljningspriset.

Avgiften skall dock uppgå till lägst 15 000 och högst 350 000 kronor. Beloppet skall avrundas till närmast högre tusental kronor.

23 §

Särskild avgift tas ut av den som enligt bestämmelse som avses i 21 § 1 och 2 är skyldig att göra anmälan eller lämna uppgift som där åsyftas eller, såvitt avser 21 § 3, inte får överlåta aktier inom viss tid efter förvärvet.

Innan beslut om särskild avgift meddelas skall den berörde ges tillfälle att yttra sig i ärendet. Beslut om att ta ut avgift får inte meddelas, om den berörde inte senast två år från det att lagöverträdelsen ägde rum genom Finansinspektionens försorg har delgetts upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av inspektionen.

24 §

Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig får särskild avgift efterges. Avgiften får jämkas om det finns synnerliga skäl.

Om ett vite har förelagts med stöd av 19 § skall det inte tas ut någon avgift för underlåtenhet att fullgöra skyldighet som omfattas av föreläggandet.

25 §

Särskild avgift skall betalas till Finansinspektionen och tillfaller staten. Bestämmelser om indrivning av sådan avgift finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

20 §

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Inspektionen får *bestämna att ett beslut skall gälla omedelbart*. Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

26 §^{xlvi}

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Inspektionen får *i fråga om annat beslut än sådant som gäller särskild avgift förordna att beslutet skall gälla omedelbart*. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

23 §

Vinning av brott enligt 21 § skall förklaras förverkad om det inte är oskäligt.

27 §^{xlvii}

Vinning av brott enligt 20 § skall förklaras förverkad om det inte är oskäligt.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.
2. De äldre bestämmelserna i 22 § gäller fortfarande i fråga om överträdelse som skett före den 1 januari 1997, dock får inte dömas till annan påföljd än böter.
3. Den nya bestämmelsen i 20 § femte stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att ådöma påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om sekretesslagen (1980:100)^{xlviii} dels att i 1 kap. 4 § och 9 kap. 23 § ordet "fondpapper" skall bytas ut mot "finansiella instrument", dels att 5 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.
1 §^{xlix}

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till

1. förundersökning i brottmål,
2. angelägenhet, som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott,
3. verksamhet som rör utredning i frågor om näringsförbud, *eller*
4. åklagarmyndighets, polismyndighets, tullmyndighets eller kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott,
3. verksamhet som rör utredning i frågor om näringsförbud,
4. åklagarmyndighets, polismyndighets, tullmyndighets eller kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott, *eller*
5. *Finansinspektionens verksamhet som rör övervakning enligt insiderlagen (1990:1342) eller av 7 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,*

om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs.

Motsvarande sekretess gäller i annan verksamhet hos myndighet för att biträda åklagarmyndighet, polismyndighet, tullmyndighet eller kustbevakningen med att uppdaga, utreda eller beivra brott samt hos tillsynsmyndighet i konkurs och inom exekutionsväsendet för uppgift som angår misstanke om att en gäldenär har begått brott som avses i 11 kap. brottbalken eller annat brott som har samband med gäldenärens näringsverksamhet.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

3 Förslag till lag om ändring i aktiekontolagen
(1989:827)

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 5 § aktiekontolagen (1989:827) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.
5 §¹

Föreligger misstanke om brott mot insiderlagen (1990:1342) skall värdepapperscentralen på begäran lämna bankinspektionen eller åklagare besked om ett avstämningsregisters innehåll. Besked skall lämnas utan kostnad.

Om Finansinspektionen eller åklagare finner anledning anta att 7 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller bestämmelse i insiderlagen (1990:1342) har överträtts, skall Värdepapperscentralen på begäran lämna inspektionen eller åklagare besked om ett avstämningsregisters innehåll i den omfattning det har anknytning till överträdelsen. Besked skall lämnas utan avgift. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur skyldigheten att lämna sådana besked till inspektionen skall fullgöras.

Regeringen får föreskriva att Finansinspektionen skall ha terminalåtkomst till avstämningsregistren för inhämtande av uppgifter som avses i första stycket och som har anknytning till ett ärende hos inspektionen.

Uppgifter som skall anmälas enligt 9 § insiderlagen får genom automatisk databehandling utlämnas till insiderregistret som förs enligt 16 § samma lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument^{li}

dels att nuvarande 7 kap. skall betecknas 8 kap.,

dels att i lagen skall föras in ett nytt kapitel, 7 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. Straff m.m.

1 §

Den som, vid handel på värdepappersmarknaden, i avsikt att otillbörligt påverka priset vid allmän omsättning på finansiella instrument

1. sluter avtal eller företar rättshandling för skens skull,

2. i hemlighet förenar överlåtelse av finansiella instrument med utfästelse att senare förvärva dessa till visst lägsta pris eller med villkor som begränsar rätten till fortsatt överlåtelse eller annars är avsedda att undandra instrumenten allmän omsättning,

döms för otillbörlig kurspåverkan till böter eller fängelse i högst två år.

Detsamma gäller, om någon vid handel på värdepappersmarknaden i avsikt att otillbörligt påverka priset vid allmän omsättning av finansiella instrument ingår köp- eller säljavtal, lämnar anbud om slutande av sådant avtal, vidtar annan liknande åtgärd eller förmår annan till sådan rättshandling och åtgärden är ägnad att vilseleda köpare och säljare av finansiella instrument.

Är brottet med hänsyn till omfattningen av kurspåverkan eller övriga omständigheter att anse som grovt, skall dömas till fängelse i lägst sex månader och högst fyra

år.

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

*Ansvar enligt denna paragraf
skall inte dömas ut, om gärningen
är belagd med straff i brottsbalken
eller om överträdelsen är ringa.*

2 §

*Om det finns anledning att anta att
1 § har överträtts, skall 18 §
insiderlagen (1990:1342) tillämpas.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 44 § lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden^{lii} skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

44 §^{liii}

Ledamöter och suppleanter i en fondstyrelse, revisorerna för styrelsen samt de arbetstagare och uppdragstagare hos styrelsen som styrelsen bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *fondpapper som anges i 2 § insiderlagen (1990:1342)*.

Ledamöter och suppleanter i en fondstyrelse, revisorerna för styrelsen samt de arbetstagare och uppdragstagare hos styrelsen som styrelsen bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *finansiella instrument som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finans-iella instrument*.

Styrelsen bestämmer hur anmälan enligt första stycket skall ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 38 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 §^{liv}

Riksbanken beslutar om arbetsordning och de föreskrifter i övrigt som behövs för arbetet inom banken.

Fullmäktig samt sådan personal och uppdragstagare hos riksbanken som riksbanken bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *fondpapper* som anges i 2 § *insiderlagen* (1990:1342) till riksbanken.

Fullmäktig samt sådan personal och uppdragstagare hos Riksbanken som Riksbanken bestämmer skall skriftligen anmäla sitt innehav och ändring i innehavet av *finansiella instrument* som anges i 1 kap. 1 § *lagen* (1991:980) om handel med *finansiella instrument* till Riksbanken.

Riksbanken beslutar också i övrigt i enskilda fall i frågor som rör personal och uppdragstagare hos banken, i den mån inte annat följer av lag eller beslut av riksdagen eller av riksdagens förvaltningskontor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

7 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen
(1928:370)

Prop. 1995/96:215
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 20 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §^{lv}

Vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla skall alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande avräknas från samtliga intäkter i pengar eller pengars värde (bruttointäkt) som har influtit i förvärvskällan under beskattningsåret.

Avdrag får inte göras för:

den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter, så som vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll;

kostnader i samband med plockning av vilt växande bär och svampar eller kottar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

ränta enligt 8 kap. 1 § studiestödslagen (1973:349), 52, 52a och 55 §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 32 § och 49 § 4 mom. uppborrdslagen (1953:272), 5 kap. 12 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 13 och 14 §§ lagen (1984:668) om uppboord av socialavgifter från arbetsgivare, 30 § tullagen (1987:1065), 60 § fordonskattelagen (1988:327) och 16 kap. 12 och 13 §§ mervärdeskattelagen (1994:200) samt kvarskatteavgift och dröjsmålsavgift beräknad enligt uppborrdslagen;

avgift enligt lagen (1972:435) om överlastavgift;

avgift enligt 10 kap. plan- och bygglagen (1987:10);

avgift enligt 10 kap. 7 § utlänningslagen (1989:529);

avgift enligt 8 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160);

avgift enligt 26 § arbetstidslagen (1982:673);

*avgift enligt 21 § insiderlagen
(1990:1342);*

skadestånd, som grundas på lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet eller annan lag som gäller förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, när skadeståndet avser annat än ekonomisk skada;

företagsbot enligt 36 kap. brottsbalken;

straffavgift enligt 8 kap. 7 § tredje stycket rättegångsbalken ;
belopp för vilket arbetsgivare är betalningsskyldig enligt 75 § uppbördslagen (1953:272) eller för vilket betalningsskyldighet föreligger på grund av underlåtenhet att göra avdrag enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar;
avgift enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift;
kontrollavgift enligt lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering;
överförbrukningsavgift enligt ransoneringslagen (1978:268);
vattenföreningsskyldighet enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförening från fartyg;
avgift enligt 3 § lagen (1975:85) med bemyndigande att meddela föreskrifter om in- och utförelse av varor;
lagringsavgift enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol eller lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet;
avgift enligt 18 § lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar;
kapitalförlust m.m. i vidare mån än som särskilt föreskrivs;
avgift enligt 10 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi;
ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) för vilken det finns rätt till avdrag enligt 8 kap. eller rätt till återbetalning enligt 10 kap. nämnda lag;
avgift enligt 11 kap. 16 § och 13 kap. 6 a § aktiebolagslagen (1975:1385).

(Se vidare anvisningarna).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1996-05-08

Närvarande: justitierådet Staffan Magnusson, f.d. presidenten
i Försäkringsöverdomstolen Leif Ekberg, regeringsrådet
Leif Lindstam.

Enligt en lagrådsremiss den 25 april 1996 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i insiderlagen (1990:1342),
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827),
4. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
5. lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden,
6. lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
7. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Mats Beckman.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om ändring i insiderlagen

Genom den nya 7 a § införs ett förbud mot korttidshandel med aktier i aktiemarknadsbolag för vissa personer med insynsställning i bolaget. Något motsvarande förslag fanns inte med i det betänkande som avlämnades av 1993 års Insiderutredning och på vilket de remitterade förslagen i övrigt bygger. Frågan om förbud mot korttidsaffärer har emellertid varit föremål för överväganden tidigare. Sålunda föreslog Värdepappersmarknadskommittén vissa bestämmelser i ämnet i betänkandet SOU 1989:72. Vid den därpå följande remissbehandlingen framfördes en rad olika synpunkter.

Att det nu framlagda förslaget inte bygger på ett remissbehandlat utredningsförslag är i och för sig ägnat att försvåra Lagrådets granskning. Lagrådet vill emellertid inte motsätta sig att det införs bestämmelser om förbud mot korttidsaffärer. Ett sådant förbud kan bl.a. ses som ett värdefullt komplement till reglerna om handelsförbud i 4 § insiderlagen.

När det gäller den föreslagna lagtexten har Lagrådet inte någon invändning mot utformningen av första och andra styckena i 7 a §. Tredje stycket kan däremot enligt Lagrådets mening utgå. Enligt detta stycke skall aktier, som innehas när en anställning eller ett uppdrag i aktiemarknadsbolaget påbörjas, anses som innehavda i tre månader vid tillämpningen av 7 a §. Det får emellertid anses följa av första stycket att aktier som har förvärvats innan den ifrågavarande personen har fått insynsställning i bolaget faller utanför förbudet mot korttidsaffärer.

I 7 b § har tagits in bestämmelser om undantag från förbudet mot korttidsaffärer. Sålunda skall enligt punkterna 1-3 aktier respektive emissionsrätter i vissa angivna fall få överlåtas utan hinder av 7 a §.

Enligt 7 b § punkt 4 skall köpoptioner, teckningsoptioner och konvertibla skuldebrev få utnyttjas för lösen, nyteckning respektive konvertering. Eftersom 7 a § inte handlar om dessa slag av transaktioner utan endast om överlåtelser, är punkt 4 överflödig. Lagrådet förordar därför att denna bestämmelse utgår.

Enligt 21 § i dess nya lydelse skall Finansinspektionen i vissa angivna fall besluta att en särskild avgift skall tas ut. Regler om hur den särskilda avgiften skall beräknas finns i 22 §. Hur avgiften skall beräknas i de fall den skall tas ut när en oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats (jfr 21 § 2) anges dock inte. Paragrafen bör kompletteras med en föreskrift om detta. I samband därmed bör paragrafen redigeras om.

Sista stycket i 22 § avslutas med en avrundningsregel. Enligt Lagrådets mening fyller denna regel knappast någon funktion. Så som regeln placerats - efter bestämmelserna om lägsta och högsta avgift - kan den dessutom missförstås. Lagrådet förordar därför att regeln utgår.

22 § bör enligt Lagrådets mening utformas på följande sätt:

"Särskild avgift beräknas enligt följande:

1. vid underlåtenhet att göra anmälan enligt 9 § eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt samma paragraf: 10 procent av vederlaget för aktierna eller, om vederlag inte har utgått, 15 000 kronor,

2. vid underlåtenhet att göra anmälan enligt 14 eller 15 § eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt samma paragrafer: 15 000 kronor,

3. när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2-4, 6 och 7: 15 000 kronor,

4. vid överträdelse av 7 a §: 90 procent av skillnaden mellan inköps- och försäljningspriset.

Avgift enligt första stycket 1 eller 4 skall uppgå till lägst 15 000 och högst 350 000 kronor".

I 24 § första stycket föreskrivs att den särskilda avgiften under vissa omständigheter får jämkas eller efterges. Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, får avgiften efterges helt. För att jämkning skall få ske förutsätts att det finns synnerliga skäl.

Enligt Lagrådets mening kan den gjorda uppdelningen i fall då eftergift respektive jämkning får ske medföra otillfredsställande resultat. Lagrådet föreslår att bestämmelsen utformas så att i alla de beskrivna situationerna eftergift skall kunna ske helt eller delvis. Första stycket bör få följande lydelse:

"Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller det annars finns synnerliga skäl, får särskild avgift efterges helt eller delvis."

Enligt andra stycket i 24 § skall särskild avgift inte tas ut för underlåtenhet att fullgöra skyldighet som omfattas av ett vitesföreläggande enligt

19 §. Ett sådant vitesföreläggande kan komma i fråga om någon inte fullgör sin skyldighet att lämna uppgifter enligt 18 § första stycket 2-4, 6 eller 7. Av bestämmelserna om särskild avgift (21 §) framgår att särskild avgift inte skall tas ut vid underlåtenhet att fullgöra uppgiftsskyldigheten utan endast då oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats. Andra stycket i paragrafen är därför onödigt och bör utgå.

Enligt Lagrådets mening bör *övergångsbestämmelserna* i förtydligande syfte kompletteras med två ytterligare punkter. I en ny punkt 2 bör anges att de nya bestämmelserna i 7a § om förbud mot överlåtelse inom viss kortare tid skall gälla endast om förvärvet har gjorts efter ikraftträdandet. I en ny punkt 4 bör föreskrivas att särskild avgift enligt 21 § får tas ut endast för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet (jfr övergångsbestämmelserna till lagen [1994:579] om ändring i arbetsmiljölagen).

Lagrådet förordar att övergångsbestämmelserna ges följande lydelse:

- "1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.
2. Bestämmelserna i 7a § gäller endast om förvärvet har skett efter ikraftträdandet.
3. De äldre bestämmelserna i 22 § gäller fortfarande i fråga om överträdelse som har skett före den 1 januari 1997. Annan påföljd än böter får dock inte ådömas.
4. Särskild avgift som avses i 21 § får tas ut endast för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet.
5. Den nya bestämmelsen i 20 § femte stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att ådöma påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser."

Förslaget till lag om ändring i aktiekontolagen

I lagrådsremissen föreslås att 5 kap. 5 § aktiekontolagen, som handlar om skyldigheten för Värdepapperscentralen att lämna uppgifter till Finansinspektionen och till åklagare, skall byggas ut i vissa avseenden. Lagrådet har i sak inga erinringar mot förslaget. Enligt Lagrådets mening bör emellertid inledningen till paragrafen formuleras om något. Lagrådet förordar att paragrafen inleds på följande sätt:

"Om Finansinspektionen eller åklagare finner anledning att anta att brott enligt 7 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument har begåtts eller att en bestämmelse i insiderlagen (1990:1342) har överträtts ..."

Förslaget till lag om ändring i lagen om handel med finansiella instrument

Enligt remissförslaget skall det i ett nytt 7 kap. föras in bestämmelser om straff för otillbörlig kurspåverkan. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med vad som har föreslagits av 1993 års Insiderutredning.

Enligt Lagrådets mening är bestämmelserna svårtolkade och ägnade att vålla bevissvårigheter i den praktiska tillämpningen. Såvitt framgår av remissprotokollet har emellertid de remissinstanser som yttrade sig över utredningsförslaget tillstyrkt att det införs en kriminalisering av otillbörlig kurspåverkan eller lämnat förslaget utan erinran. De kritiska synpunkter som har förts fram av remissinstanserna beträffande bestämmelsernas närmare utformning har till stor del tillgodosetts. Mot bakgrund bl.a. härav vill Lagrådet inte motsätta sig att det genomförs en lagstiftning som i huvudsak överensstämmer med remissförslaget.

Lagrådet förordar emellertid att det görs vissa smärre ändringar i lagtexten. Eftersom brottsbeskrivningen i 7 kap. 1 § andra stycket åtminstone delvis täcker vad som sägs i paragrafens första stycke, bör det anges i andra stycket att bestämmelserna där gäller i andra fall än som avses i första stycket. Vidare bör uttrycket att någon "förmår" någon annan till en viss rättshandling ersättas med den neutralare formuleringen att någon "föranleder" någon annan till en rättshandling (jfr 4 § första stycket sista meningen i insiderlagen).

Efter vissa andra ändringar bör 7 kap. 1 § ges följande lydelse:

"Den som, vid handel på värdepappersmarknaden, i avsikt att otillbörligt påverka priset vid allmän omsättning av finansiella instrument

1. sluter avtal eller företar annan rättshandling för skens skull,
2. i hemlighet förenar överlåtelse av finansiella instrument med utfästelse att senare förvärva dessa till visst lägsta pris eller med villkor som begränsar rätten till fortsatt överlåtelse eller annars är avsedda att undandra instrumenten allmän omsättning, döms för otillbörlig kurspåverkan till böter eller fängelse i högst två år.

Detsamma gäller, om någon, i annat fall än som avses i första stycket, vid handel på värdepappersmarknaden i avsikt att otillbörligt påverka priset vid allmän omsättning av finansiella instrument ingår köp- eller säljavtal, lämnar anbud om slutande av sådant avtal, vidtar annan liknande åtgärd eller föranleder någon annan till sådan rättshandling och åtgärden är ägnad att vilseleda köpare och säljare av finansiella instrument.

Är brottet med hänsyn till omfattningen av kurspåverkan eller övriga omständigheter att anse som grovt, skall dömas till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Ansvar enligt denna paragraf skall inte dömas ut, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller om överträdelsen är ringa."

7 kap. 2 § bör, i likhet med vad Lagrådet har förordat beträffande 5 kap. 5 § aktiekontolagen, inledas med orden: "Om det finns anledning att anta att brott enligt 1 § har begåtts ...".

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Prop. 1995/96:215
Bilaga 5

Prop.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 maj 1996

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden, Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Andersson, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Lindh, Åhnberg, Pagrotsky

Föredragande: statsrådet Åsbrink

Regeringen beslutar propositionen 1995/96:215 Otillbörlig kurspåverkan och vissa insiderfrågor.

Prop.

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Insiderlagen (1190:1342)	18 §	
Aktiekontolagen (1989:827)	5 kap. 5 §	

- i. Senaste lydelse 1991:1005.
- ii. Senaste lydelse 1994:2014.
- iii. Senaste lydelse 1994:2014.
- iv. Senaste lydelse 1992:557.
- v. Senaste lydelse 1992:1323.
- vi. Senaste lydelse 1992:557.
- vii. Senaste lydelse 1992:1322.
- viii. Senaste lydelse 1992:1322.
- ix. Senaste lydelse 1992:1323.
- x. Senaste lydelse 1994:2014.
- xi. Senaste lydelse 1992:557.
- xii. Senaste lydelse av förutvarande 20 § 1995:80.
- xiii. Lagen omtryckt 1992:1474.
- xiv. Senaste lydelse 1996:155.
- xv. Senaste lydelse 1996:179.
- xvi. Senaste lydelse 1990:1348.
- xvii. Lagen omtryckt 1992:558.
- xviii. Lagen omtryckt 1991:1857.
- xix. Senaste lydelse 1993:542.
- xx. Senaste lydelse 1990:1347.
- xxi. Senaste lydelse 1995:651.
- xxii. Senaste lydelse 1991:1005.
- xxiii. Senaste lydelse 1992:1323.
- xxiv. Förslaget till nytt fjärde stycke förutsätter att förslagen i clearingutredningens betänkande (SOU 1993:114) genomförs.
- xxv. Senaste lydelse 1992:1628.
- xxvi. Senaste lydelse 1992:557.
- xxvii. Senaste lydelse 1992:1323.
- xxviii. Senaste lydelse 1992:557.
- xxix. Senaste lydelse 1992:1322.
- xxx. Senaste lydelse 1992:1322.
- xxxi. Senaste lydelse 1992:1323.
- xxxii. Senaste lydelse 1992:1323.
- xxxiii. Senaste lydelse 1992:557.
- xxxiv. Senaste lydelse 1990:1348.

Prop.

- xxxv. Senaste lydelse 1991:1005.
- xxxvi. Senaste lydelse 1994:2014.
- xxxvii. Senaste lydelse 1994:2014.
- xxxviii. Senaste lydelse 1992:557.
- xxxix. Senaste lydelse 1992:1323.
- xl. Senaste lydelse 1992:557.
- xli. Senaste lydelse 1992:1322.
- xlii. Senaste lydelse 1992:1322.
- xliii. Senaste lydelse 1992:1323.
- xliv. Senaste lydelse 1994:2014.
- xlv. Senaste lydelse 1992:557.
- xlvi. Senaste lydelse av förutvarande 20 § 1995:80.
- xlvii. Senaste lydelse av förutvarande 23 § 1994:404.
- xlviii. Lagen omtryckt 1992:1474.
- xlix. Senaste lydelse 1996:155.
- l. Senaste lydelse 1990:1348.
- li. Lagen omtryckt 1992:558.
- lii. Lagen omtryckt 1991:1857.
- liii. Senaste lydelse 1993:542.
- liiv. Senaste lydelse 1990:1347.
- lv. Senaste lydelse 1995:651.